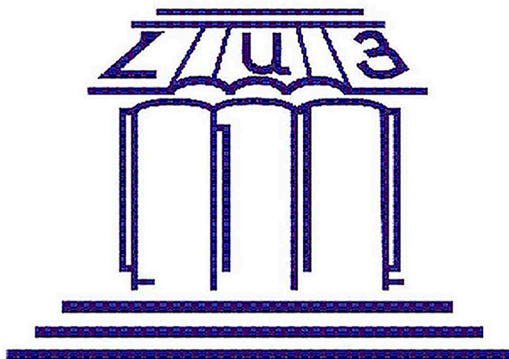

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

1927

Ժամանակի
Տարեգրիք

059
Ժ-21

217

059
J-21

24 NOV 2011

1927

“Ժամանակ”

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ

ՏԱՐԵՑՈՅՑԸ

Տպագր. Մ. Տէր Սահակեան

ՍՈՒՐԵ ՆԵՐՍԵՍ ԵՆՈՐԽԱԼԻ
ԳՐԱԴԱՐԱՆ
ST. NERSES SHNORHALI
LIBRARY

13806

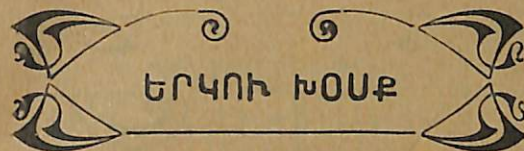
Տ. Տ. ԳԵՈՐԳ Ե.

Ս. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

* ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ *

5391-2011

“ԺԱՄԱՆԱԿ, Ի ՏԱՐԵՑՈՅՑԻՆ

..... ԲՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Անօրինակ ընդունելու քիւնը, որուն
արժանացաւ անցեալ տարի Կաղանդի
օրը, «Ժամանակ»ի Տնօրէնութեան կող-
մէ: Ընթերցողներուն նուիրուած «Գր-
պանի Օրացոյց»ը, կը հարկադրէ մեզ
այս տարի աւելի մեծ զոհողութիւն մը
ընել եւ իբր նուէր ներկայացնել Երգի-
ծական, առողջապահական եւ այլ
օգտակար ու պիտանի գիտելիքներով ու
բազմաթիւ պատկերներով նոյնացած
Տարեցոյց մը:

Կը յուսանք թէ մեր սիրելի ընթեր-
ցողները եւ ընթերցողութիւնները պիտի
զննասեն մեր այս զոհողութիւնը եւ
ի փոխարէն պիտի առնան իրենց օր-
ջանակներուն մէջ տարածել «Ժամա-
նակ»ը, որ ամենաբարձր լուրերով,
բազմաթիւ պատկերներով եւ գրական,
հաղափական, անհետական եւ այլ նիւ-
թերու նոյնութեամբ կը ջանայ զոհա-
ցում տալ ամէն նաշակի:

ՇՈՒՆԵՐՆԵՐ ԿՕԹԵՐ

Ամէնէն սուղ ծինուած քաւորներ
Բարիկի Օրէաւն է որուն ծախք Ե-
ղած է 35 միլիոն Ժրամ:

Մտածում

Տաքցնող քիչ մ կրակը, այրող մեծ
կրակէն աւելի կ'արժէ:

Բժիշկը.—Բայց ոչ, ապահով եղե՛ք որ կրիք չունիք. ումէն տեղ չունիք ահա կրիք մը տուեալ անցեր են. դուն բան մը չունիս. ունեցածդ պարզապէս բռնաբաղ մը եւ ժանտաշտկոյ սկզբնաւորութիւն մըն է:

ԱՇԽԱՐՀԻՍ ԱՄԵՆԱԶԻՆ ԾՅՈՒՐ

Ասիկա Մեքսիկայի Օսկաքա ըստած վայրը դառնուած նոճի մըն է: Զայն քննող գիտուններուն յայտնութեան համեմատ 3000 տարեկանէն աւելի է: Սոյն ծառն կոճղին շրջագիծը 40 մետր է: Մեքսիկայի մէջ այս ծառը նախնական է եւ զինուոր մը գիշեր ցերեկ պահնորդութիւն կ'ընէ անոր:

* 6 *

ՊԱՇԵՑՈՂՈՒԹԻՒՆ

◆ ◆ ◆

Մէկ ծերունի բարի տէր, երբ տունէ տուն կը պտէր, որ' մէջ բաղին եւ աւանիք իր ծախսերը խօստովանին.

տեսաւ Հանի Մարկոս աղան որ բազմած էր ճաշի սեղան, եւ կ'ուէր պնակ մը մտնէր, մարդն յարգանքով ելաւ տեղէն.

«—Տէրն օգնական եւ պահապան է—Հրամմեցէ՛ք պատառ մը բան մէկտեղ ուտենք:

—Օրհնէ՛ք Աստուած

բայց ի՞նչ է այս միտ խորոված Մեծ Պառնիքն մէջ մեղք իրաւ որ դուք բարի մարդ, հաւատաւոր Հայ ուղղափառ, պակհ չէ՛ք ուտել:

Մարկոս աղան յարեց —Տէրեք ինչո՞ւ այդչափ կը զարմանաս, ուտելիքէն չը գար վըճառ. Ուղղափառ է եղիս, սակայն ըստամոքսս է Բողոքական:

Ա.

Աշխարհի ամենամեծ փարօսը Ամերիկա Աթորիայի փարօսն է որ 36 մէթր բարձրութիւն եւ 9000 մոմի զօրութիւն ունեցող 9 լապտեր ունի:

* 7 *

* ՈԳԵՀԱՐՑՈՒԹԻՒՆ *

Մատամ Նոյեմի, որ 4 տարի է ի վեր իր քեռաղջիկը ժանհնը կորսնցուցած էր, զոր կը սիրէր սաստիկ. խորհուրդ մը յղացաւ, իր մէտիօի յատկութեան շնորհիւ իր սակցուած թեան մէջ մտնալու որ սիրելագոյն փոքրիկ մեռեալին հետ, եթէ կարելի է վայրկեան մը զայն յարուցանել մարմնացումի երեւոյթով, եւ բոլոր անմիջեօր ընտանիքը այս գերագոյն յոյս մէջ կ'օրօրէր:

Յոյսը իրադանացաւ 1919ին Նիւ Եորքի դիտական կաճառի շրջանաւարտի մը խնամքով եւ ուրիշ մէտիօի մը օգնութեամբ, Մատամ Սիւզի. մէկ քանի վարանումներէ յետոյ, չորրորդ հրաւերի վրայ ժանին զեկոյց իր մօրաքրոջը, բաւ հաճարելով քանի մը բառեր գրելու. յետոյ ծաղիկներ բերաւ, վերջապէս օր մը երբ իր բոլոր ընտանիքը միացած էին ժանին անձամբ տեսնուեցաւ:

Նախ երկչոտութեամբ համբոյրներ տալով իր քոզին տակէն զոր կը վերցնէր, յետոյ աստիճանաբար կեանքի ոյժերով զօրանալով, մօտեցաւ եւ իր շրթունքը հպեցուց նախ իր հօրը ալտերուն, վերջը իր մօրը եւ մօրաքրոջը եւ բոլոր իրեններուն. երբ կարգը եկաւ մեծ մօրը՝ այս վերջինը սկսաւ դողալ ուրախութեան արցունքներ թափեց եւ մարելու աստիճանին եկաւ:

1924ին Աշիլ Գօրնի հատորի մը մէջ հաւաքեց ոգեհարցութեան բոլոր փորձերը:

— Բայց այո՛, սիրելի պարօն, կից ինձի 30 օտու եւ աղջիկդ ալ 28 օտու եւ կ'ըսեն:
= «Այո՛, հաշիւը նիւզ է. 30 եւ 28 կ'ընէ 58»:

Հետաքրքրական նօթեր

ԱՄԵՆԷՆ ԵՐԿԱՐ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Ընդհանրապէս կը կարծուի թէ ամէնէն երկար պատերազմը եղած է հարիւր տարուան պատերազմը: Բայց անանկ չէ. ամէնէն երկար պատերազմն է 1535ին ի Շիւի Արօկաններու եւ Սպանիացիներու միջեւ տեղի ունեցած պատերազմը՝ որ վերջացած է Արօկաններու հպատակութեամբ. եւ տեւած է 187 տարի: Արօկանները Շիւի հարաւային կողմը Շիւիցի բնիկ ցեղ մըն են:

ՉՆՆԴԵԱՆ ԱՌԱՒՈՏ

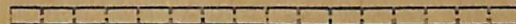

Դեկտեմբեր 24ի իրիկունը, Երևանայի մէջ, փողոցի վրայ նայող պատուհաններու ապակիներուն ներսի կողմը շեղագարդ մովեւ կամ մխացող նւագրներ կը վառին. Երևանա դարեւէ ի վեր անեղծ պահած է մի սիրուն աւանդալէպ: Հօն կը կարծուի թէ մահուի Յիսուս երկինքէն կ'իջնէ եւ փողոցներէն կ'անցնի. անոր ընթացքը լուսաւորելու համար է որ ապակիներուն ետեւ մով կը վառեն:

Մայն հաւասօք միայն Երևանի մէջ չէ, Աւստրիոյ մէջ ալ կայ ուր նրազ վառելով չեն գոհանար, այլ նաեւ օտն դռներն ալ կը բանան որ մահուի Յիսուս ներս մտնելով հանգստանայ՝ փողոցները բալելով յոգնած ըլլալուն համար:

Դերմանիոյ մէջ Ծննդեան նախորդ իրիկունը կը պատմուի «Լուսնի Մարդուն» պատմութիւնը:

Դարեր առաջ Ծննդեան իրիկուն մը ազնաւ մէկը կը փափաքի ցայգանաւ մը ընել, բայց ոչ համեղ եւ ընտիր հաս մը՝ այլ լեցուն պնակ մը կաղամբ. դժբախտաբար կաղամբ չունէր եւ գայն գնելու համար բռնակ ալ պարագ չէր. ուստի փափաքէն եւ անօրութենէ յաղբում՝ կ'որոշէ կաղամբ գողնալ. սոյն գողութիւնը բռնած պահուն մահուի Յիսուսի

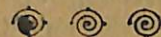
հետ դէմ առ դէմ կը գտնուի որ կը յանդիմանէ գողութեանը համար:

— Բայց «գողացա, կ'ըսէ խեղճը, բանձնաւանդար արտօնեց գիւ կաղամբ տանուլ առանց հաւուցման:

— Ինչո՞ւ կը սեւեւ եւ սեւեւիդ աւելի կը ծանրացնես յանցանքդ:

— Եթէ կը սեւեւ կ'ըսէ մարդը, լուսնոյ մէջ երբամ:

Հագիւ թէ սոյն խօսքը բռնած էր, անձանօր գորութիւն մը գիտնէն վեր կը վերցնէ թէ զինքը եւ թէ կաղամբի տոկոսը պարտապարտեան մէջ կը նետէ. մարդը կ'երբայ լուսնին մէջ կ'իյնայ. ուր, լուսնի գիշերներ կը տեսնուի որ երկիր իջնելու համբան կը փնտէր ի գուր:

ԴՃՆԵԱՅ ՊԱՏԵՐԱԶՄ ՄԸ

Վերջերս Անկատին (Ձուկցերիոյ մէջ հովիտ) արշաւող զբօսաշրջիկներ հանդիսատես կը գտնուին սրտաշարժ տեսարանի մը:

Հոն, հարիւր սեթր հեռուէն, կը տեսնեն երկու խոշոր գայլ սր նրբուղիէ մը վեր կ'ընթանային. յանկարծ արծիւ մը մէջտեղ կ'ելլէ եւ առանց վորանելու գայլերուն վերայ կը յարձակի: Դայլերը փոխանակ փախչելու, կ'ընդունին պատերազմիլ: Քսան վայրկեանի սոսիակի Լուսնէ մը վերջ արծիւը բաւական վնասուած ծանր ծանր կը թռի կը բարձրանայ. գայլերն ալ իրենց կարգին կ'անհետանան ժայռերուն մէջ զանոնք ներկելով իրենց արիւնով. բայց հետեւեալ օրը ուղեցոյց մը կը գտնէ դիակը գայլերէն մէկուն՝ կոկորդը բոլորովին կտրուած:

Տիւմա որդի եւ Տէր. Ժիսոր

Աղէքսանդր Տիւմա որդի, որ կը ճաշէր օր մը Տօթթ. Ժիսթօլի տունը, Մարսիլիայի անուանի բժիշկին.

— Սիրելի բարեկամ, կ'ըսէ հիւրածանար պարօնը՝ երբ սրահը կը դառնային քուրճ առնելու համար. կ'ըսեն թէ դուք քաջ պատրաստաբան էք, պատիւ ըրէք եթէ կը հաճեք ալ պօմիս մէջ քառեակ մը արձանագրել:

— Ամենայն սիրով, պատասխանեց մեծանուն հեղինակը. եւ անխիղապէս մատիտ մը հանեց գրպանէն եւ կտաւ գրել հետեւեալ տողերը՝ զոր բժիշկը կը կարդար ժպտումով եւ պարծանքով.

«Տէր. Ժիսթալ այն օրէն ի վեր տրկը խնամէ իր բոլոր երւանդներ «հանդեպին զաւ հիւանդանոցներ

— Կը շողորթորդէք բարեկամ, ըսաւ Տօթթ-ը ընդմիջելով:

ու անոնց տեղ շինեցին գերեզմանատներն:

Թեքիս կին մը երբ կը գուար. նանար իր տարփածութիւն հետ ճօխ սեղանի մը շուրջը, յանկարծ դուռը կը զարնուի:

— Ա՛յ, ամուսինս է, խայտառակ եղալ:

— Մա դարանքն մէջ պահէ գիս:

— Անկտուրի է հոն աղէն մէկը պահած եմ:

ՎԱՅՐԻ ԱՆԱՍՈՒՆՆԵՐՈՒ

ՅԱԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Ամէն պայմէ եւ ամէն ցեղէ վայրի անասուններու բազմութեամբ գտնուած աեզն է նախկին դերմանական եւ այժմ անգլիական արեւելեան Ափրիկէն. Հոն, մասնաւորաբար Նկոր-Կօրօ լեռան ստորոտը տարածուող տափաստաններու. եւ մարգագետիններու մէջ հաւաքուած կը գտնուին Ափրիկէի միւս նահանգներուն մէջ ցիրաւի գտնուած անասուններուն գրեթէ բոլոր տեսակները. Սինեմայի գործիչ անգլիացի մը վերջնա կռււղայ ընել անասուններու սոյն դրախտին մէջ սինեմայական արշաւանք մը՝ եւ կրնայ ամէն վտանգ եւ յոգնութիւն աչք առնելով անասունները իրենց տեղը լուսանկարել:

Իր գործիքը անասուններուն հաւաքուած տեղերուն յարմար հեռաւորութեան մէջ զետեղելու համար անտք կը տեսնէ վարպետութիւններ բանեցնել: Շատ անգամ կրնա յօտենալ դժեշտներու, վագերաձիւրու եւ եղջերաձիւրու մեծ վահանակներուն, եւ ասոնք ալ ու երբեք տեսած չէին մարդ արարած՝ չէին փախչել. բայց երբ շատ մօտենար ու իր գործիքը զետեղէր, այն ատեն անասունները կը փախչէին:

Պ. Ռաթիլիֆ Հօլմս (այս էր անգլիացիին անունը) կրցաւ այսպէս տեղեկանալ թէ անա-

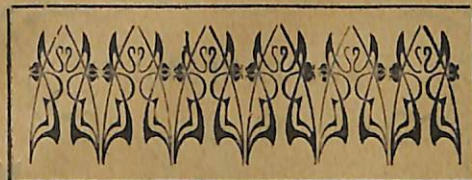

սուններն ալ բարբառ մը ունին եւ թէ ճոյն
բարբառին միջոցաւ կրնան իրենց ապահո-
վութեան պէտք եղած տեղեկութիւնները ի-
ջարու հաղորդել: Այսպէս, անլիացին իր
դործիքին ապաստանարան մը զետեղած պա-
հուն կը տեսնէ որ դոմէշ մը հետ սքրքրու-
թեամբ զինքը դիտելէն վերջ սրննթաց կը
վազէ կը հեռանայ: Անլիացին ճամբան շա-
րունակելով կը տեսնէ հեռուն որ դոմէշի
մեծ վոհմակ մը կը փախչի. տարակոյս չկայ
որ, կ'ըսէ, առաջին դոմէշը դէտ էր եւ իր
ցեղակիցներուն իմացուցած էր. յետոյ Պ.
Ռաթիլիֆ դիտակով կը տեսնէ որ վոհմակը
հեռուն կկցեր էր, անշուշտ իրարու հետ խօս-
սելու համար:

Նաեւ կրցաւ տեսնել թէ ինչպէս կը
վարուէին խոտակեր մեծ կենդանիները ա-
ռիւծին ներկայութեան, առիւծին մօտ գլու-
նուիլը շատ հեռուէն անոր հօտէն կը հաս-
կընան: Այն անասունները, նաեւ երբեք
առիւծի ներկայութեան չգտնուող անասուն-
ներն ալ նոյն զբաղութիւնն ունին:

Անլիայէն եկած եւ երբեք առիւծ չի
տեսած շուն մը՝ առիւծի մը դիշերուէն
պահուցած մագառի մը մօտէն անցած պա-
հուն սկսաւ բոլոր մարմնով գողալ: Ուստի
բնածին աղդ մը իրենց կ'աղդարարէ:

Պ. Ռաթիլիֆ կրցած է նշարել նաեւ որ
եղջիւններով լաւ զինուած ինչ ինչ անասուն-
ներ առիւծէն չվախնալէն դատ առիւծին
դէմ կը դնեն քաջութեամբ եւ սուր եղ-
ջիւններն տնկելով կը պատրաստուին ա-
ռիւծին հետ մղել պատերազմ, պատերազմ
մը որ ընդհանրապէս առիւծը չի համարձա-
կեր մղել:

ՏՈՒՆԱՂՆԵՐ

Գող մը ձերբակալուելով դատարան կը
տարուի:

Պաշտպան փաստաբանը գողութեան յան-
ցանքը մեղմացնելով կ'ըսէ.

— Տէր դատաւոր այս խեղճ մարդը որ
մերկ էր, մինակ շապիկ մը առած է հաղնե-
լու համար, առանց ձեռք դարնելու ոսկի
ժամացոյցին որ հօն կը գտնուէր:

Գողը այս լսելով կ'սկսի լալ:

— Ինչո՞ւ կսւլաս կ'ըսէ դատաւորը, զըզ-
ջում կը յայտնես:

— Ոչ, կուլամ կ'ողբամ որ ինչո՞ւ չտեսայ
ժամացոյցը:

Սատիկ անձրեւոտ օր մը Մարկոս աղա
շատ դիմուցած գինետունէն տուն դարձին,
պատիպատ կը հասնի փողոց մը ուր աւաղան
ձեւացուցեր էին անձրեւի ջուրերը: Մարկոս
աղա ալ չկրնար առաջ երթալ, կը գլտօրի
հոն եւ կը պառկի ցուրին մէջ:

Ոստիկան մը կը տեսնայ.

— Շո՛ւտ, դուրս ելի՛ր, այդ ջուրը անկո-
ղինդ չէ:

— Ներեցէ՛ք, պարոն, դուք իրաւունք
չունիք հոս խառնուելու, այս տեղը, ծովա-
յին նախաբարութեան կը պատկանի:

ՔԻՉ Մ'ԱԼ ԱՐՑՈՒՆՔ

Աղջիկ մ'աղուր մարգարայն
միտ անընդհատ ինձ հետ էր.
— «Ըսի աղջիկ, դու ես իմ'նչն ես,
— «Սիրահար մ'եմ, բայց ես եմ:
Չպիտի զատիմ'նքով գիտնա
նայնիսկ քե խոս բուսնի վրա
ես եղբայր չեմ զատուիք երբեք
քե եղբայրի լինես քե հեք:
Երբ մայրդ եղ ծնա յաշխարհ,
զլիսուզ վերեւն էի միտ յար
ես եղբայր եղայ յաշխարհ,
քե փաստի մէջ ես քե յաղէս.
մէկ-եղ ծնայ մէկ-եղ ապրիմ
եղ հետեւիմ միջինն շիրիմ,
ես եղ եմս պրլլուելով
կը բռնիմ կ'երթանք արարչին բով,
աղջիկն աղուր մարգարայն
ինձ անբաժան իմ ԱՐՑՈՒՆՔն էր:

Մարդ-ար էք. միշտ գանգատ ունէր իր
հնորմէն:

Օր մը աղջկան թեկնածու մը ելաւ:

Մարդ-ար էք. աղջկանը ըսաւ.

— Աղջիկս Պր. Արթուր քեզի ուզեց, ես
ալ տղան շատ սիրեցի եւ խօսք տուի:

— Աման հայրիկ, ես մայրիկէս ինտո՞ր
պիտի զատուիմ:

— Աւերի աղէկ աղջիկս, ան ալ մէկտեղ
կը տանիս:

Մեծապետը բացակայ չեն, այլ ամենա-
ճշիւն են մեզի:

— Մայրիկ, հրէշտակները վարտիք կը
հագնին:

— Ոչ կարծես:

— Հապա հայրիկը եկեղեցիին դանձանա-
կին մէջ ինչո՞ւ վարտիքի կոճակ կը ձգէ միշտ:

ԴԱՏԱԻՈՐԸ ԵՒ ՍՊԱՍՈՒՀԻՆ

ՏՏ ՏՏ

Դատաւորը կը հարցնէ իբր վը-
կայ բերումը օպաստուիքին.

— Շիփ շիտակ բռէ աղջիկս,
ի՞նչ որ գիտես:

— Տէր դատաւոր, քիչ մը կե-
րակուր եփել գիտեմ, քիչ մըն ալ
ալիւն ու արդուկիւ:

ՏՊԻՆ մը ծիծաղ

❖ ԶԻՆՈՒՈՐԻՆ ՆԱՄԱԿԸ ❖

cccccc

Մէկ քանի անգամ զինուորացի բաժնի զինավարժ քանդակարար Զինուորացի մը ծեր, պարզամիտ եւ կարի ջերմեռանդ. Հայրը ստակը շատ պէտք ունենալով կը մըտադրէ Աստուծոյ նամակ մը ղրկել որպէս զի իրեն 100 Քրանք ղրկէ:

Նամակատան մէջ ի՞նչ ընելին չեն գիտնար, բայց վերջապէս կռահելով որ զինուորի մը նամակ է, կը ղրկեն ընդհ. բանակատեղի: Հոն սպաները մեղմալով զինուորը՝ իրենց մէջ կը ժողովն 50 Քր. եւ պահապանի մը մէջ դրած ու վրան ալ Վարին Աստուծոյ կողմէս գրուած, զինուորին կը ղրկեն:

Ի՞նչ մեծ կ'ըլլայ սպաներուն դարմանքը՝ երբ 8 օր վերջ հետեւեալ իմաստով նոր նամակ մը կուգայ ընդհ. բանակատեղին.

Վարին Աստուծո, — Շատ շնորհակալ եմ որ այսպէս շուտ պատասխանեցիր իմ խնդրանքիս. բայց կ'աղաչեմ որ անդամ մըն ալ ընդհ. բանակատեղին հասցէին չղրկես, վասն զի այս անգամ սպաները 50 Քր. գողցան:

ՎԱՐԻՆ ԱՍՏՈՒԾՈՒՆ:

ԷՃԵՆՏԻՆ.—Ո՞վ էր եկողը:

Ծառան.—Տիկինին մայրը եկաւ:

ԷՃԵՆՏԻՆ.—Ծո՛, ինչո՞ւ զո՞ւանջդ եկաւ չես բեր:

Ծառան.—Զեմ ուզե՛ր ձեզի երկիւղ պատճառել:

Պ. ՏԻՐԱՆ Թ. ՊՕԵՍՏՈՐ

Վաճառականական գիտութեանց եւ Լեզուներու մէջ յատկաբերելու, կարող ներկայացուցիչ գործակալը եղած է Գ. Մարեան Անգլո-Հայկական մեծ Փիրմային Աշխատակցած: Հայ մամուլին հմտալից յօդուաններով Տիրան թորով գրական անունին ներքու:

ՌԷՃԵՆՏԻՆ երկու փաստագիրն է որ 14 հազարամեք երկամուրիսն ունի: ՌԷՃԵՆՏԻՆ միւս արձանը իւր Կոբի ազատութեան արձանն է որ 25 հազարաչափ ծանր եւ 15 մեք բարձր է:

Հետաքրքիր

Ամէն խոսք զանգակ Մասնայի Գր-
քակի զանգակն է որ 6 մէք բարձրաբիւն
եւ հոք մէք տաճարի ունի:

ՍՈՒՐՃԻ

ՍԻՐԱՅԱՐՆԵՐՈՒՆ

Յարգելի յաճախորդներէս գտած
ընթերցանութեան քաջալերում
եւ զիրենք աւելի եւս գոհ ձգելու
փափաքէն տարուած, վերջեքս Յերոպո
յանձնարարած սուրճ խորովելու յա-
տուկ եւ վերջին կատարելութեամբ
օժտուած երեքտրական մեքենայի հա-
սած ըլլալով, կը տեղեկացնեմ յարգոյ
հասարակութեան թէ իրենց ճաշակին
համաձայն, ասէն ժամանակ թարմ
ըլլալու պայմանաւ թէ խորոված եւ թէ
քաջուած զոս սուրճ պիտի կարենան
դոնել:

Կ'ԱՐԹԷ ԱՆԳԱՄ ՍԵ ՓԱՐՁԵԼ

Հասցէ. — Բերա Համալ պաշտ, անյւ,
դեռ պանտաւան դիմաց, Նէա Աղօրա նը-
պարազաճատն. քով 48 թիւ խանութը:

Ք. ՏԵՐ ՂԱԶԱՐԻԱՆ

Կարգացէ՛ք ժամանակի օրօքերը

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԳՈՋԱՐՆԵՐ

Երջանկութեան դուռն իմ վրաս
դուռն փակեցիք Մասուն իմ:

Այս աշխարհին մէջ բոլ Գուն,
ո՛վ չէ աղետ մեղանշած. առանց
մեղքի կարելի՞ է ապրիլ:

Վաս կը գործեմ, եւ դուռն կու-
սաս վաս հասուցում:

Իմ եւ Դո մէջ ինչ է հիմա
սարքերս ինչ ո՛վ Մասուն իմ:

Օհար եայեա՛մ

Ամէն ինչ իմաց կուտայ յաւերժ
Մասունոյ մը գոյութեան:

Ոչ ոք կրնայ իմանալ եւ ոչ ոք
կրնայ անգիտանալ զՍ.յն:

Տիեզերքի ձայնը կը վկայէ Ա-
նոր բարձր գորութեան:

Եւ մեր սրբին ձայնը կ'ուսու-
ցանէ թէ պարս է պարսկ. գ'յն:

Վ. օղէն

ԳԻՉ ՄԸ ԺՊԻՏ

— Ս. Գրիկո, նայէ որ բիանօիդ մէջ
առաջ երթաս, ամէն օր 5 դո. կայ Բեգի:
= 5 դո. ի՞նչ կ'ըսես, դրացիներս է-
րիւս չընելու համար 30 կուտան կոր:

Զարագուրժ մը դատարանին առջև

Այս անգամ կ'ազդեմ քեզի ներքով շնունդի, պայխնաւ որ ալլ եւս քեզի հասեկած չտեսնես:

— Պարոն դատարար, (ներեցէք), ես ալ քեզի ազոյցներ օր ունիմ:

— Ինչ է:

— Այս օր իմ հաժարական տար:

ՓԻՉ ՄԷ ԺՊԵՏ

Դատաւուն. — Յախոր, Բարալէլացիներ Կարմիր ծովէն ելլելէն վերջ ի՞նչ բրին:

Յախոր. — Վաւերիս չորցուցին միսի:

ԱՇՈՏ Բ. ԳԵՂԵԱՆ

(Երգիծարան)

ԳԵՂԵՑԻԿ ՍԵՌԸ

Ե Ի

ԲԵՐԱՅԻ ԵՐԵՔ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԸ

★ ՈՒ ԱՄԵՆԱԺՐԿԻՉԸ ★

Ա. ԿՆԱՐԿԻ ՄԵ

Բերա երեք եւեղեցի ունի. Ա. երբոր դուրսիւն, Ա. Յարութիւն եւ գերեզմանատան Ս. Լուսաւորիչ: Դալաթիան՝ Ամենափըրկեջը: Այս չորս եկեղեցիները իրենց յատուկ ժողովուրդը ունին, այնպէս որ կիրակի առաւօտ մը՝ ճամբան երբ կնոջ մը կամ օրիորդի մը հանդիպիս, կրնաս գուշակել թէ ո՞ր եկեղեցին պիտի երթայ... Ասիկա շատ

բացայայտ ըլլալուն համար է որ՝ երիտա-
սարդները ճամբան երբ օրիորդի մը հանդի-
պին՝ անոր փէշն ի վեր չին երթար, աներես
մուրացկանի պէս, նախ անոր համար որ փէշ
չունին..., այլ ուղղակի Ս. Երրորդութիւն,
կամ Ս. Լուսաւորիչ կ'աճապարեն, կանխաւ
գիրք բռնելու համար, վստահ ըլլալով որ
օրիորդը քիչ մը վերջ պիտի դայ անցնի ի-
րենց քովէն: Ակնարկ մը յիշեալ օրիորդին
վրայ՝ կը բաւէ գիտնալու թէ ո՞ր եկեղեցին
երթալ է նպատակը:

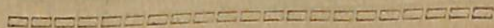
Ս. Երրորդութիւն կուգան մասնաւորա-
պէս դասօժան սիրահարները, այսինքն ա՛յն
օրիորդները՝ որոնց համար սէրը եւ սիրա-
բանութիւնը օրուան հացին պէս սովորու-
թիւն մըն են եւ անոնք՝ ընդհանրապէս տա-
ճարին վերջընթեր նստարաններուն, դաւի-
թին առջեւ եւ անցքին ուղղութեամբ կը
գտնուին: Անթել հեռագրին գիւտը այս
օրիորդներուն խօսուն նայուածքներէն ծա-
ղում առած է: Վերջին նորաձեւութիւն
հագուած կ'ըլլան, գուլպաները պիտի, քովի
ընկերուհիներուն հետ չեն խօսիր, անցքերնին
շատ քիչ անգամ կը շեղի դէպի խորանը, այլ
միշտ յառած է դէպի աջակողմ... Ընդհան-
րապէս պատարագին աւարտումէն առաջ կը
մեկնին, եւ իրենց անցքին վրայ թողած Բօթի
Լա կաւսօցի բոյրի յորձանքներուն մէջէն
երիտասարդ մըն է որ կը հետեւի անմի-
ջապէս....

Ս. Յարութիւնը՝ գեղեցիկ սեւին ծերա-
կուտականներուն նախասիրած եկեղեցին է:
Վամ ա՛յն տիկիներուն՝ որոնք եկեղեցի կու-
գան՝ եկեղեցի եկած ըլլալու համար, այ-

սինքն աղօթելու համար: Ամուսնացած, դա-
ւաններու տէր, ամուսինէն դո՛հ, հաւատա-
բիւմ, կուշտ կրօններուն եկեղեցին, անո՛նց վեր-
ջապէս որ՝ իրենց ազդուզարգը ցուցադրե-
լու, որս մը ձեռք ձգելու, սիրտի նուաճում
մը ընելու յետին միտք մը չունին ամենեւին:
Գերեզմանատան Ս. Լուսաւորիչ եկեղե-
ցին կը ներկայացնէ մանաւանդ եէնր շէհրի
եւ Տօլապտէրէի փունջը այն օրիորդներուն՝
որ Բերացուհիներուն նմանելու համար ճի-
մը կ'ընեն ծաղրանկար դառնալու, կարմիր,
կանանչ արդուզարգեր, վերջապէս շլացու-
ցիչ բոլոր դոյները իրենց վրայ է, այնպէս
մը կը քալեն որ կարծես թէ իրենց կոխած
քարերը փշրել կ'ուզեն, գլխարկնին միշտ
գինով է, մէկ կողմին հակած, կօշիկնին ան-
հասարակ զոյն, քանի որ մէկ կրուկը ան-
պատճառ մաշած ծռած պիտի ըլլայ՝ Բիզա-
յի աշտարակին պէս: Իրենց շուրջը այն տե-
սակ ինքնավստահ ու զուարթ նայուածք մը
կ'ուղղեն որ՝ կարծես թէ հիացողներ կար-
գաւ շարուած ըլլային եւ իրենք անոնց մէ-
ջէն անցնէին:

Մէկ ակնարկով կարելի է զիրենք դանա-
զանել Բերայի օրիորդներէն, եւ հարկ չկայ
որ բերաննին բանան իրենց ընկերուհիներուն
հետ խօսք մը փոխանակելու: Համար որ ան-
պատճառ Վա՛նով կը սկսի, եւ խօսակցու-
թեան ընթացքին այն տեսակ յոխորտ ու լռ-
պառնական (կ'ընե՛մ, կ'ըլլա՛մ) շեջտ մը
աւնին, որ այրերու յատուկ դեր մըն է. տը-
կար սեւին ձեռքէն դալիք գործ մը չէ...:

Ղալաթիայ Ս. Լուսաւորիչը՝ ամբողջ Պո-
տոյ հայուհիներուն ուխտատեղին ըլլալուն,

մասնաւոր տարազ մը ու յատկանիշ մը չունին: Հոն են՝ արմանիքի ծալքերուն պէս ինկած գուլպաները, ինչպէս իսկական մարմինին հետ գանազաններ անխնայի ձող ոտքերը: Հոն են՝ հեռաւոր գաւկէ մը երկար անտէնէի վեր նստած չստացած կարօտակէզ ու սրբակրօն մայրը, ինչպէս օրը քսանըչորս ժամ պղծուող անառակը: Հոն են՝ Հայ լայֆ տիկիները, ազնուապետական դասակարգը որ իր սնափառ հպարտութեանը մէջ՝ չի դիմանիր հասարակ ժողովուրդին հետ ազութեան, այլ եկեղեցիին ամայի մէկ վայրկեանին կռուան: Հոն են՝ սրտադատան, անձկալից ու տանջահար ուխտաւորները՝ ինչպէս Չարխափանի անդրին վրայ յատկապէս կեցող եւ խոստամալից աչքերը անցնող դարձող երիտասարդներուն աչքին մէջ խորասուզող փորձիչը: Հոն են՝ իրենց ախտերուն դարման հայցողները, ինչպէս աղջիկտեսի ժամադրութիւն սարքողները: Հոն են՝ իրենց բերած ուխտի մոմին պէս վառող հոգիները, ինչպէս՝ պահ մը վերջ Ղալաթիոյ մէկ բաթիսը: Իրեն վերնայարկը գիրկընդխառնուող թեթեւօղիները: Հոն են՝ Բարիկի վերջին նորաձեւութիւնը, ոստրէի չափ սքանչելիէն մինչեւ կոկոն գլխարկը, մօլ արդուզարդերը, սմբուկի գոյն գուլպաներով, ինչպէս՝ Մալաբոֆի շրջանէն մտացած անհուն անսահման շրջագլխոտները եւ Պալքը բաղարի շուկային պէս խճողուած գլխարկները:

Եւ դուն՝ եկեղեցիին բակը կեցած՝ կըրնաս անվրէպ, անօտալ որոշիլ իւրաքանչիւ մին թաղը, պարկերտութեան աստիճանը, սիրտին գարկը, նպատակը եւ ուղղութիւնը...

ԱՇՈՏ

ԳԵՂԵՑԻԿ ԴՊՐՈՒԹԻՒՆ

171

ԹԱՐԳՄԱՆԻՉՆԵՐ

Մեծահասակ իւզօի «Աղբերը» վերտառութեամբ քերթուածը, յառաջագոյնութարգմանուած յանդահարուստ փառսեանի ձեռամբ, եւ ապա նիքաճաշակ ու հմայքոտ Սիպիլի կողմէ, թէպէտ Սա, ըստ երեսոյթին, ակնհերեւ կերպով հետեւած է Ալփաւանին՝ քան թուն հեղինակին՝ Իւզօ:

Երկու թարգմանութիւններն ալ իսկապէս անհարազատ, ինձ տուն տունն որ նոր ու ճշգրիտ թարգմանութեան մը ձեռնարկեմ, ու երեքն ալ մէկանց ընծայիմ ի լոյս, գրականութեամբ եւ բանասիրութեամբ պարապողներու մատակարարելով թէ՛ նիւթ, եւ թէ՛ խթան՝ գեղագիտական ճաշակի, առանց սակայն յաւակնութիւն ունենալու թէ ձեռք բերած ըլլաի ե՛ւ անթերին ու լաւագոյնը: «C'est en forgeant qu'on devient forgeron», քերթողներն՝ քերթելով բանագրատներն՝ բանագրատելով կրնան հասնիլ իրենց շնորհաշուք փառքին, լաւն ու վատը, գեղն ու տըգեղը ներքողելով կամ պարսաւելով, ու գրական հանձարեղ գործունէութեամբ մը լեզուին ճոխութեանը միշտ սատար ու մեկենաս՝ ընա՛ւ երբեք արատ մը չբերելով ա՛նոր իսկական վսեմութեանը, եւ հարուստ կառուցուածքին:

Ունինք սակայն թարգմանիչներ, որոնց

Տօճուճներ

Մի ո'նեմար ոչ ձանձրոյթ, ոչ վը-
հատութիւն, եթէ չյաջողիս նորէն
սկսէ:

◀ Նաբուլէոն ըսած է՝ «կը նախընտ-
րեմ դատողութիւնը պերճախօսութե-
նէն. դործերը բառերէն աւելի կ'ար-
ժեն»:

Հատերը, ո'չ թէ փայլ մը կը յաւելուն իրենց
մայրենի լեզուին վրայ, այլ եւ զանի կ'ան-
պատեն մահուանակ մեծամտութեամբ, ու
կ'անշարացեն ինքնավստահ համբազա-
լեամբ:

Հրապարակը՝ կենդանի եւ անուտ վկայ
մ'է ըսածիս:

Թաղամանիչ մը երբ երկու լեզուին մէջ
ալ մեծ հմտութիւն չէ ամբարած, հզօր եւ
բեւեալալուծեամբ եւ վեհիմաստ յղացումե-
րով չէ օժտուած, այնպիսին լաւ է որ գրիչ
չառնէ ի ձեռին, վասն զի Ապօղոնեան Տա-
ճարը, ո'չ շնորհ կը բաշխէ ամէնուն, ո'չ
ալ Աթենաս՝ Թեւե'ր կուտայ անգործներուն:

Ի զուր հոգելից քնարասէրը, խորագնին
քննասէրը, բանիկ մը կրնան յուսալ այնպի-
սիներէն: Ու լաւ է որ չթարգանեն:

Ե՛հ, ի՞նչ ընել... Թո՛ղ այդպիսիներն ալ
Գեղեցիկ Դպրութեանց աւջեւ զմայլած,
ռնկնդորեն գոնէ, բաբախումներն ու Թը-
թիւներն այն օժտեալ յուսաբեկ սրտերուն
որոնք չդառնելով իրենց իմաստութեան Դի-
ցուհին կ'աւ մտատիպար Սիրուհին, կ'ողբան
արտմասարսուռ ճակատագիրնին, որպէս

տաքաբախտն Զոհրապ՝ որ Ան Պատին
մշուշապատ Ուրուականն ընդշմարելով, իր
կեանքն ու Անուրջը ի յուշ բերած՝ վերջին
անգամ կը բաղձար գէթ տեսնել Պապկե'րն
իր Սիրուհւոյն,

«Այսպէս սահիկն պատանոյքեան
խենդ աուրք,

Այ ցուր խաբին ներքեւ մարին
սիրոյ հուրք.

Իսկ Գու, ո'ն չե'ս զար հոն՝ ուր
մարդը անյազ

Կը բանի հեհն Սէ'ր Յո՛յս Հաւա՛ս
ու փափաք.

Այ երեւ ուր հող կը բաւէ այն
փառաց

Ոյց Տիեզերքն անգամ երբեք չէ
բաւած:

Նկուր, եկուր ու այս աչացս
յեհին լոյս

Վերջին անգամ ցոյց տուր Պատկիւր
Սիրուհոյս...»

Մենք դայն Թողլով իր պատրանքին՝ իր
ջախջախեալ Յոյս,—Հաւատքին՝ Սիրո՛յ բազ-
նին որոյ տիեզերքն անգամ չէր բաւած,
դառնանք մեր եյրեակ Թարգմանութեանց,
որոնց կը յաւելում ֆրանսերէն բնագիրն ալ,
որպէս զի ընթերցողը կարենայ հեշտիւ բաղ-
դատել հեղինակին խօսքն ու ոգին, կշռա-
դատելով անոր հետ՝ կարողութիւնը ինչ-
պէս նաեւ ճարտարութիւնը Թարգմանչին:

Հարկ կ'այ ըսելու թէ տարբեր նպատակ-
ներէ չեմ տարուած ես, ո'չ ալ ո' եւ է ան-
ձի դէմ ատելալառ. զղացումներով տո՛ւ որ-
ուած: Այլ միայն ի հանդէս բերած՝ կ'ըլլամ
եեեք Հայելիներ, ուր երեք Թարգմանչիներ

զիշար կը դիտեն եւ որոնց աչքին մէջ հե-
տեւեալը կը կարդաս.

«Seul le silence est grand, tout le reste est
faible» e...

ԳԱՍԳԱՐ ՆԷՄՅԷ

Օրբախոյ 1926

4 Սեպտ.

LA SOURCE

La source tombait du rocher
Goutte à goutte à la mer affreuse
L'océan, fatal au nocher,
Lui dit.—«Que me veux-tu pleureuse?»

«Je suis la tempête et l'effroi
«Je finis où le ciel commence.
«Est-ce que j'ai besoin de toi,
«Petite, moi qui suis l'immense?»

La source dit au gouffre amer
—«Je te donne, sans bruit ni gloire
Ce qui te manque, O vaste mer !
Une goutte d'eau qu'on peut boire.»

VICTOR HUGO

★

ԱՂԲԻՐՆ ԵՒ ԾՈՎ

Կարի կարի ի ծովն տեղ
Կարէր մի ջուր աղբերակու,
Երբ ովկեանն տեղնգահեղ
Ձայնի գոչեց.—«Ե՛նչ կ'ուզես հոս:

Մարիկն ուր շանքն եմ բացակէզ
Ես անեղք եմ երկնից նժան,
Է՛նչ, կրնա՞մ պէտք ունենալ քեզ.
Մի՞նչ փոքր ես դու՝ ես անսահման...

Քվկեանին աղբիւրն բառ
Սնուիւ անձայն եմ յիշուի.
Սէյ կը բերեմ քեզ, ծա՛ղ անբաւ,
Մի կարի ջուր որ կը խմուի....

Թրգժ. Ա. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

★

ԱՂԲԻՐՆ ՈՒ ԾՈՎԸ

«Անուցն ծովուն մէջ շիր առ շիր
Կը կ'արէր ջուր մ'աղանակիս
Երբ Եանաչեց ծովն աղետոս
Ահեղագոյ.—«Ե՛նչ կ'ընես աս,

Ես անպետքն եմ շանքն ու մարիկ
Անտահման եմ ինչպէս երկինք
Պէտք ունի՞մ քեզ խեղճ աղբերակ
Մի՞նչ փոքր ես դուն, ես՝ անչափաւ.»

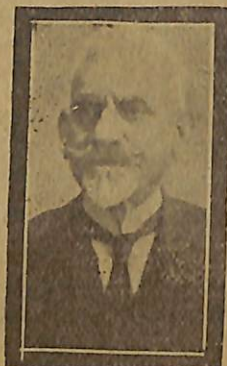
Եւ աղբիւրն ալ բառ ծովուն
«Ես անուիւ եմ, դուն անեղք
Բայց կը բերեմ, քեզ ծա՛ղ անհուն
Կարի մը ջուր որ կը խմուի.»

Թրգժ. ՍԻՊԻԼ

★

“ԱՂԲԻՐԸ,”

Աղբիւրն հոսէր փառաձայնէն
Կարի կարի
«Երբուր քաղուի մէջը ծովուն
Գիւ առ գիւ

ԳԱՍՊԱՐ ՆԵՄՅԷ

Նաւալարին աղիսաւ որն այն
 Ովկէան
 Ըսաւ անոր. «Ինչ է՞նչ կ'ուզես
 ինձմէ լալկա՞ն
 Ե՛ս եմ մոռիկ. ե՛ս եմ
 սարսափ ամեհի
 Հոն կ'աւարտիմ՝ ուր որ
 երկինք կ'սկսի
 Բեզ պէ՛տ մ'ունի՞մ, ո՛ր փոքր
 ո՛ր աննշան
 Ե՛ս որ եմ՝ այնքա՛ն մեծ,
 անսահմա՛ն»,
 Աղբիւրն բաւ աչք անդունդին
 դառնաղի
 «Ես ա՛նաղմուկ, անփառունակ
 կուտամ քեզի,
 Ինչ որ բնա՛ւ չունիս ի քեզ
 ծն՛վի ստաւ՛ր
 Ու մից մը ջուր՝ զոր կը խմուի՝
 սիրայօժարս:
 Թող է. ԳԱՍՊԱՐ ՆԵՄՅԷ

ՄԻՀՐԱՆ ԻԱՅՏԵԱՆ

ՓԵՍԱՅԱՍԷՐ ԶՈՔԱՆԶԸ

Կ. Ա. Մ.

ԶՈՔԱՆԶԱՍԷՐ ՓԵՍԱՆ

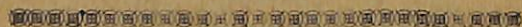
«Սեր փոխադարձ բլլա-
 լո է» կ'ըսէ... առաքը.

Կան մայրեր՝ որոնք մահէ զաւակ չունե-
 նալուն, իրենց մէկ կամ մէկէ աւելի օրիորդ-
 աղջիկներուն առնելիք փեսաները (այժ-
 մեան նորածնութիւնն է, ոչ թէ հարսը
 առնել, այլ... փեսան) իբրեւ իրենց արու
 զաւակը նկատելու յաւակնել:

— Պր. ուրիկան, քե՛զ կը ձերբակալէ՞ք եւ քե՛զ քալէ կ'ըսէ՞ք կոր:

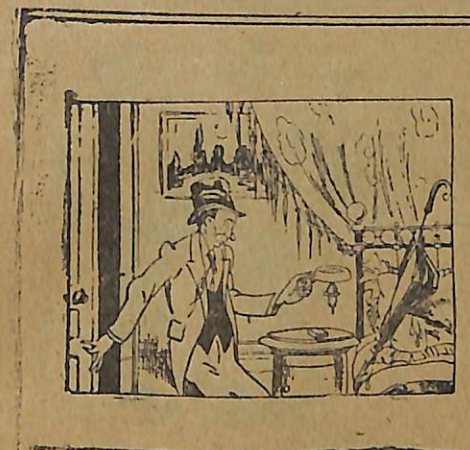

— Փետայ խըսմին ա զաւակդ ըսել է հէ-Ասփած աղէկին տէմ հանէ:

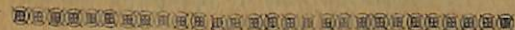
Կան կիներ որոնք դժբախտութիւնը ունեցած են անժամանակ աշուսիննին կորսընցընելով, առնելիք փեսանին իբրեւ տունին այր մարդը դաւանելու, յարգելու, ու փոխադարձաբար անկէ հովանաւորուելու:

— Մեր տունը փետայ եկողը, մեր տունին էրիկ մարդը պիտի սեպուի, ողորմած թագաւոր, հէլալ սիւտ էմմիշի մը ըրաթ կայինք:

Կան նաեւ տիկին... մայրեր, որ առնելիք փեսին հետ զաւկէ մը, տունին մարդէն ա-

Ֆինովը.—Վա՛յ անպիտան, քիչ մը առաջ եկող ինչը աւսանակին մամը ոցուցե՛ք է:

Եկի խարբեր վերաբերում մը ունենալու փորձութեան կ'ենթարկուի:

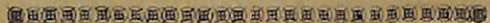
Այս վերջնային վրայ պիտի ջանամ փոքր նկարագրութիւն ո՛ր ընել հոս սեր ընթերցողներուն:

Երկու տարուան այրի էր տիկին Կաաարինէ, երբ Մաթուսաղա Պամպարակեանին հետ երկրորդ ամուսնութիւն մը կնքած եւ ատկէց ասդին երկու տասնեակ տարիներ անցած, բայց դեռ ներսի տափառենչ հուրը չէր մարած. եւ այս վերջին միացումէն իբրեւ միակ հասոյթ ունեցած էին օրորդ Լուսինը՝ որուն ձեռքը խնդրող քանի քանի

— Առաջին անգամ՝ բլլալով հեծե-
լանիւի դաս կ'առնէ:

— Քնսուած ապ ու պզտիկն հուած
վերջին դասը չբլլայ:

Քանտիտաներ՝ մօրը՝ կատարինէի կողմէ մեր-
ժուած էին, մին եւ որ ըմբիշի մը նախանձը
դրօռող յաղթակաղճ ու կայտառ երիտա-
սարդի մը Պ. ձիվան Իքիգաթլըեանի հետ ա-
մուսնութեան հաւանած էր:

Պ. ձիվանը առնագան անթերի կազմին
միացուցած էր առինքնու երիտասարդական
հրապոյր մը, սշխոյժ մը:

Տիկին կատարինէ, առտու իրիկուն միշտ
թիթեռնիկի պէս փետին շո-րջը դառնալով
առիթներ կ'ստեղծէր ժամերով դիմացը անց-
նելով ու բազմատեսակ շողակրատութիւն-
ներով հրապուրիչ ծեփեքումներ կատարելու

Յոնեյիբուր.— Պարո՛ն, սոջի օր
պարսեբերիդ կը հանչեալի՞ք եւ այսօր
կ'ուրանաք:

Խափօթկը.— Ա՛յ, եւ այնպէս զոյն
փսխող մարդերէն չեմ:

արդեւք հանդիսանալով փետին ժամանակին
մեկնութիւն աղջկանը քոզ՝ ամուսնական օ-
րէնքը լրացնելու, ինչպէս նաեւ ինք՝ հան-
դէպ խեղճ Մաթուսաղային՝ որ ննջածեա-
կը քաշուած, վերմաքը ուսին, կը չափէր, կը
կշռէր վիճակը փետին, ինքն ալ իբրեւ դըժ-
բախտ ամուսին, կեանք մը կ'անցընէր ան-
մահ ու սին:

* *

Առտու մը, երբ Տիկին կատարինէ իր

— Ըսել է ինձի գայգ մը կօթիկ առնելուդ համար միտս բեզի հե՛տ պիտի քարենք:

— Բնականաբար, չեմ ուզեր որ տուր տառնձին մնաս...

Կիսամերկ արդուկարդով, սեղանատուն իշած նսիաճաշի պատրաստութիւն կը տեսնէր, Մաթուսաղան քովը մօտենալով.

— Կնի՛կ, առտուանցով առ ի՞նչ պիչիմ հագուելի է, ծովու պաղնի՛քնես...

— Կէնէ մի՛ պաշլայէր, արդիական նորաձեւութեան կէտէ յատուկ մաթինէ է:

— Հիմաճուկ Արթինէն ալ կը պաշլայէ՞մ Մարթէնէն ալ, օլան պուտիկ մը օլսուն սայ-

— Եթէ ուզածս չառնեմ, պիտի մեռնիմ: Յուդարկաւորութեան ծախքը աւելի սուղի պիտի նստի բեզի:

— Բայց այդ ծախքը մէկ անգամի համար է:

Որ չունիս, տունիդ մէջ երիտասարդ փեսայ ունիս, տիւն պիր, պու կին իբի, տեսողները ի՞նչ կ'ըսեն:

— Տէր ողորմեա՛, Մաթուս ազա, ատ ի՛նչ խօսք է, սայղըն ի՞նչ կայ, փեսայ ըսելը զաւակ ըսել է, զահէր դուրսեցնելուն պէս երեսնիս բաղ երկու խօսք չպիտի խորադենք:

— Քա՛, երեսը բայ է տէ, ուր գոց է նէ ան ցուցուր: Հէմ ա ամէն իրիկուն ատ խըտար առնել նստելու ի՛նչ հարկ կայ:

— Քա՛ մեղք որ չես հասկցեր, ատ աղջիկներնուս ըրահաթութեան համար է, քիչ մը ուր էթալով զաւակս ալ քիչ խըրբալան-

Այրը.— Մի՛ լաւ Մառի, տես իմ
փորս ալ ուռեցած է. անիկա վնաս
մը չունի...:

միշտ կ'ըլլայ տէ, հանգիստ, մշիկ մշիկ կը քը-
նանայ:

— Եա՛,...

— Հապա՛, հար խըսմին հոգը չէ, ֆա-
խաթ մար խըսմին տունէն ներս ամէն բան
մտմտալու է:

— Կնիկ, քուկին տունէն ներս մտմտալու
ձգէ տէ մէյ մը տունէն դուրս ականջ դիր
որ սա, նա, ետեւէդ ինչե՛ր կը խորաթեն
կոր:

— Սա, նա ըսածներդ պիւթիւնն ալ
պոչի ետը ունին, Թող իրենց բէշը վեր
առնեն տէ՛ անոր նային: Ան չէ, ինծի պէս
աղւոր, կէտթէրիշի, է՛հ, քիչիկ մըն ա
ճիւղէլի կէնճ մը տեսնան նէ խըսխանճու-

— Ներեցէ՛ պարոն, ինչո՞ւ ինծի շեղ
աչով կը նայի՛, կը հարցնէ թիկինը:

— Մի՛ նեղանա՛ թիկին, ես ամէնու
ալ անանկ կը նայիմ, շիլ (շաւի) եմ:

Թեմնէն օձի պէս սեւ լեզուին դուրս կը
հաննու:

— Ամէն բան հուտուտ մը սենի, սօֆ-
րան՝ ծառքէդ դայ նէ՛ պերնէդ հանես,
պէրանը պիտի խոթես, շատ դիշեր ոտքին
ճուր տաքցնելը, կանակին հարտալ պտտցնե-
լը սէպէպ բռնելով քովէն ասիւին դալ չես
ուզեր: Աւտուները ըսես նէ, ետթախէդ էլ-
լալուդ պէս ինէ առաջ անոր սուրաթը տես-
նել կը փափաքես...:

— Ինծի՛ նայէ, Մաթո՛ւս, քու լեզուիդ
տակը պան մը կայ ամմա չես կրնար կոր
դուրս հանել, մի՛ քաշուիր տէ հանէ՛, սան-
քի ի՛նչ ըսել կ'ուզես, աչըխ խորաթէ, ա-

— Աւա՛ղ, անձրեւ կուգայ, կիսն
դուռն է:

— Հոգ մի՛ ընեւ, անիկա վանառա-
սուն մը կը մահէ:

— Ես ալ եի՜նք առկէ կը վախճամ:

Ճապա փեսա՞ս կը սիրեմ, հա՞, շիւքհէ ու-
նիս, Թո՛ւհ քեզի. քանի վախիթ է ներսի
զէհերըդ դուրս Թափել կ'ուզէիր կոր ամուս-
նէսարէթ չէիր ըներ...: Կիտի անգգամ, չե՛ս
ամչնար, չե՛ս խանիր, փեսայ խըսմին դաւակ
ըսել չէ՞, հէլպէթտէ կը սիրեմ, մեղա՛յ...
ատ ի՛նչ խուրու իջիթիրաներ է .. էօ՛ֆ, հի-
մա կը մարեմ, կ'իյնամ...

— Բա կեցի՛ր, սօլըխ ա՛ռ, սօլըխ,
տահա քիպրիթ մը չախմիշ ըրի, եանկըն վար
կը պոռաս կոր: Ինքզինքէդ շիւքհէ չունիս
նէ ինչո՞ւ ատարար կը փըթթըգուիս կոր...

— Փեսա՞ս հէ՛... փեսաս, ճանաւար
մարդ, ինտո՛ր բերանդ վրայ կ'երթայ խու-
զիկ պէս փեսիդ, խուժրիկ պէս կնկանդ միսը
ուտելու...

— Ուտողը ես չեմ, — փառք Աստուծոյ՞:
Մեծ Պահճի մէջ ենք—, հալխուն բերանն
էր ինկեր, միսերնիդ չէ օսկորնիդ ա պիտի

Այր. Երանի՛ այն մարդոց որ ա-
նունին լրագիրներուն մէջ կը կարդա-
ցուի, իրենց մէկ առարկան գողցուած
ըլլալուն համար:

Կինը. — Եթէ դուն ալ կ'ուզես, դիւրին
է. ինքզինդ օրօժօպիլի մը սակ եզմիկ
սուր...

Կրծեն: Տեղ մը էրկու հոգի իս տեսնանուն
պէս, փըսը փըսը մը կը պաշլայեն կոր...

— Զըսի՛, անոնց սրտին չարութենէն է,
ամէնուն չգտած աղատան փեսայ մը, խա-
թուն կատարինէին աթիկուլիւնովը պէճեր-
ուեցաւ տէյի է: Երեւոյթախ աչքերնիս
գողցուի տէ տնկած աչքերնիս քօրնայ:

— Ալեմին աչքերը ձկէ տէ, քուկինդ բաց
մէյ մը՝ սա աղջկանդ վրայ նայէ, կարգուե-
լէն ասդին, զավալըն սըրը դուրս չիտայ
տէյի, ասեղ ու դերձան դարձաւ:

— Հէլպէթ ատիկա ատիթ է, ամէն նոր
կարգուող առջի բերան քիչ մը Թէպտի

— Աւա՛ղ, անձրեւ կուգայ, կիցս
դուրսն է:

— Հոգ մի՛ ընեւ, անկա վանառա-
սուն մը կը մտնէ:

— Ես ալ ճիշդ ասկէ կը վախճամ:

Ճապա փեսա՞ս կը սիրեմ, հա՞, շիւբճէ ու-
նիս, Թո՛ւհ քեզի, քանի վախիթ է ներսի
զէհերըդ դուրս Թափել կ'ուզէիր կոր ամնա
ճէսարէթ չէիր ըներ...: Կիտի անգգամ, չե՛ս
ամչնար, չե՛ս խպնիր, փեսայ խըսմին զաւակ
ըսել չե՞, հէլպէթտէ կը սիրեմ, մեղա՛յ...
ատ ի՛նչ խուրու իջթիրաներ է .. էօ՛ֆ, հի-
մա կը մարիմ, կ'իյնամ...

— Քա կեցի՛ր, սօլուխ ա՛ւ, սօլուխ,
տահա քիպրիթ մը չախմիշ ըրի, եանկըն վար
կը պուսաս կոր: Ինքզինքէդ շիւբճէ չունիս
նէ ինչո՞ւ ատտար կը փըրթըգուես կոր...

— Փեսա՞ս հէ՛... փեսաս, ճանաւար
մարդ, ինտո՛ր բերանդ վրայ կ'երթայ խու-
զիլ պէս փեսիդ, խուժրիլ պէս կնկանդ միսը
ուտելու...

— Ուտողը ես չեմ, — փառք Աստուծոյ՞:
Մեծ Պահքի մէջ եմք, — հալխուն բերանն
էր ինկեր, միսերնիդ չէ օսկորնիդ ա պիտի

Այր. Երանի՛ աչն մարդոց որ ա-
նունին լրագիրներուն մէջ կը կարդա-
նի, իրենց մէկ առարկան գողցուած
ըլլալուն համար:

Կինը.— Եթէ դուն ալ կ'ուզես, դիւրին
է. ինքզինդ օրօմայիլի մը հակ նզմել
սուր...

Կրծենւ Տեղ մը էրկու հոգի իս տեսնանուն
պէս, փըսը փըսը մը կը պաշլայեն կոր...

— Զըսի՛, անոնց սրտին չարութենէն է,
ամէնուն չգտած աղատան փեսայ մը, խա-
թուն կատարինէին աթիկուլիւնովը պէճէր-
ուեցաւ տէյի է: Երեւոյթաւ աչքերնին
գոցուի տէ տնկած աչքերնին քէօրնայ:

— Ալէմին աչքերը ձգէ տէ, քուկինդ բաց
մէյ մը՝ աա աղջկանդ վրայ նայէ, կարգուե-
լէն ասդին, գալալըն սըրը դուրս չիտայ
տէյի, ասեղ ու դերձան դարձաւ:

— Հէլպէթ ատիկա ատիթ է, ալէն նոր
կարգուող առջի բերան քիչ մը Թէպտիւ

Այլը.—Քանի որ օրեակի դոները
բանալու պատճառով ունիք, այն ասեմ եր-
կուրի քրեք սա շարեւայի հուսկն ալ
բանալու։

Կ'ըլլայ, երթալով ինքզինքնին կը գտնան։
— Ալ չեմ գիտեր. ամէն խօսքիս ճու-
ղապ մը կը գտնաս, առջիս պատ մը կը քա-
շես։ Ես հիմա իքնեքի վաթօրին պիտի հաս-
նիմ, (մոռցանք յիշելու թէ պատմութիւննիս
վերին վոսփօր, եսի Մահալէն է որ տեղի
կ'աւնենայ) ձեզմանին ա ըսէ, իւշիւնձին չի
փախցնէ, ըսելով Մաթուսաղան դէպի նաւա-
մատոյց կը շտապէ։

Վերը, Պ. ձեզման ու տիկին լիւսին սան-

Կիներ.—Սիկառին ծայրերը վառա-
րանք մի' նեկեր, մայրս կը ծիւէ կօր գա-
նոնք։

Դուզին դուռը ալանջ դրած ու վարի խօ-
սակցութիւնը ամբողջովին իմացած. ու հէգ
մանկամարդուհին յուզումէն գէշութիւն մը
զգալով յանկարծ թիկնաթոռի մը վրայ ին-
կած էր։

ձեզման անյիջապէս քովը փութալով։

— Ի՞նչ ունիս, լիւսին, ի՞նչ կ'ըլլաս
կոր։

— Չեմ գիտեր... ոչինչ...։

— Բայց...։

— Բայց, հօրս այդ ակնարկները... ի՞նչ
կը նշանակեն ձեզման։

— Ա՛հ, ոչինչ... հոգիս. կատակաբա-
նութիւններ չե՛ս գիտեր, հայրիկը քիչ մը
կատակասէր է։

— Ո՛չ սիրելիս, ո՛չ. ես շատոնց տխուր
իրականութիւնը կը նշմարէի. բայց... խու-
եւ համր կը ձեւանայի։

— Տղալութիւն պէտք չէ՛ լիւսին. չեմ

—Ասիկա ձեր ակորժակը չի՞ կտրեր:

ներեր նոյնիսկ այդ տեսակ մտածմունք մը...:

— Բե՛ր, դե՛ր ձեռքդ սա տկար սրտիս վրայ... տես ո՛րքան ուժգին կը բաքարէ... շատ քիչ ատենուան մէջ հալեցայ ու սքեւեթ մը մնացի:

— Հայտէ՛, ել աղուորիկս, չօճուխութիւն չուզեր:

— Ո՛հ, շատ անգամներ կը փորձուիմ անիծել այն օրը՝ ուր մեր ամուսնական կեանքը սկսաւ:

— Այդ բոլորը ջղային տկարութենէ յառաջ եկած զառանցանքներ են:

— Միթէ զառանցանքներ էին այդ քիթ քիթի տեսութիւնները, միթէ զառանցանքներ էին գիշերները ու շատեն առանձնանալները...

— Ա՛հ խուշնկս, միշտ քեզի համար ու ջուր երջանկութեանդ վրայ է որ կը խօսինք:

— Ա՛րդեօք:

— Հապա՞, հայտէ նախաճաշի իջնանք.

կինը. — Պիտի ներե՞ս ինձի որ փախուտ տուի:

Ամուսինը. — Ոչ, բնաւ չպիտի ներեմ ետ դառնալը:

ու եթէ կ'ուզես մինչեւ Սարընար պտոյտ մը կատարենք:

— Շնորհակալ եմ սիրելիս, ես արդէն բարեկամուհիի մը հետ կէս օրէն վերջ մինչեւ ձըրձըր պտոյտ մը ընելու խօսք տուած եմ, ուստի պիտի խնդրէի որ իրիկուան դաս մեզի միանալով միասին վերադառնալու:

— Շատ յարմար, շատ բարի, կ'ընդունիմ:

ձիվան, ցորեկէն քիչ մը վերջ անհան-

ՍԵՂԻՍԻ ԱՐԱՄԵՆՆԵ

«Ժամանակի Տարեգիրքին գրական
և երգիծական բաժնի աշխատակից»

տուրքիւն մը պատրուակելով, տուն դառնալով հանգստանալու պէտքուրժիւնը յայտնած էր աներհօրը՝ Մաթուս աղային. իսկ այս վերջինն ալ ներքին խորհրդաւոր զգացումէ թելադրեալ. առանյ տեսնուելու, միեւնոյն շոգենաւով, ինք ալ տուն դառնալ որոշած, ու պահ մը աստ անդ թափառելէ յետոյ տանը ճամբան բռնած ու հազիւ դրան մօտեցած, տեսաւ որ Լուսինն ալ նոյն զգացումով գաղտագողի տուն կը վերադառնար:

Հայր ու աղջիկ անշուշտ սանդուղներէն վեր դէպի կատարներէն ննջասենեակը հասած էին, ու յանկարծ դուռը բանալնուն... Երեմական պարտէզին մէջ Աղամական զրեւտով զոյգ մը նշմարեցին...

Թապլօ՝ փոխադարձ սէր...:

ՄԻԷՐԱՆ ԽՈՅՏԵԱՆ

ՅՈՎՀ. ԳՍԼՍԱՆ

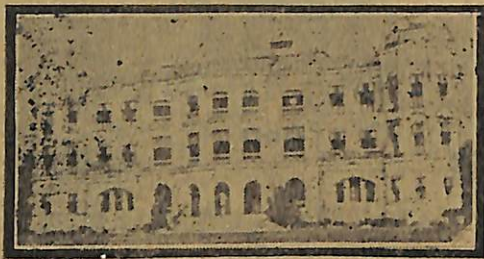
* ՀՆԴԱՄԱՅ ՆԱՊԱՊ ՄԵ *

Կալիաթայի Հայոց Մարդասիր. ձեռնարանի աւագ ուսուցիչ Ս. Միկեայէան հաճելի առիթը կ'ընծայէ ինձ՝ այցելելու Յովհաննէս Գալստանի, այս մեծանուն Հայուն՝ որ ներկայ սերունդին աժէնէն ժողովրդական դէմքերէն մըն է՝ «Քալաթօն-Բառք»։ Երբեքս կը կոչուի իր ապարանքը շրջապատող դրախտանման կալուածը՝ զմրուիտ մարգով, ջինջ լճակով ու կուռ թաւուտքով, զոր կ'արժէ անուանել «Գալստանի փառք»։ Այս դաւարաբեղ տարածութեան մէջ, իր սիգապանծ հինգ գմբէթներովը կանգնող ձիւնասպիտակ պալատը գեղանի հարսի մը պէս իր հրապոյր-

ները կը ցուցադրէ միջօ էականի դորշ կապոյտին տակ:

Բաղմազը առեւտրականն ու ճարտար. րուհտի մեծաւորը չի կրնար հանգիստ անցընել իր կիրակիներն իսկ: Գտնայարկի իր աշխատասենեակին մէջ դործի մարդիկ հաւաքուած, կը խորհրդակցին խանդավառ՝ ով կիտէ ի՛նչ նոր վիթխարի ծրագրի մը շուրջ: Այցետոմներու առաքումէն մինչեւ մեր ճաշարահ առաջնորդութիւնը՝ հիացմամբ

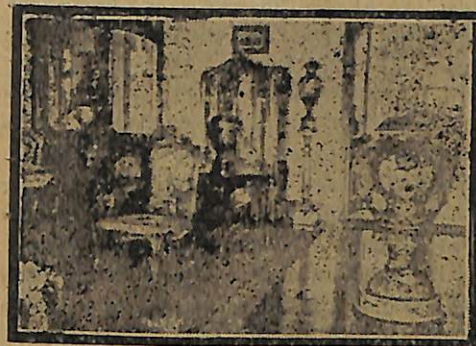
Վալսանի բառ

կը դիտենք մարմար գաւիթն ու զայն զարդաւոր մեծագիր արձանները, կեղաքանդակ կ'սրածները, սեւակուծ սիւնները՝ որոնք մուսէօնի մը տաք տպաւորութիւնը կը թողուն վրաս: Ուշադրութիւնս մասնաւորաբար կը կեդրոնանայ այն մեծ խմբանդրին երեսն վրայ՝ որոնք կը ներկայացնեն Լուվրի զոյգ մը գոհարները — Բուստիէի եւ Բիլոնի քերք նստրները:

Մեր խորատուզումը կ'ընդհատի սեւա-մորթ սենեկապանին վերադարձով որ ներս կը հրամցնէ մեզի: Եւրոպական հին դղեակի մը տպաւորութիւնը կը թողու վրաս ասեքիւս

տծով կերտուած ու կահաւորուած այս շքեղաշուք սրահը: Կաղնիէ ծանր կարասիներ, հարկաւոր խոշոր բաժակներ, հին իւղաներկեր, հայելիներ ու թրծուն կաւէ արձանիկներ խորհրդաւոր տեսք մը կուտան այս մեծ դահլիճին:

Տանուտէրը յաճախ զայն ու պարտէզը կը տրամադրէ հաւաքոյթներու եւ հանդեսներու, անշուշտ ար. օ. էն Միսկեան ինչ կը պատմէ Դ. լատանի կեանքէն դրուարներ եւ անոր համբաւեալ համաստեղութիւնը: Անհա-

Վալսանի բառի մեծ դահլիճը

ւատուի է երեւակայել ու չքաւոր ընտանիքի մը գաւազը երգած բլլայ օտարութեան մէջ համնիլ այսօրուան այս փառաւոր դիրքին: Ան ոչ ոք ունեցած է՝ գինք առաջնութիւնը կեանքի սեմէն ներս, տարտամութեան մէջ խարխափելով եւ աննեցուկ՝ ան փնտած ու գտած է իր ճամբան:—Դուրսը հիւրերուն հրաժեշտ աւանելը կը լսենք. վայրկեան մը մեզ դէպի մեզ կուգայ միջահասակ ու նի-

հար պարսն Վր, հարազատ Հայու դիմա-
գծութեամբ եւ համակրելի. իր անուշադիբ
ազնարկը ցոյց կուտայ թէ ցուցամուլ մը չէ:
Անութին տակ ունի թղթածրար Վր իր մուտ-
քը կարծես ելեկտրական հոսանք մը կ'ստեղ-
ծէ սրահին մէջ. ՅՅը բոլորած այս պատկա-
ռելի դէմքը հազիւ 50նոց կ'երեւի, հակա-
ռակ առժաթ մագերուն: Բնդունելութիւնը
վերջին Եայր պարզ է ու մտերմիկ. կը յայտ-
նեմ այցելութեանս նպատակը, երկու խօսքով
կը յայտնեմ զիսքը Հայութեան Ծանօթաց-
նելու փափաքս:

Քալտան բնի Նոր Ձուղայեցի է. վեց
տարու՝ կը բերուի Կալկութա ու կը դուռի
Հայոց Մարդասիր. ձեմառանը. յետոյ կը
յաճախէ Սէյնդ. Ձալիլըս Բաբէր վարժա-
րանը, հոնկէ նետուելու համար ճարտարա-
ուեստի եւ աւելտուրի ասպարէզը:

Տաղաւդաւոր երիտասարդին առջեւ բո-
լոր խոչընդոտները կը հարթուին. բառին
բովանդակ իմաստով այս «սքօրդսմէն»-ին
համար ամէն ձեռնարկ տեսակ մը մթնոլմ
կը դառնայ, եւ նիւթականէն աւելի՝ հոգե-
կան դահացումն է որ կը խանդավառէ իր
ոիրտը. իրն են Կալկութայի ամենամեծ կալ-
ուածներն ու շինութիւնները. շինարար
ձեռք մըն է ան, անիոնջ եւ յարատեւ. տա-
րիներ առաջ ան կրնայ քաջուած ըլլալ աշ-
խատութենէ եւ վարել իշխանական պան.
դոյր կեանք մը, բայց ան կ'ըսէ մեղ թէ
պէտք է աշխատի ա'յնքան ատեն որ իր ու-
թերը չեն լքեր զինք: Յիսուսը վեց տարի
Հնդկաստանի վատառողջ արեւին տակ... Կէս
դար այս կիղիչ կ'իշային մէջ... երբ բար-

«ալիայ մէջ Պառլի գորգի գործաւորն»
բանուոր հայուիկներով (խոր կեցող
մօրաւստուրն է Հր. Նազարեանց)

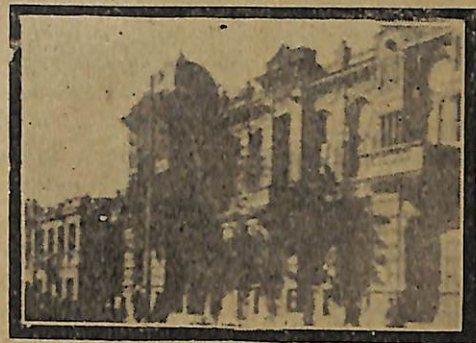
ձրաճայն կը խորհրդածեմ, — «Ներողութիւն»
զիս կ'սթափեցնէ Քալտանի ձայնը, «դար
մը եւ ո'չ թէ էս. յիսսէն տարին դար մընէ
հոս, սրամտօրէն մէջ կը բերէ խօսակցութեան»

Ի՞նչ մարդասէր ու բարեբար, իր անթիւ
անձնուիրութեանց մասին ո'չ իսկ բառ մը
ես ալ չեմ բացուիր, իր համեստութիւնը
չվերաւորելու համար: Անոր հոգիին մեծու-
թիւնը կը ցոյայ արդէն իր պարզութեանը
մէջ:

Կարգը կուգայ իր նախասիրած նիւ-
թին, անցեալի, ներկայի եւ ապագայի իր
միակ հոգեւանքը կազմող ձիարշաւին. աշ-
քերը կը ճ. ուղարկեն երիտասարդական
ցաւքով մը: Զիարջաւի աշխարհին մէջ՝ իր
տեղը Ռոջիլտներու, Աղա Խաներու, Ռօնե-
րու, Ուէսդմինդրի դո-քսերուն, Մանթա-
քէֆներու եւն. կարգին է: Կալկութայի իր
ասպաստանները ներկայիս կը պարունակեն

30 պատուական միջաձիան իրանտա եւ Ֆրանսա ձիեր ունի ան Վերջերս իր «Տաւք Ուէյ» նոյն թէ՛ Տալիւր եւ թէ՛ Բարիզի արշաւներուն սէջ առաջնութիւն շահեցաւ. Հնդկաստան իր այցելութեան առթիւ Անգլիոյ թագաւորը ոսկեայ հսկայ բաժակ մը տուած էր իբր պարտեւ. նոյնպէս երեք տարի առաջ Անգլիոյ գահաձառանքը Սէրիլենի սրահներուն զարդը կը կազմեն այսօր այդ երկու բաժակները: Ան շահած է իր «Պրօզ» ձիւն, Բն ալ իր «Կօլուէյկէյր»ը: Հոն է նաեւ փոխարքային ոսկի բաժակը՝ զոր իրեն մատուցած պահուն թագաւորին արդարացի կերպով կատակած է, ըսելով. «Այ ի՞նչ է, Միսդր Գալտան, բոլոր բաժակները դո՞ւք պիտի հաւաքէք: — Իր Այադթանայը սապէս կը պատէ մեզ. Տասնընչորս տարու էի եւ ձեռքարանի սան: Օր մը ողիմպիական մըն էին սարքած անիւ. հեծելազօրքի սպաները. սրտի բաբախումով կը դիտէի արշաւներն ու սպաներուն ձիու վրայ ըրած խաղերը. կեցած տեղս կ'եփէի. սպաներէն մին ուղեւորութիւնս նշարելով՝ հարցունց թէ կրնայի՞ ձի հեծնել. հաստատական պատասխանիս վրայ՝ ինձ տրամադրուեցաւ ընկճած անասուն մը որ 1 ժամ առաջ 2 րուբինոյ վիճակահանութեանէ մը շահուեր էր. այնքան եռանդով քշեցի կենդանին որ արշաւը շահեցաւ. ինքնիրմէս ելած՝ նշանաձողն անցնելէ վերջ տակաւին կը շարունակեմ եղեր ձիւ մտրակել. իրիկուան սեղանակից եղայ սպաներուն՝ որոնք գիշերը դպրոց առաջնորդեցին զիս:

Հնդկահայ այս նապապը վաղուց ի վեր առաջնակարգ դիրք ունի ընկերական շրջ-

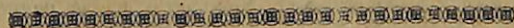
Երեւանի վարակիչ իրանկուրսեան
կառասուրիներ

շահակներու սէջ: Գահաձառանքը Հնդկաստան գալուն՝ միակ տունը որ այցելած է՝ Գալտան Բարքը եղած է: Ծերունի տանուտէրը կը պտտցնէ զմեզ իր ապարանքի: Գետնայարկը, մարմար պաւիթին վրայ կայ չինական սրահ մը, անհամար հնութիւններով պուտտաներով, անթիւներով, ոսկեթել կերպաներով եւ անեղնադորձութիւններով պնտուած: Գետինը, սեւ թաւիշ գորգին վերայ, քանդակածոյ երեսնոսէ ու փոսկրէ կահեր զետեղուած են: Մարմար հոյակարար զոյլ սանդուղներէն Ա. յարկ մեր վերելքին կանգ կ'առնեմ. դիտելու համար լուսամտի մը երկու կողմերը դրուած մեծ լուսանկարները որոնք Գալտանն ու Անգլիոյ արդի գահաձառանքը կը ներկայացնեն, մտերմորէն իրարու մօտ կանգնած: Այս յարկն ալ գետնայարկին պէս մարմարեայ եւ խճանը-

կար գաւիթ մը ունի, նոյնպէս շատ մը գեղարուեստական թանկագին արձաններով ու գեղօրներով զարդարուն: Այժմ կը դարնեն Մորելլի մէկ արոյրէ ձեռակերտը որ Էլիզապէթ թագուհին կը ներկայացնէ հեծեակ: Նոյնքան հոյակապ է անծանօթ ասպետի մը անդրին:

Կանաչ մարմարէ սիւներուն վրայ արձաններ, աշտանակներ, ամէն ինչ հին ու ճշմարիտ: Գաւիթին վրայ մեծ դահլիճը՝ շուրջանակի զարձրաշէն օթեակներով: Բոլոր կահերը ժի՛ դարու գործ են՝ լիւրի քէնդ: Ոճով տեւքեան ճենապակիներ համանման սիւներու վրայ՝ Վէռսայլի դահլիճը կը յիշեցնեն. պատահմամբ անոնցովէ մէկուն խուփը կը վերցնեմ ու մէջը կը կարդամ offert par le Duc de Choiseul à Mme. Compar. Լուի Ժե.ի արտաքին գործոց նախարարին այս ընծան աւելի յարմար տեղ մը չէր կրնար գտնել: Ուրիշներու վրայ կը տեսնուին Վաթերլոյի ճակատամարտէն տեսարաններ՝ Նաբոլէոնով եւն., եւն.: Այս անօթներուն մէկ մասը ժամանակին զարդն էին Եւրոպայի պալատան մը:

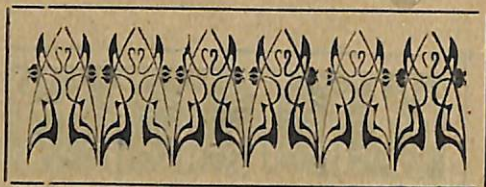
Նիւարթարմակ քարեար

ԳԵՂԱՆԻ ԳԱՐԱԿԼՈՋԵԱՆ:

Ար վաղամեծ որդւոյն ի յօտակ Ֆրանսայի մէջ
հիմնեց «Հատուր» հայ որբանոցը:

Հատուր «Իւրակեղեան» որբանոցը

Տիկին Ն. Բաղալ-
Վալուսեան

«Գիւլգոհր»ի դերում (Սրբին մալ
..... ալան)

== ՊԱՐՍԿԱՆԱՅ ՍՈՒՆԱԿԸ ==

~~~~~

Բարիկի եւ Լոնսոնի հայ հասարակութեան կողմից սիրուած եւ նրա բնմի տաղ՝ Տիկին Ն. Բաղալ-Վալուսեանն է դա:—Ծնուել է Թեհրանում եւ ստացել է իր նախակրթութիւնը Հայոց երկսեռ դպրոցում, իսկ երաժշտական ուսումը՝ նախ Պերլինում եւ ապա Մոսկվայում, շեղույն երաժշտանոցի ուսուցչապետ Մազեդիի հսկողութեան տակ: Բնակեալ

ասպարէզը մուտք է գործել Մոսկուայի գեղարուեստական բաժնի օպերէի խմբում: Յեղափոխութենից յետոյ, 1917ին տեղափոխուելով Պերլին՝ շարունակել է իր գործունէութիւնը շեղույն ուսուցչութեամբ: 1924ին անցել է Բարիկ, եւ սպասելով իր ընդունելութեան Օպերայում, ձեռնարկել յաջողութեամբ երգչական օպերէներ, ամէն անգամ ընդունուելով հասարակութեան կողմից բուն ծափահարութեամբ: Չայնը միջին զի խաղաճապ հնչականութեամբ կրօնային ու սեն արտայայտելով հարազատելն՝ իր յուզումնալից երգերով ապրել է իր ժամանակի ունկնդիրներին: Մայրաքաղաքի հայ բերքերի, ինչպէս եւ Լոնսոնի եւ իսպառական օտար բերքերի՝ նրա յորդ եւ բազմաթիւ ձայնի մասին գնահատութիւնները փաստ են ինքնին նրա արժանիքներին:

Յրանա, եւ անգլ. հայ գաղութները շուտով առիթ կ'ունենան հայ բնմի այս տաղը ծափահարելու՝ օտար բնմի վրայ դուրս գալիս, այստեղեւս ո՛չ թէ օպերէներէի այլ օպերաների առաջնակարգ դերերով:

Գ. Թ.

Մշեանի պե. րասո-
նի 1925-7 թվականի

խաղացանկին մէջ ու-

ժաղաւ է եղած Ս. Լուսաւարսկիի
«Թոյներ»: Ասոր զխաւոր դերք «Ռիման»
գերազանց յայտնութեամբ կատարած է
Արուս Ասկանեան որ տաւ:

Լենինականի մրերանցին րանուր՝
ի՛նց կառուցած ռազկաւո՛ւ

ԱՊԱՌԻԿ ԳՆՈՒՄ ԱՄՈՒՎՃԱՐՆԵՐՈՎ

Տոկոս տրեւ եւ պարգեւաւոր
ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐ

Յրահաւան պետութեան կողմէ
Երաշխատուած

0000

ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԿԻ ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹ
CREDIT NATIONAL 5%, 1920

— — —

Ամսական 50 Ժանկ վճարուով ձե-
ռառչին տնտեսաւոր ու վճարէք. յոյ-
րասարի միջոցաւ պիտի առանձն համա-
պատասխանող պարտաւորութիւն թիւով,
որ ձեզ պիտի տաւ պարտաւորութիւն սե-
փականութիւնը, ինչպէս եւ 25 Ժր. տո-
կոսը ու բոլոր վիճակաւոր դրեւու եւ
վիճակահանութեանց մասնակցելու ի-
րաւունքը, որպէս թէ պարտաւորութիւն առ-
մէք ամբողջապէս վճարած ըլլալիք:

Մենացեալ մասը վճարելի պիտի ըլլայ
Պոլսոյ պահեստներէ մէկուն միջոցաւ,
50ական Ժանկանց 11 տնտեսաւորով,
վիճակահանութեանց ցուցակը ամէն տ-
միս կը դրուի եւ շտապմունքով թիւերը
կը հեռագրուի:

Տարին ուրբ ամիս (Յունիս, Փետր-
ուար, Ապրիլ, Մայիս, Յուլիս, Օգոս-
տոս, Նոյեմբեր, Դեկտեմբեր) վիճակա-
հանութիւն կ'ըլլայ եւ երկու անգամ
(Յունիսին եւ Դեկտեմբերին) տոկոս կը
վճարէ:

Զ ԿՐՇԱՀԻ Ծ

ԻՒՐԱՔԱՆՉԻՐ ՎԻՃԱԿՈՂԱՆՈՒԹԻՒՆ

1	բիւ	1,000,000	ճամբ
1	բիւ	500,000	»
2	բիւ	200,000	»
3	բիւ	100,000	»
6	բիւ	50,000	»

« Բոնցմէ գոտ 500 ամառ, ինեւ եւս ունի:

Վերոյիշեալ պայմաններով կը ծախուին Ժրմատական CREDIT FONCIER եւ VILLE DE PARIS եւայլն պարտաւորութիւն 50 ժրմա՝ վճարումներով սեփականատէր պիտի ըլլա՞ն մասնակցելով վիճակահանութեանց, միեւնոյն ասին իրաւունք ունենալով շահուած պարգեւին:

Վեցու մի ձեւակերպութեան ու մանրամասնութեանց տեղեկանալու համար ղիմի՝ CREDIT MEDITERANIEN ցրմատաւորն MARSEILLES, կամ Թուրքիոյ ընդհանուր գործակալ՝

ԳՕԴՈՍ Ա. ԱԼՊՕՍԱՃԵՂՆԻ

Չաքմաքճըլար, 3 Կոքեան խան թիւ 13

Թէլէֆօն Սթ. 396

« Ժամանակի մէջ ամէն ամիս շահուած բիւտնուն ցուցակը պիտի գրուի:

1 հոկտեմբեր 1926ին շահող բիւտներ

Թիւ 5-2376)	շահած է	100000 ֆրանք
Թիւ 07275 3	շահած է	500000 ֆրանք
Թիւ 3189987	իւրաքանչիւր	(200000 ֆր.
Թիւ 4 23558	ը շահած է	(
Թիւ 128461	իւրաքանչիւր	(
Թիւ 394517	իւր շահած է	(100000 ֆր.
Թիւ 5618122	իւր շահած է	(

2708047, 5972544, 6351316, 6606494, 7285088, 7718834 6 թիւերը շահած են 50000 ֆրանք, ասոնցմէ զուրո 20, 30 հազար ամօրթի շահած են 500 ֆրանք:

Հետաքրքրական Գօրք

Բ Ե Ի Ե Ռ Ա Յ Ի Ն

ՆՈՐ ԵՐԿՐԱՄԱՍԻ ՄԸ ԳԻՒՏԸ

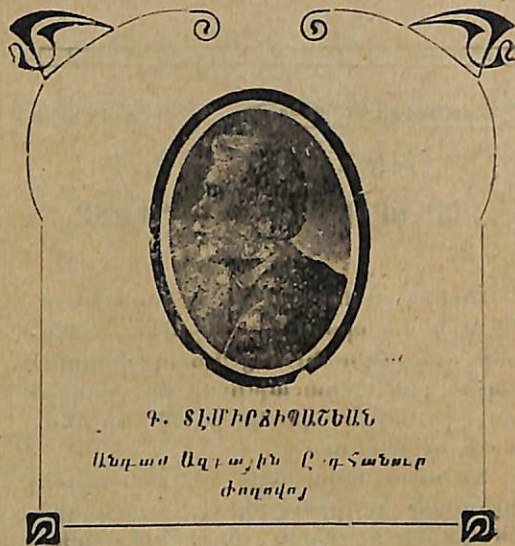
Գրեթէ Սմանաւէնի արժուախումբին մեկնած պահուն, Սօփի եւ Շաֆլըթօնի ինն ընկեր Ֆրանց Վօրպէյի կողմէ անգլիական արժուախումբ մը կազմուած էր՝ մեծ խաղաղութեան մը ձեւաւարկելու համար:

Իր որոշ նպատակն էր յաւանորել Ճիլիսպանի կղզիին խնդիրը. այս կղզին, ըստ ինն նաւորդներու, կը գտնուէր Սրիքպէրէի հիւսիսակողմը. Սրիքպէրէի եւ Հիւսիսային Բելեռիին միջեւ կէս ճամբուն վրայ սակայն ասոր գոյութիւնը կը ժխտուէր: Անգլիական արժուախումբը երբ այդ կղզիին գոյութիւնը հաստատէր, որոշած էր կղզին ընել այնչեղէն հիւսիսային բեւեռ երալիք օդանաւորդներու կայան մը:

Սնցեալ տարի (1925) Յունիսին Լիվրքուլէն եւ 19 Յունիսին Սրիքպէրէէն մեկնող այս արժուախումբը կը յառաջանայ Սրիքպէրէի հիւսիսակողմը եւ ստուացեալ ովկիանոսին մէջ կը գտնուէր երկիր մը որ կը համապատասխանէր գրեթէ Ճիլիսպանի:

Ֆրանց Վօրպէյ զայն կը մկրտէ «Վրանսէլ» կղզի. անուամբ ի պատիւ արժուախումբին ծախմբը հոգացող Մր. Վրանսէլի:

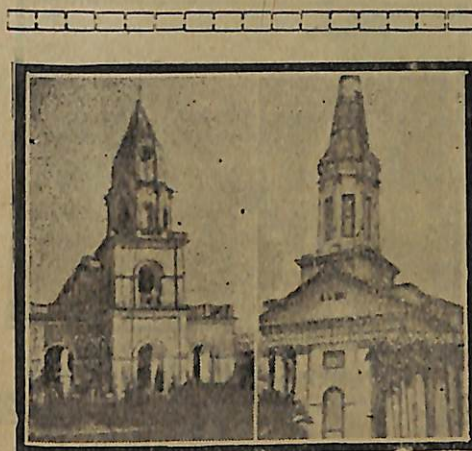

Վ. ՏԵՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ

Անդամ Ազգային Բ. դ. հանձնաժողովոյ

ԳԱՐԵԳԻՆ ՏԵՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆԻ ՅՐԱՆՍԵՐԷՆ ՄԷԿ ՔԵՐԹՈՒԱՇԸ

Մեր նշանաւոր ուսուցչապետ Ռէթէոս Պէրպէրեանի ուղղեալ, դեռ մաքուր ու դեղնորակ, դեռ խնկաբոյր ու դեղօրակ քերթ-ուած մը, հոյն ժանիքներէն ազատուած, ֆրանսերէն գեղեցիկ լեզուով շարագրուած, ձեռքս անցաւ, ի՛նչ մտերմիկ մէկ բարեկամիս շնորհիւ, գորկոյւ, ամ հրատարակութեան տալ նոյնութեամբ միասին թարգմանութեամբս, քերթուած՝ արդարեւ ներբողալից, արդիւնք անկեղծունակ մեծարանքի եւ գեղապաշտիկ գրացմանց, գոյս ցայտօր կը տա՝ թէ քերթող գրիչն, առ մեծանուն դաստիարակն Պէրպէրեան, իբր մի խորին ու անկեղծ՝

Ս. ՅԱՐԳԻՍԻՆ

Ս. Գ. ԼԱԶԱՐՈՒԻՅ

Ս. Յարգիսի եկեղեցւոյ ամենամեծ եկեղեցին է՝ խոստ պատկերով, օրհնուած է 1781ին.

Ս. Լազարուի եկեղեցւոյ փոքր ալ վանքով ճանաչուած է որ կառուցուած է 1835ին

Հնչկա-ճալմիսիւն օգնութեամբ:

հիացումը գրաւական, անոր վեհաշուք մըտքին, եւ նոյնքան հոյեղինիկ սրտին, որ գիտցաւ մըշտ բարձր պահել իր համբաւն ու արժանիքը՝ ամենամեծ պարագաներու մէջ իսկ, ամենուն պէս ինքն ալ կրելով թէ հարազատի եւ թէ՛ պաշտելի կողակցի մը ամենադա՛ւն եղ ուստները կակծալը, ի՞նչ ալ վրայ չպակեցան այժմ սե՛ւ սե՛ւ ամպերն թխաթոյր, որոնք պատեցին ու պաշարեցին զինքը, ի՛նչ տունն՝ ամայի՛, եւ իր վանդակն՝ անթուշտ թողնելով յաւէտ:

Տէմիրճիպաշեան Գարեգինի այս թրթռուն քերթուածէն ինչպէս կը տեսնուի, գրուած է այն գիտի ատեն մը, ուր ողբաց-

Երեւանի Ա. Կիսանդանոցը

Եւան Պէրդէրեան տակաւին չէր ըմպած սու-
գի բաժակը. երբ տակաւին չէր զգացած
ցաւի սարսուռը, եւ ուր՝ իր քերթողն դեռ
չէր մրկուած իճատիյէի անողօք հըրեհէն՝
էր յոյժ սիրական եւ գրգանայշ քուրիզէն՝
երբ դեռ չէր բաժնուած յաւիտենապէ՛ս,
ըսի նք երջանիկ տարիներ, որ քանի կը հո-
ւովին, այնքան սուգ, ու այնքան ալ ար-
տասուք՝ կուտան հեղուլ հէ՛ք մարդուն, նը-
աե՛մ ու անագորո՛յն ճակատագիր՝ անբախտ
մարդկութեան, նոյնքան իմաստասէրին որ-
քան քերթողին, նոյնքան եւ անուսին առ-
հասարակ։

Ունկնդրենք Տէմրոճիպաշեանի այս
սրտեռանդ Վաղթանքն առ Ռէթէոս Պէր-
պէրեանի ի Հայ լեզու թարգմանուած, ար-
դիւնք՝ տկար գրչիս, որուն թերութեան
յուսամ, թէ կարողադոյն գրիչներ, ներողա-
միտ հայեացքով մը պիտի վերաբերին, թող-
լով զիս գոհանալ, որ Հայ Մտքի մը ծնուն-

ԴԵ, գոնէ ֆրանսացին չվայելէ առանձինն՝
որուն արդէն ինք կարօտ չէ երբե՛ք ու
երբեք։ ԳԱՍՊԱՐ ՆԵՄՅԷ

Տաղա՛նդ չքնաղ, միտք

բարութեամբ յա՛ր շողարձակ,
ներէ, աղէ, ժպիտ՛ճ քայլիս,
այսքան յանդուլն ու համարձակ,
լիակատար իմաստութեանդ,
քու քաղցրութի՛ւնդ է հաւասար,
Որ տգէտիս մեծ ոյժ կուտայ,
կ'ըլլա՛յ սատար՝ մտքի՛ս տըկար,
Որով կ'իշխեմ տառեր հիւսել՝

հոգետա՛ւիդ պե՛րճ քերթողիդ-
Քաջագիտակ թէ միշտ անոնք՝
շո՛ւք չէն կազմեր քու փառքիդ-
Ազնուական սպայդ դու քաջ,
լուսապսա՛կ վեհ գունդերու
Մեծահամբաւ սանը՛դ ծըծկեր,

մեր երկրաւո՛ր մուսանորու-
Ընդունէ՛ արդ ջերմիկ իղձերս,
դոր ի սրտիս՝ յար կը տածեմ
Պայծառադէմ աստղ փայլուն,
երջանկութեա՛նդ ես կը ձօնեմ,
Ամանորի ա՛յս իսկ առթիւ,

քեզ երանեակ օ՛ր մաղթելով
Անթիւ դափնի դու հաւաքէ,
գլխուդ ի զարդ կապելով,
Ամահացուր դու վերջապէս,
անունդ արդէն փառայիդ
Որոյ հանդէպ անձնիւր անհատ,
յարգանք մ'ունի սրտազեղ,
Ուղղելով ինձ հետ առ էնն
Բե՛ւր մաղթանքնեք այժն՝ հեղձ

Թարգմ. ԳԱՍՊԱՐ ՆԵՄՅԷ

SOUHAIT A L'HONORABLE

R. BERBERIAN

Rare talent, esprit rayonnant de bonté,
Excuse mon audace et ma témérité,
Ta douceur égalant ta parfaite sagesse,
Enhardit l'ignorant, qui malgré sa faiblesse
Ose tracer des vers au poète parfait
Sachant trop hélas ! qu'ils n'auront nul attrait.

Brave et noble officier des légions de lumière,
Eminent nourrisson des Muses de la terre,
Reçois les vœux ardents que je forme

en mon cœur,

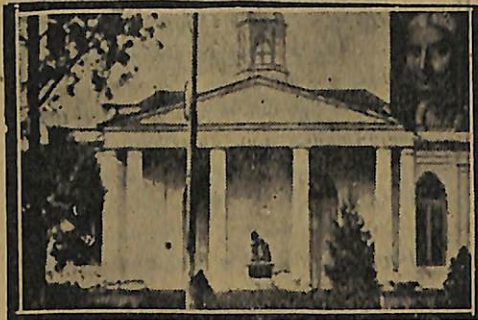
Brillante et pure Etoile, pour ton parfait bonheur
En cette nouvelle année, heureux jours

je souhaite

Recueille maints lauriers pure en l'adlague tête
Immortalise enfain, ton nom déjà glorieux

Auquel tout humain doit un hommage précieux
N'adressant avec moi, que mille vœux aux cieux

KARÉKINE DÉMIRDJIBACHIAN

Բաժնի տան, ՅուՆ. եղեղեղին (1854)

Կ. ռուկերալ ծախի. ք. Սիգ. Մարիամ Զարու-
թիւնեանի, որուն պատկերն է վերը երեւցողը

Յ. ՀԱԶԱՐԱՊԵՏԵԱՆ

★ ԼՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ ԽԱՂԱՅԻՆԻ ★

«Ժամանակ»ի Տարեցոյցին իմ մա-
նակցութիւնս բերելու մասին եղած հը-
րաւերը անուրից չի պիտի ուզէի մերժել
հանի որ զոյգ մը հանգուցեալ հիմնա-
դիրներուն բարեկամական յիշատակը
անեղծ եւ վառ կը մնայ սրտիս մէջ-
նաւ, հանի որ հրաւերը կ'ըլլար Պ. Ժի-
րայրէն՝ որուն վաղեմի բաւեկամս ըլ-
լաւ պատեալ մը չէր որ հառորդ դար
առաջ իրեն փոքրիկ կամիք մը չի գա-
նէի. մանաւանդ որ հառորդ դար ետք,
անցեալ հարի վրէժը լուծեց փոխադարձ
կամիք մըն ալ ինք գարեկով ինձի:

Կեանքը երեւոյց ցոյց տուցի:

Առաջին ցոյցին «պիտի ընեմ» կ'ըսէ, երկրորդին՝ «կ'ընեմ» կը գոչէ, իսկ երրորդին «սա բրած եմ, նա եղած է» կը մըմնջէ:

Այսպէս խեղճ Սանսալեանն ալ իր երրորդ ցոյցին զմայլելի միամտութեամբ մը 'Ներսէս Պատրիարքին հազար, Յարութիւն Պատրիարքին փոնգալը եւ հորէն Պատրիարքին յօանջելը հանրութեան կը պատմէր, անուշաքանկ վախճանով որ այդ կարեւոր դէպքերուն վրայ պատմութիւնը լուռ կ'անցնի:

Սանկ միամտութիւններ անցեալին մէջ ալ գրական հրապարակի վրայ կը ցուցադրուէին, թէն խօսքը մէջերնիս, նոր սերունդին առջեւ անցեալին հրապարակագրութիւնը յորձանուորքի կը պանծացնեն:

Արդ, կեանքի երրորդ ցոյցնք քեւակոխած ըլլամ կամ ոչ, ինձ ծանօթ հարիւրաւոր միամտութիւններէն մին հոս պատմեմ, եթէ կը հանիմ:

Պատահութեան եւ երեսասարդութեան մէջ տարբերած ցոյցնիս, որ մը իմացայ թէ հանգուց. Գարբալեան ձեռնարկած է հրատարակութեան շարքերէն մը որ պիտի մշակէր (իր խօսքով) բազմական, երգիծական, գիտական եւ ընկերական նիւթեր՝ որոնց ծանրութիւնը պիտի կրնար տանիլ ձողաբարձ-ընկեր ունենալով Սիմֆէլեան եւ Գափամանեան, եւ որովհետեւ երկու ծողի համար չորս բնակարան պէ՛տք կ'աւր՝ իբր չորրորդ զիս հրապարակէ:

Յովհաննէս Այվազովսքիի անտիպ գործերէն՝
«Գիշերային տեսարան խրիսի ծովափը»
Ճեծագիր իւզասերկ՝ որ կը զարգարէ երուսաղէմի Ս. Յակոբեան վանուց դահլիճը

Եւ գարնանային գեղեցիկ առաւօտ մը այս չորս անձերէն կազմուեցաւ «Ծաղիկ» օտարաբերքին խմբագրական մարմինը, որ կոչուած էր հայ մշակութային կեանքին համար նոր դարադուլ մը բանալ: 2ի վախճան:

Խմբագրատնիս էր Էսկի Զապրիէ հասէսի 'Նեան Պերպլեանին տարանը՝ ուր մեզի տրամադրուած էին սեղան մը, երկու արոս, որոնց մէկը վայրկեանը վայրկեանին կազմաւորուելու եւրփայլ, իսկ միւսին մէկ ոտքը կոտորած:

Սեղանին վրայ կը նսէր Գարբալեան իբր սփռէն, բարձրէն հոկելու համար խմբագրական աշխատութիւններուն. խախտու արոսը յաւանգուած էր Գաբամանեանին, որ ի ծնէ հաւատարմ:

Յովհաննէս Ի յվազմութիւն անտիպ դոյժե էն
«Հոգեբոսի Դպրոցը»

(Սեփականութիւն Աթէնքի Ազգ.
Թանգարանին) 1885ին նկարուած:

Եւ խելօք՝ պիտի կրնաւ հեշտօրէն յարմարիլ պատանդանին հետ. պատին կրքընցումը եւստանի արտաին վրայ Սիմֆէեան հաշիւներ կը երևան, իսկ ես, մէջերէն թափառաւորիկ: Տեղ մը չէի ուզեր նստիլ, այն գերագոյն պատճառաւ որ... տեղ չկար:

Սեփականի հայ գրական հակասագիրք վարել:

Պարբայեան բաղաձայն յոգում կը քարզմանէր. չի մտնելով օտարը անգամ մը Պամիլի Ֆլամմարիսին համակ գրել: Երբեք չի կրցանք հասկընալ քէ մեծ գիտունին ի՞նչ կը գրէր. եւ կարծեմ քէ ինքն ալ գրածէն տեղեկութիւն չունէր:

Պամամանեան իրեն պէս խելօք

յոգումներով կը զարդարէր առաջին էջը. գալով Սիմֆէեանին՝ կատարեալ մտնանայ էր. քարքերէնէ բանասեղծութիւններ քարզմանէ՛լ մի բնա, բռնիկներ մի բնա, ժանրէզներ մի բնա, միտ չի մտնելով ասոր անոր վրայ գոցաւորներ նետելը, հաշիւներ կարգադրելը:

Իսկ ես, այն տեսնումս սովորութեան համեմատ, ամէն րիւին մէջ 1—2 սիւնակ, մէկուն խառնոց լզել կուտայի, միւսին լիմոն ծծել, մէկուն կըժ միւսին կոմիք, այսպէս շատ աղուոր ժամանց գտած էինք:

Այն տեսնեմ ալ (է)ի եւ (ե)ի խնդիր կար մեր մէջ: Օրինակի համար մէկերնիս (ամէնը) (է)ով կը գրէր եւ քս այնմ կը շարուէր: Փորձի (արագութեան տեսնեմ մեր մէջէն մէկը (է)եր (ե)ի կը փոխէր. երկրորդ փորձին յոգումագիրք (ե)եր (է)ի կը վերածէր: Ա՛յ Նշան Պերպերեանին դէմքը տեսնելիք բան էր: — Մէջը փոխել կուտայ (է)ին ալ (ե)ին ալ. մէջերնից առաջուրէն խառն տուէր պէ՛, ամմատ չարքք ա՛...:

Իսկ ես միզանքածին տեսնեմ կամացուի մը ամէններուն կէտը (է) կ'ընէի, կէտն ալ (ե) եւ այս կերպով չարք կը խափանէր:

Ե՛րբայ որ նազելաժայլ օրհորդ մը բարեհաճութիւն կ'ունենար խմբագրանոց այցելելու. կա՛մ յոգումը բերած էր կամ բնակիք մը ունէր: Տպարանէն ներս կը մտնէր եւ «Ծաղիկ» ազգոցու շարքաբերքին խմբագրանոցը կը հաւցընէր. խմբագրանոց մի՛... հոն նստէ՛, եւ Պարբայեանը կը ներկայացնէինք

Սուրբ Զովհէ
ՅՈՒՍԵԿ ԵՊՍԿ. ՉՈՂՐԱՅԵԱՆ

իբր ճնօրէն. մինչեւ հոս աղ.կ. բայց երբ յոյժ նազելափայլ օրորոյր կը փափափէր առանձին տեսակցիլ՝ հոն է որ խրնդիրը կը կենսոսէր, վասն զի զպարանին Եսեւի կողմը պէտքաւան մը եւ աղբանոց մը միայն կար, բայց Պարթաւեան եկի հնարը կը գտնէր, ամենայն պաղարիւնութեամբ բսկով որ ներսն ենեակը խմբագրական մարմինը գրադած է(.) եւ զպարանին մէջ միայն կարելի է խօսիլ այդ ժամուն:

Օր մը Ամերիկայէն լուրջ անձ է մը գրութիւն մը եկաւ, խիստ կարեւոր նամակ մըն էր, գրողը ազգին այն ասեմուան վիճակը նիւթ թնկով շատ ողջամիտ կարծիքներ կը յայտնէր. եւ լուրջ ծրագիրներ կը պարզէր, կ'երեւի թէ մեր քերթը բան մը կարծեր էր:

Կոմիտաս Վարդապետի
սիրական աշակերտ

Եւ Լեւոնտի Զայոց հոգեւոր Հովիւ՝
Գրիգորիս Գուսան Վարդ. կարապետեան
Նկար տաղանդաւոր պատկերահան գրագիտուն
տունէի Օր. Զապէլ Պոյաճեանի:

— Պիտի պատասխանե՞ս, հարցուցինք
ճնօրէնին:

— Խօսք է բրածնիդ, հարկաւ պիտի
պատասխանեմ. այս իրիկուն կը գրեմ
վաղը կը կարդաք ըսաւ:

Եւ մենք կըրցանք գուշակել թէ ի՞նչ
մարգարիտներ պիտի շարէր... եւ չի
խաբուեցանք:

Հետեւեալ առաւօտ կուրծքը ուռեցնելով մեզի ներկայացուց չկեղ պատասխանը որ ստպեա էր վեր ի վերոյ.

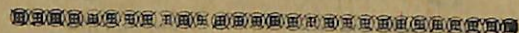
Պարոն,

Ստացայ ձեր նամակը եւ ճնօրհալալութիւն կը յայտնեմ ազգին նկատմամբ ձեր ցոյց տուած հոգածութեանը համար: Արդ, նկատելով որ ազգի մը վիճա-

Երեւանի մէջ տօնակատարութիւն

կին բարեկամութիւնը կախում ունի բնդիանուր զարգացումով.

Եւ նկատելով որ բնդիանուր զարգացումին ամէնէն աւելի բնբրցատիւրութիւնն է որ կը ստատէ.

Նաեւ նկատելով որ բնբրցատիւրութիւնը ստատելու ապահովագոյն միջոցը լրագրութիւնն է.

Ուստի ձեր գովելի փափաքը կրնայ յազուրդ ստանալ «Ծաղիկ» զրական, քաղաքական եւ բնկերական շարքաբերքիս համար բաժանորդներ գտնելով:

Սպասելով ձեր հնչուն պատասխանին եւ զնախաշելով ձեր ազգասիրական խանդը

Մնամ յարգանքով

Հրամմեցի՞ք հիմալ...

Յէն գրելիք ուրիշ շատ իրաւագներ կան, բայց չարաչար չեմ գործածեր ըն-

բնբրցովն համբերութիւնը, ուստի ամմիջապէս վերջաբան:

Շնան ժամը առաւօտ մը (ինչպէս կ'ըսեն զրակամօրէն) ճիօրէնին պարբերաւոր ցցուեցաւ զարանին նիւզ մէջնեղը եւ հանդիսական շեշով մը հեշեւալ ժամը յայտարարութիւնը քրտ.

— Սնանկութիւն կը հաշակեմ:

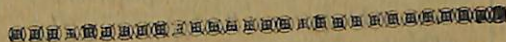
Եւ յա խօսքին վրայ «Ծաղիկ» յոյժ ազգօգուտ շարքաբերքին պատ. խրմբազիւրներս ի զուր դիտել տալինք քէ քանի բաժանորդներ տակաւին նոր տարեկին գտնած էր եւ այս քրածը զնեղ բան է:

— Աղբար սնանկացայ քսի. չէ՞ք հասկնար պէ՞:

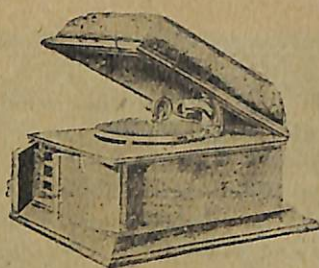
Նսէէն իմացանք քէ նոյն տարեւրանին պատշտն չունի եղեր եւ չորս տակի դրամագուլիով լրագրագետութեան ձեւնաւեր է, որպէս զի կարանայ եխրեղ ամուսնութեան մը քնկնածու ներկայանալ:

Չարախօսութեան մը հեշեւանով այդ խնդիրը չորս ինկեր է, ընկղմելով քերքն ալ, պատշտածան խմբագրութիւնն ալ:

Յ. ՀԱՂԱՐԱՊԵՏԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

“ԵԱՏԻԿԵԱՐ,,

Օ. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

ՀԻՄՆԵՍԻ, 1905ԻՆ

Սիրենի, քամվայ փողոց 79

Առաջնակարգ վաճառատուն կրա-
մօֆօնի եւ բլաքներու, կը գտնուին
դանադան մարքաներով արեւելեան
հին եւ նոր եղանակներ, ինչպէս նաեւ
եւրոպական ամենալիւրջին տանսերու
բլաքներու ճոխ մթերք մը, լաւագոյն
Ֆապրիքաներու բորթաթիֆ եւ սալօն
կրամօֆօններ, մեծ համբաւ շահած
Քոլումպիա, Տէֆա եւ Կրիքա կրա-
մօֆօններու Մասնաւորապէս կը յանձ-
նարարենք մեր յարգոյ յաճախորդնե-
րուն Էլիփիա մարքայով բորթաթիֆ
կրամօֆօններու մէջ ալէնէն ոյֆով եւ
դիմացկուն կրամօֆօնն է զոյգ զսպա-
նակով 5 տարի կարանթի, զսպանակէն
զատ ամէն նորոգութիւն ձրի է: Մեր
գինները անլրցելի ըլլալը համոզելու
համար կը խնդրուի անգամ մը այցե-
լել մեր վաճառատունը: Կը վաճառ-
ուին մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ:

ՏԻԱՐ ՅՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԻՔԱՅԻԼԵԱՆ

Լեւոնազրական զիծեւ.—Ինչպէս 1878ին
ի Խաղիրդ եւ մորտուած է Ս. Ստեփաննոս
եկեղեց, ոյն մէջ, Եօթը տարի ետք հայրը,
Միքայէլ հանապաշեան՝ մեռած ըլլալով,
մայրը՝ Տիկին փեփրոնէ եւ քոյրը Օր. Բե-
րուզ Միքայէլեան (այժմ Տիկին Սիրուն Տիոն-
եան) ամէն ջանք ի գործ դրած են լաւա-
գոյն կրթութիւն մը տալու համար իրենց
դուկին ու եղբօրը Տիար Յարութիւն Մի-
քայէլեան իր նախնական ուսումը Դումգա-
բուն Մայր վարժարանին մէջ ստանալէ ետք
աշակերտած է Պարտիզակի Ամերիկեան վար-
ժարանին, Տ.Ք.Յ. Սէպարթի օրով: Նըջունա-
ւարտ ըլլալէ հետք մէկ տարիի չափ Պրոսպի
ամերիկեան վարժարանին մէջ ուսուցիչ եղած
եւ ապա 2 տարի Դոստիկեան վաճառատան

մէջ պաշտօնավարած է: Յետոյ Լոնտոն գա-
ցած եւ հինգ տարի առեւտրական գործով
զբաղած է: Այնտեղ դրամագլուխ մը կազ-
մելէ ետք նիւ Եորք հաստատուած եւ գոր-
գի վաճառականութեան ձեռնարկած է: Այ-
սօր կարեւոր դերք մը ունի եւ կալուածա-
տէր է: Անցեալ տարր Բանպիչի մէջ մասնա-
ձիւղ մըն ալ բացաւ. որ թէ գորգի եւ թէ
հնութեանց վերաբերեալ աւարկաներու վա-
ճառմամբ կ'զբաղի: 1836ին Հելէքէի գոր-
ծարանին հետ պայմանագրութիւն ուր կըն-
քեց, այնպէս որ բոլոր «տէգիւստ»ները իր
տուած ապսպրանքներն յատկացուած էրն:
Յարկ սօստուարագէտ հարկը հազար ոսկիի
առեւտուր մը քանակէ նոյն գործարանին
հետ:

Ամուսնացած է նիւ Եօքի մէջ Օր. Ֆրի-
տայի հետ եւ ունի երկու շնորհալի զաւակ-
ներ՝ Օր. Կլարիս, որ Պոսթընի ամերիկեան
վարժարանէն շրջառաւարտ եղաւ 1926ին եւ
Պ. Հրանտ, այժմ 7 տարու է երկուքն ալ ի-
րենց հօրը բարեգործութեանց կը հետեւին
եւ յաճախակի նուէրներով կ'ուրախացնեն
որդերն ու կարօտեալները:

Տիար Յարութիւն Միքայէլեան Ազգ.
Հիւանդանոցին տարեկան կարեւոր գումար
մը յատկացուցած է, որու փոխարէն Հոգա-
բարձութիւնը ամէն տարի Դեկտ. 28ի յաջոր-
դող ուրբաթ օրը հոգեհանգստեան արարո-
ղութիւն կատարել կուտայ Ս. Փրկչի մատ-
րան մէջ, ի յիշատակ հանգուցեալ Տիկին
Փեփրոնէ Միքայէլեանի:

Տիար Յարութիւն Միքայէլեան ամէն
տարի կարեւոր գումարներ կը նուիրէ Ազգա-
տարի ազգ. երկսեռ որբանոցին եւ ներսէս-
եան երմոնեան վարժարանի ազգատիկ ուս-
անողներուն, ինչպէս նաեւ ուրիշ բարեօր-
րական հաստատութիւններու:

1. Շք. Գ. օր պահոց Թննդեան կաղանդ:
Ս. Բարսեղի հայրապետին եւ եղբօն Դրի-
գորի նիւսացուցն. Ս. դրեւտրոսի Հռոմայ
հայրապետին եւ տբայ եփեմը Խուրին Ա-
սորոյ: Յն. եւ Լտ. Անուանակոչութիւն
Տեառն, եւ կաղանդ:

† 2. Կիր. Զ. Յիսնակաց եւ Դ. օր պահոց Թննդ.

3. Բշ. Ե. օր պահոց Թննդեան:

4. Դշ. Զ. օր պահոց Թննդեան իսլամաց
Րէճէպ 29 2 էից Սէբաթ 30:

5. Դշ. ձրադալոյց Թննդեան եւ աստուա-
ծայայտութեան Քրիստոսի: Յն. եւ Լտ. ձը-
րադալոյց Յայտնութեան Յերեկոյին նա-
ւակատիք:

† 6. Եշ. Տօն Ծննդեան եւ Աստուա-
յայտութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիս-
տոսի: Յն. եւ Լտ. եւս յայտնութիւն:

† 7. Ուրբ. Բ. օր Թննդեան Յիշատակ մե-
սեղոյ Յոգ. Յովհաննու կարապետին: Իսլա-
մաց Լէյլիյի Րէզայիպ:

8. Շք. Գ. օր Թննդեան Լտնց. Լիւսիէն:

† 9. Կիր. Դ. օր Թննդեան — հարսնիք:

10. Բշ. Ե. օր Թննդեան:

11. Դշ. Զ. օր Թննդեան:

12. Դշ. Ե. օր Թննդեան:

† 13. Բշ. Բ. օր Թննդեան եւ տօն Անուանա-
կոչութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստո-
սի Տօն Արաց 30:

14. Ուրբ. պահոց Լտ. Տօն անուան Յսի:

15. Շք. Ս. Յովհաննու կարապետին տօն
Թննդեան:

† 16. Կիր. Ա. գնի Թննդեան — Հարսնիք:

17. Բշ. Սրբոյն Պետրոսի հայրապետին:

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՍՆԱԿԱՆ

ՆԱԽԱՐԱՐԱՆ ԵՒ ՆԱԽԱՐԱՐԱՆ

ԿՕՆՈՒՅՑ, ՏՂՈՅ

նիւղերը երկու ասեմէ ի վեր Բա-
րիկի մէջ ուսումնասիրելէ եւ կա-
սարկազործելէ վերջ Ֆրանսայի
Հանրապետական բժշկական
Ֆակիւլտէին «Թարնիյէ» ու «Պրո-
ֆանսի» հիւանդանոցներէն վը-
կայում:

ՏՕՔԹ. ԱՊԱՀՈՒՆԻ

Սյուանգամ Բարիզէն Պոլիս վե-
րադարձած ըլլալով, ամէն օր
հիւանդ կ'ընդունի դարձեալ
Գում գաբուս սրտիօտի դէմի
մզկիքին կից իր դարմանասուրբ:

Արագ դարմանում Բրանկիսի-
սի եւ չեմոմիդուրեան:
ԲՇ. օրերը ազգամեհեաւ ձեռի
Գում գաբուսի մեքիկ. դեղերն

վլասայ եպսկ.ին եւ արհողոմայ սարկաւա-
գին 3ն. 1տ. Աստուծոյ ճգնաւորին

18 Դ2. Ս. բոցն Աստուծոյ, Տրիփոսի, Պարսա-
մայ եւ Ոսոփրիոսի ճգնաւորացն: 3ն. եւ 1տ.
Աթանասի եւ Կիւրղի. Հրէից տարեղ լուսն
տնկո:

19 Դ2. պահք:

20 Ե2. Սրբոցն Թադէոսի Թաւաւորին եւ
մանկանցն Եփեսոսի: 3ն. Եւթրէոսի ճգն:

21 Ուրբ. պահք: Յայտ Արագ 30: Լտնց.
Ագնեսի կուսին:

22 Եբ. Սրբոց Տաշրապետաց Աթանասի
եւ Կիւրղի:

† 23 Կիր. Բ. զնի Ծննդեան—Հարսնիք:

24 Բ2. Սրբոցն Կիւսկոսի եւ Յուդիտայի,
եւ Գորգիոսի, Պողոսիոսի եւ Գրիգորիոսի:

25 Դ2. Սրբոցն վահանայ Գողթնացւոյն,
Եւգենիայ կուսին: եւ Տօրն Փիլիպպոսի եւ
մօրն Կղդիկայ եւ Երկուց Եղբարցն Սեբեայ
եւ ապիտոնի եւ Երկուց ներքինեացն: Յու-
նաց Գրիգորի Աստուածաբանին:

26 Դ2. պահք:

27 Ե2. Սրբոցն Եւդիմիոսի, Մարկարիոսի,
վաղերբանոսի, Կանտիտոսի եւ աղիւղասայ:
Յունաց եւ Լտնց. Դայձ Նշխարաց Ս. Յով-
հաննու Ոսկեբերանին:

28 Ուրբ. պահք: ա. Ոգդան 30:

29 Եբ. Ս. Գրիգորի Աստուածաբանին:
Յունաց Դարձ Նշխարաց Ս. Իգնատիոսի Տայ
բապետին: 1տ. Փրանկիսկոսի Սալէզացւոյն:

† 30 Կիր. 2. զնի Ծննդեան: Յունաց Տայձ
բապետացն Բարսեղի, Գրիգորի եւ Յովհան
նու Ոսկեբերանիս իսլամաց Միքայէլ Երէտի,
եւ աղբը արպային: վերջ 40 սուրբ ա-
ւաջնոյ մասին ձմրան—Հարսնիք:

31 Բ2. Սրբոց Մակաբայեցւոյն եղիազա-
րու Զնյ.ին եւ Շամուեայ եւ Իօթն արդւոց
նոցին: 1տ. արքանաւորայ, Եւտոքսեայ, Իսլա-
մաց Էփէմը իւսմոյն, որ է սկիզբն Բ. մա-
սին ձմրան:

ՎԵՃԱԿԱՅՈՅՑ ՏՈՒՆՐ

որոնց վրայ աչիզ գոցելով մասց կը դնես
միայն մէկ անգամ ըլլալու պայմանաւ

Ա	Բ	Գ	Դ
Ե	Վ	Պ	Պ
Ջ	Ջ	Դ	Ե
Զ	Զ	Զ	Զ
Է	Է	Է	Է
Ը	Ը	Ը	Ը
Թ	Թ	Թ	Թ
Ձ	Ձ	Ձ	Ձ
Ղ	Ղ	Ղ	Ղ
Ճ	Ճ	Ճ	Ճ

1 Դ2. Սրբոցն երկոտասան մարդ արեւոյն՝
Ովսեայ, Եսովսայ, Միքիայ, Յովելեայ, Կա-
ղիսէ, Նաւուսայ, Կաթակուսայ, Յովնանու,
Սոփոնեայ, անիւսայ, Զաքարիայ եւ Մա-
ղաքիայ:

2 Դ2. պահքս Յն. եւ Լտ. Տեառընդառաջ:
Իսլամաց Շասլան 29 օր:

3 Ե2. Սրբոցն Սոփիայ եւ երկոց դասերացն
Պիստոսի, Ելպիսի եւ Կաթակուսայ, Լտ. Վլասայ
Եպսկին: Զրեւից արար 30:

4 Ուրբ. պահք:

5 Շք. Սրբոց որդւոց եւ Թոռանց Ս. Զօրն
մերոյ Գրիգորի Լուսաւորչին՝ արիստակիսի,
Վրթանիսի, Յուսկանն, Գրիգորիսի եւ Դա-
նիէլի: Լտ. Կաթակուսայ Կուսին:

† 6 Կիր. Դ. զկնի Ծննդեան Բարեկենդան
պահոց առաջաւորաց: Յն. Դրիտիոն: Լտտ.
Տորոթիոյ Կուսին:

7 Բ2. ա. օր պահոց առաջաւորաց: Յն.
Լուծումու պահոց յայտ Խօթնեկի:

8 Գ2. Բ. օր պահոց առաջաւորաց:

9 Դ2. Գ. օր պահոց առաջաւորաց:

10 Ե2. Դ. օր պահոց առաջաւորաց: Յն.
Հարաւամպոսի քննյին:

11 Ուրբ. Ե. օր պահոց առաջաւորաց եւ
յիշատակ Յովհաննու մարդ արեւոյն: Յն. Վլա-
սայ Եպսկոպոսին:

12 Շք. Ս. Սարգսի զօրավարին եւ որդւոյ
նորա Մարտիրոսին եւ չորեքտասան զինւորց:

† 13 Կիր. Ե. զկնի Ծննդեան Լտտ. Եօթա-
նասներորդաց Կերակի, — Հարսնիք:

Ա.

Անառատ է սիրտը եւ ժամուր հոգիդ, արեակարգ ձախողանք վաճաճուցին գեղ, բայց դու մնացիր առաջին բարի սրտով եւ չի վնասեցիր ոչ ոքի: Հեռի չէ ժամանակը մխրարուքեանդ, քաջ եւ վստահ կաց եւ շուտով մոռանաս զամենայն եւ լինիս երջանիկ:

Բ.

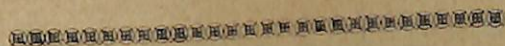
Բաղդաւոր եւ բարի ժամու ծնունդ ես դու, եւ մնաս ընդ միշտ բարի, զաւոց են օրեր սակաւ ինչ ժամուր, բայց դու լեր անհոգ եւ հանդարտ, այլ ամենայն անցանեն եւ դու վայելես շատ բարիք:

Գ.

Գնա՛ եւ գոհացի՛ր, զի անցուցեր զչար ժամն, յորում կարող էիր անկանիլ ի խորխորատ. զի լսեցիր չար խորհուրդն վաս մարդոյ, այլ հաւատի եւ գործիքին՝ որք կային սրտիդ մէջ, քաջալերեցին եւ ազատ կացուցին գեղ փորձանքներէ: Զգոյ՛ս եղիւ չի լսել չար խորհուրդներ:

Դ.

Դուռնի կրակիս բացաւ քո վերայ, այլ դու չի գիտցար, անկար բազում արխալանաց մէջ, վնասեցիր ոչ սակաւ:

† 4 ԲԶ. Տեսարկողաւոյ:

15 ԴԶ. Սրբոց Աստվածայ զօրավարաց եւ Սուրբիսանց վկայիս:

16 ԴԶ. պճք. Խալամայ Պերաթ կիճէսի:

17 ԵԶ. Սրբոց Ոսկեանց քահանայից:

18 Ուրբ. պաճք:

19 Շք. Ս. Խաճակայ Պարթեւի Հայրապետին մերոյ: Յն. Յիշատակ մեռելոց:

† 20 Կիր. Զ. զկնի Եննդեան: Յայսմ. Մեհեկան 30: Խալամայ ճէմրէի էվվէլ պէ հաւա, որ իջանելոյ ջերմութեան արեւու ի յօդքս — Հարսնիք:

21 ԲԶ. Սրբոց Մարկոսի եպիսկոպոսին, Պիոնի քհն. Կիւրղի եւ Բենիամինի սարկաւապացն, եւ սրբոց վկայիցն արդարեւհի, Որդաւանայ եւ Սայէնի: Յունաց Տիմոթէոսի, Եւստաթէոսի:

22 ԴԶ. Սրբոց Ղեւոնդեանց քահանայից:

23 ԴԶ. պաճք:

† 24 ԵԶ. Սրբոց Վարդանանց հազար երեսուն եւ վեց վկայիցն որք կատարեցան ի մեծ պատերազմին: Յն. Դիւտ գլխոյ Յովհաննու կատապետին, — Հարսնիք:

25 Ուրբ. պաճք: Յն. Գրիգորի աստուածաբանին լատ. Մատթիայ առաքելոյն:

26 Շք. Կ. Պոլսոյ Ս. Ժողովոյն 150 հայրապետացն (Փակեալ խորան):

† 27 Կիր. ա. Քառասորդաց Բուն Բաւկիւնդան, եւս Յունաց եւ Լատինաց ա. Նիհան 30: Խալամայ ճէմրէի սանի պէ ապ, որ իջանելոյ ջերմութեան արեւու ի յօդքս:

28 ԲԶ. ա. որ մեծ պաճք:

այլ ոչ կրեցիր մեծ վստեղ. զի շուտ քափեցաւ: Արդ, արքուն կաց համապագ որ ունենաւ մեծ բաղդ եւ բարի ապագայ:

Ե

Մեջանիկ եւ ուրախ եղիր, զի չարն հեռացաւ ի քէն եւ բարին մօտեցաւ, ամէն զրկեցանք զոր կրեցիր, վերջացան. զրկեցաւ ծնողական ժողովոյ: Եւ բարեկամաց օգնականութենէ, այլ ոչ յուսահատեցաւ իսպառ: Յեռ աշտորիկ ունիս տեսնել վաստակ եւ շահ բազում, ստանայցես պատիւ եւ անուն մեծ եւ ապրեցես յերջանիկ վիճակի մինչեւ կատարեալ ծերութիւն:

Զ.

Հարդ եւ զուրմեանացդ եւ զուարթութիւն բարեկամացդ, սակայն պարզութիւն սրտիդ եւ համարախօսութիւնդ ոչ քնդ միտք օգտակար լինին քեզ. ուստի եւ սէպ վնաս կրես: Հարկ է քեզ յեռ աշտորիկ սակաւ ինչ խորհախօրհուրդ ըլլալ եւ ոչ բոլորովին սրտաբաց, որով միայն գտանես յաջողութիւն եւ երջանկութիւն:

Է.

Է՛յ ողորմելի արարած. ընդէ՞ր տեսմիս եւ տառապիս, երբ զուրմեանն զօր համապագ նիւրբս դժբախտութիւն վիճակիդ, ծուլանաս եւ ոչ աւխտեսիս. չարիք մտածես եւ ոչ զնոս նախապաշտ ուղիդ. տես, խաբես եւ զրպարես, աղ-

1 Դշ. Բ. որ մեծ պահոց, իսլ. երևոտական Թուական 1343:

2 Դշ. Գ. որ մեծ պահոց: Լտ. որ մոխրոց:

3 Եշ. Դ. որ մեծ պահոց: Իսլամաց Բամազան 29:

4 Ուրբ. Ե. որ մեծ պահոց:

5 Շբ. Զ. որ մեծ պահոց: Սրբոյն Թէոդորոսի զօրավարին. Հրէից Վէ աղար 29:

† 6 Կիր. Բ. Քառասնորդաց: Արտաքսման: Իսլամաց ճէմրէի սալիս ֆիլ'թիւրապ, որ Իջանելոյ ջերմութեան արեւու ի հողն:

7 Բշ. Ը. որ մեծ պահոց, Յն. Գիւտ նըշ-խարաց Յովհաննէկարապետին. Լտ. Թովմայի աղուինացոյն:

8 Դշ. Թ. որ մեծ պահոց:

9 Դշ. Ժ. որ մեծ պահոց, Յն. Եւ Լտ. Քառասնից մոկնց. Իսլամաց Եփէլը պէրտիւլ աճուզ, սկիզբն ցրտոյն պառաւանց որ տեւէ եօթն տիւ եւ ութ գիշեր, հիւսիւն ֆուր-թունփսը:

10 Եշ. Ժա. որ մեծ պահոց, Հր. Կամաւոր ծոմ վասն մահուան Մովսիսի:

11 Ուրբ. Ժբ. որ մեծ պահոց, Յն. Վլասայ եպիսկոպոսին:

12 Շբ. Ժգ. որ մեծ պահոց. Սրբոյն Կիւրղի երուսաղէմայ հայրապետին եւ միւս Կիւրղի եպիսկոպոսին եւ մօրն նորա Աննային:

† 13 Կիր. Գ. Քառասնորդաց, Անառակին:

14 Բշ. Ժե. որ մեծ պահոց, Հր. Ծոմ վասն մահուան Եսթերայ:

15 Դշ. Ժզ. որ մեծ պահոց:

16 Դշ. Ժէ. որ մեծ պահոց, Իսլամ. ախլը:

բաս եւ ոչ զոչաւ: Փութա եւ դարձիւ
չար գործերէդ. որպէս զի գտանես բարի
եւ հանգիստ վիճակ:

Ը.

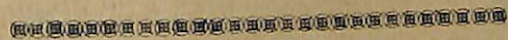
Ընդէ՞ր ի զուր օրոնես զոր կորու-
սիւր, զրկեցար հայրենի ժառանգութենէ.
օտարացար ընտանեացդ, աւելի եղար
բարեկամացդ, բայց զայս ամենայն ոչ
աւարեւր դու, այլ վիճակ քո էր սահ-
մանեալ այսպէս, սակայն այժմ լրացաւ
պայմանոմամ իսկուր նախապահիդ, եւ
դու մօտ ես գտանել մեծ բաղդ, նոխու-
րիւն եւ փառք, քաջ կաց եւ ուրախ լիւ:

Թ.

Թուչուն քեւտուր եղար եւ քափա-
ռեցար շատ. բայց առանց հեռահեռու-
րեան եւ ետունն խորհրդոյ, քառեցար
անհաստատ նիւղերու վրայ, եւ մօտ ա-
նկեանելի նախապահներ, եղար միամիտ
եւ ամէն կերպով վնասեցիր շատ: Սուր,
բաւ համարելով դժբախտ անցեալդ, յե-
տաքով զգուցացիր, արքուն կաց, զգօն
եւ հեռահեռ խորհրդով աւխաւէ. եւ ա-
մէն զործ եւ ձեռնարկ յաջողի բեզ:

Ժ.

Ժամանակ կենացդ ի զուր անցաւ
ցաւալի է. բայց նախապահիդ այդպէս
էր. որ օտարներ խաբեն զեկ, որոնց
դուն համակերպեցար անհրաժեշտ, սա-
կայն անցընելով իսկուր օրերդ զալոց
են բարի եւ երջանիկ օրեր, յորում կա-
րող ես, միտ յիշելով անցեալդ՝ աւխա-

պէտիւն առնու, վերջ զորոյն պառաւանց:

17 Եւ. Ժ. օր մեծ պահոց, Յն. Տօն ամե-
նայն ս. քոյ եւ կիւրդի հայրապետին. Հրէից
Փարիս, տօն յիշատակի եսթերայ որ է Շե-
քեր Պայրամը 2 օր:

18 Ուրբ. ԺԹ. օր մեծ պահոց, Լատինաց
Գաբրիէլի հրեշտա ապետին:

19 Շբ. Ի. օր մեծ պահոց, Սրբոյն Յով-
հաննու կրօնապետի հայրապետին, եւ հայ-
րապետին մերոյ Յովհաննու Օձնեցւոյն, եւ
վարդապետաց մերոյ Յովհաննու Սրտանեց-
ւոյն եւ Գրիգորի Տաթեւացւոյն, Լատինաց
Յովսէփայ աստուածահօրն:

† 20 Կիր. Դ. Գառաւորդաց: Տնտեսին:

21 Բշ. Իբ. օր մեծ պահոց, Լտ. Բենէդիկ-
տոսի աբբային, — Գարնանմուտ եւ հասա-
րակած, լինի տիւ եւ Կիշեր հաւաքար, Իս-
լամաց Իթիտալը Բէպիւի, Պարսից Նէվուզ օր
է նոր օր արքայական եւ է նոցա պայրամ,
— Արքը խմսիցն որ է վերջ յիսուն աւուրց
Բ. մասին ձմեռն:

22 Դշ. Իւ. օր մեծ պահոց, Յայտ. ա-
րեգ. 3:

23 Դշ. Իդ. օր մեծ պահոց, — Միջինք:

24 Եւ. Իե. օր մեծ պահոց:

25 Ուրբ, Իլ. օր մեծ պահոց, Յունաց եւ
Լատինաց Աւետուտ Ս. Աստուածածնի:

26 Շբ. Իէ. օր մեծ պահոց, Սրբոց Գա-
ռաւորդ Մանկանց որ ի Սեբաստիա կատա-
րեցան: Տօն ամենայն երկնային գորաց:

† 27 Կիր. Ե. Գառաւորդաց. Դատաւորին:

28 Բշ. ԻԹ. օր մեծ պահոց, Հրէից ապիս
որ է Գարնանային ամբ:

29 Դշ. Լ. օր մեծ պահոց, ա. աւելեաց
օր. Իսլամաց Գառըր Կիշէսի:

30 Դշ. Լա. օր մեծ պահոց:

31 Եւ. Լբ. օր մեծ պահոց:

Տիլ յուսով եւ հաւատով. վասն զի վեր-
ջացան սեւ օրերն ժամուր հակառակորդի:

Ի.

Իստեակոյ նման մօտեցաւ զոնուե-
լոյ. երկմտեցաւ բայց ոչ յուսահատե-
ցաւ, որովհետեւ զօրաւոր էր հաւատքի,
եւ վստահէ, թէ այդ զօրաւոր խաւաքի
առաջնորդ պիտի լինի ինչ ինչ հաւանելու
մեծ յաջողութեան եւ լաւագոյն բաղդի:
Նշանաբանից եւ հաւատք եւ համբերու-
թիւն, հաստատ պահէ զանձնէ, բախս եւ
երջանկութիւն եւն անոնք ինչի:

Լ

Լաւ լսէ, թէ ամէն ինչ փոփոխական
են, եւ լաւ վիճակի զոր ունիս աշօռ,
չէ մեայուն եւ երկարատեւ. գալոց են
օրեր դժուար եւ քծուա՜ փոխակերպե-
լու ներկայ կեանքի: Ուստի միշտ ինչ
ման յիշելով զայուսք ձմեռն, արքնա-
մքնութեամբ պաշար հաւաքէ, շահմա-
րանէ եւ պահէ, որպէս զի ապագային
անկարօտ մնաս, միշտ բաղդիդ անխը
վերտին դառնայ դէպի բարին:

Խ.

Խորհուրդ խորիմաստ եւ շահաբեր՝
զոր կարծես թէ ունիս, սխալ է եւ անի-
րազօրծելի, շուտ հեռի կաց այդ խոր-
հերդէդ: Բիւրազօրծն կարծէ ոսկի շինել
պղնձէն, այլ իսկապէս զոսկին պղնձ
շինէ, սոյնպէս եւ դու բազում վնաս
ունիս այդ խորհրդէդ, շուտ անհաւաք
զայն եւ հեռեւէ բարի, օրինաւոր եւ մա-

1 Ուր. Լ. ք. օր մեծ պահոց:

† 2 Շք. Լ. ք. օր մեծ պահոց, Ս. Հօրն մե-
րոյ Գրիգորի Լուսաւորչին. յիշատակ
չարչարանաց եւ մահնելոյն ի վերապն:
Իսլ. Շէվալ 30, եւ Պայրամ 3 օր:

† 3 Կիր. Զ. Քառասնորդաց Գլխտեան:
Ա. Շաժս եւ տարեմուտ 312 փոքր թուակա-
նին Զուգայեցոյ, Հր. Նիսան 30 եւ կրօնա-
կան տարեմուտ:

4 Բշ. Լ. ք. օր մեծ պահոց:

5 Դշ. Լ. ք. օր մեծ պահոց, Լ. տ. վիշեն-
ցիոսի Ֆերերեան:

6 Դշ. Լ. ք. օր մեծ պահոց:

7 Եշ. Լ. ք. օր մեծ պահոց, Աւետմն.

Ս. Պատմամնի:

8 Ուրք. Խ. օր մեծ պահոց:

9 Շք. պահք: Յիշատակ Յարութեան Գա-
զարու:

† 10 Կիր. պահք, Ծաղկազարդ, եւս Յնյ.
եւ Լ. տ.

11 Աւագ երկուշաբթի, պահք:

12 Աւագ երեքշաբթի, պահք, Յիշատակ
տառն կուսանաց:

13 Աւագ չորեքշաբթի, պահք, Տօմ-
ահեկան (30):

† 14 Աւագ Հինգշաբթի, պահք, Յիշա-
տակ ընթոռաց Տեառն մերոյ Յիսուսի Քս.ի,
եւս Յն. եւ Լ. տ. (Երեկոյն՝ կարդ Ռոնալը-
ւայի):

15 Աւագ Ուրբաթ, պահք, Յիշատակ
չարչարանաց, խաչելութեան եւ թագման

բուր նանապաւելի, որպէզ զի չարէն ա-
զատիս եւ յաջողութիւն ու բարիք վայե-
լիս:

Ծ.

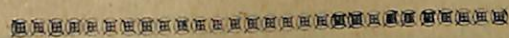
Ծիծեռնակի նման քոչկոսիս նիւղէ
նիւղ եւ չունիս դադար, չունիս հաստա
գործ եւ ուղիղ վնակաւն գործ, առօր-
եայ վայլուն յոյս եւ խոստմունք չեն
կարող տալ բեզ ոչ լաւ ներկայ եւ ոչ
բարի ապագայ: Պարզ, յիշելով անցեալ
հայրենի վիճակը եւ գոհունակ անցեալը
չափաւորէ ցանկութիւն սրտիդ, եւ հաս-
տատմիս գործով յառաջ գնա՝ եւ յա-
ջողիս:

Կ.

Կռուճկի նման կողկողազին կ'ող-
բաս կարողութեանդ կորուստը, զոր
կողոպտեցին բուրազմարիս քնամիտդ,
կարօտ կացուցին բեզ ամենայն բանի,
եւ դու՝ զկար առաւած համակերպեցար
ակամայ: Բայց արդ, հասեալ է ժամա-
նակն, յորում կարող պիտի լինիս օտա-
նալ բոլոր կորուսեալդ, առատանալ եւ
նոխտանալ, սակայն մի՛ ժողնար որ կան
օտս խեղճեր, որոնց պարտիս օգնել: Վի-
ճակդ լաւ է:

Ն.

Հացով հասարակաց կերակրեցար
երբեմն, սակայն երբ լաւ վիճակի հա-
սար, ոչ մէկ կերպով չի փոխարինեցիր
զայն, հպարտացար եւ ապերախս եղար,
վասն որոյ ունիս կրկու ծանր վիճակ

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի եւս Յոռն.
եւ Լատին.

16 Աւատ: 2-րդաթ, ճրագալոյց Զատի
(նաւակատիք յերեկոյն) եւս Յն. եւ Լատն.
Հր. Պատեք որ է իսմուրսուղ պայրամը ու-
թը ք:

† 17 Կիր. ԶԱՏԻԿ Թարութեան Տեառն
մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, եւս Յն. եւ
Լատինաց:

† 18 Բշ. Բ. որ Զատիկ: Յիշատակ մե-
ռելոց:

† 19 Դշ. Դ. որ Զատիկ:

20 Դշ. Դ. որ Զատիկ:

21 Եշ. Ե. որ Զատիկ: Յայտ. Ահեկան
30: Ի քաղաքս ինչ եւ գիւղօրէս Տօն վասն
արտօրէից:

22 Ուր. Զ. որ Զատիկ: Յոռնաց Տօն Պա-
ւլլալ աշագձային:

23 Շք. Է. որ Զատիկ: Յիշատակ գլու-
խատման Ս. Յովհաննու կարապետին: Յոռն.
եւ Լատ. Ս. Գէորգ: Իսլամ. Խըտրէլէզ:

† 24 Կիր. Ը. որ Զատիկ: Նոր Գիւրակէ
(կրկնազատիկ). Յոռնաց Թովմայի առաքե-
լոյն:—Հարսնիք:

25 Բշ. Թ. որ յինանց Յոռնաց եւ Լատի-
նաց Մարկոսի աւետարանիչին. (եւանտն ի
Թափոր առ. եկեղեցիք նոցա):

26 Դշ. Ժ. որ յինանց: Հր. Ծրմ վասն
մահուան Յեսուայ:

27 Դշ. Ժա. որ յինանց: Յոռն. Շմաւոնի
ազգականին Քրիստոսի: (Ակնաստեղ): Իսլամ.
Զայիս Գուրթոռնասը:

28 Եշ. Ժբ. որ Յինանց:

29 Ուրբ. Ժգ. որ Յինանց:

30 Շք. Ժդ. որ Յինանց: Յոռնաց Յակո-
բու Զեքեթեայ:

և դասն օրեր, յորոց երէ կամիս ազատ
զենուիլ, անապարէ երախտահանոց և
բարեբաւ ըլլալ գտնէ հացի կարօս մե-
ծաւորներուդ, քէ ոչ՝ փորձանք բաւ
հեռուն չէ անձեղ:

Ապագայ լաւ չի բուիւր, երէ քն-
բացնդ չփոխես:

Զ.

Չայն ցնծութեան խնդրոց եւ շուտ
շուտ, փոխանակ յուսանաւ վիճակիդ՝
յանկարծական բարիք կայ քեզ վեր-
հաս, մօտ է օրդ բախտը արուսեան:
Մտեալքիս արեւոյ արժանիք քո զքեզ
մեծ բախտ: Արդ, փօռք տալով Երա-
ջին ապրէ գոհ և երջանիկ, վասն զի
բարին մօտեցաւ քեզ:

Ղ.

Ղազարոս յիս յարութեան չի խն-
դաց, իսկ դու, ո՛վ անգգաւոս, յիս աշ-
խարհ ցնդութեան չի դադրեցաւ խնդալէ,
և մնացիր միշտ անապաւժաւ, արդ, ժա-
մանակ է քեզ սրափելու և մտածելու
ապագայ կեանքիդ վրայ, որ այնչափ
մքին է և տառակոտելի, փութաւ և
ուզողէ վարժ ու բարեղ քէ ոչ՝ յետոյ չս-
տացաւ պիտի գոչաւ:

Ճ.

Ճորտաւ լեզու և հանճարեղ միտք
ոչինչ օգնեցին քեզ, վասն զի խոստ
հապարհի մէջ էիր, և հեռի նժամաւոր-
րեմէ, հազիւ սրափեցաւ բնեկ խոստ
անցեալդ, բայց դժբախտաբար կը գրե-

† 1 Կիր. ժե. օր Յինանց: Աշխարհատե տրան
(Կարանչ Կիւրակէ), Յն. եփրեւայ մարդա-
րէին, 1 տ. սոռաքելոսն փիլոսոփոսի և Զա-
հարայի իսլ. Ձիւլտոտէ 30. — Հարսնիք:

2 Բշ. ժգ. օր Յինանց: Յն. Գիւտ նշեա-
րաց Աթանասի հայրապետին:

3 Գշ. ժէ. օր Յինանց: Ա. Աղւտ 30: 1 տ.
Գիւտ իսլ. 2ր. Եան 29:

4 Դշ. ժը. օր Յինանց:

5 Եշ. ժթ. օր Յինանց:

6 Ուրբ. Ի. օր Յինանց:

7 Շբ. Իա. օր Յինանց:

† 8 Կիր. Դ. Իբ. օր Յինանց. (Կարմիր Կիւ-
րակէ): Յն. Յովհաննու աւետարանիչին —
Հարսնիք:

9 Բշ. Իդ. օր Յինանց: Յն. Եսայեայ
մարդարէին:

10 Գշ. Իդ. օր Յինանց:

11 Դշ. Իբ. օր Յինանց: Յն. Կիսապետե-
կոստէ:

12 Եշ. Իդ. օր Յինանց: 2ր. Ծոմ վառն
մահաւան: Հեղեայ և Կերութեան Տապա-
նակին:

13 Ուրբ. Իէ. օր Յինանց: Տօմ. Մա-
րերի 30:

14 Շբ. Իը. օր Յինանց: 2ր. Բ. Խամուր-
բուդ:

† 15 Կիր. Ե. Իթ. օր Յինանց: Տօմ. Երեւ-
ման Ս. Խաչին, — Հարսնիք:

16 Բշ. Լ. օր Յինանց:

17 Գշ. Լա. օր Յինանց:

նուիս վաս ընկերներէ Երջապատում.
մի՛ հեռեւիր անոց, ընթացիր ուղիդ
նախապարհով, եւ շուտով պիտի գտնես
անձիդ փրկութիւնը, եւ լինիս անդորր
եւ յաջողակ:

Մ.

Մահ մեղաւորին չար է, եւ դու մի՞ս
գիտես պնդես մահուան, մտահան ըրած
ամէն բարի բան՝ արեւույ մայրամու-
տին կը դիմես յիմար գործերով, որ
կեանքդ կարենելու կը ծառայեն: Միտքդ
դրած խորհուրդդ շատ վստահաւոր է,
ի բաց վանէ զայն շուտ եւ միայն ար-
դարութիւնն ընտրելով ինչ առաջնորդ՝
գործէ ազատ խղճով, երէ չես ուզեր
դժբախտութիւնդ ստանալանել, որ մա-
հու չափ մեծ պիտի ըլլայ:

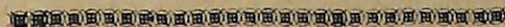
3

Յոյսն յուսալով ոչ իրականանայ,
եթէ գործ չօժանդակեն անոր. բարի ես
եւ միամիտ, եւ մի՞ս յուսաս միայն.
«Հաւատք առանց գործոյ մեռեալ է»
կ'ըսէ Ս. Գրքը, այսպէս եւ յոյս ա-
ռանց ջանքի անօգուտ: Թո՛ղ ծուլու-
րիւնն ու անհոգութիւնը զոր ունիս, եւ
շուտով պիտի բախտաւորուիս, վասն զի
տոթող բարեգուշակ է:

Նման նաւու տատանեցար եւ սուս
քարեկամք քո ոչ օգնեցին ինչ: Եւ դեռ
ունիս շատ պատահար, դառն օրեր եւ

- 18 ԴՂ. ԼԲ. օր յինանց:
19 ԵՂ. ԼԳ. օր յինանց:
20 Ուրբաթ ԼԴ. օր յինանց:
21 ՇԲ. ԼԵ. օր յինանց: Յս. Մարտի 30:
Յն. Կոստանդնուսի եւ Հեղինեայ
† 22 Կիր. Զ. ԼԶ. օր յինանց. — Հարսնիք:
23 ԲՂ. ԼԷ. օր յինանց:
24 ԳՂ. ԼԸ. օր յինանց:
25 ԴՂ. ԼԹ. օր յինանց:
† 26 ԵՂ. Խ. օր յինանց. Համբարձումն
Քրիստոսի, եւս Յն. եւ Լտ. Վիճակ:
27 Ուրբ. Խա. օր յինանց, պահք:
28 ՇԲ. ԽԲ. օր յինանց:
† 29 Կիր. Է. ԽԳ. օր յինանց, երկրորդ
Ծաղկազարդ. — Հարսնիք:
30 ԲՂ. ԽԴ. օր յինանց:
31 ԳՂ. ԽԵ. օր յինանց, Իսլամաց Զիլ-
հիճէ 29:

«Կարութիւն, սակայն այդ ամենայն
պիտի անցնին եւ դուն որպէս օսկի
կրակի մէջ փորձուած՝ պիտի գտնուիս եւ
մաքրուիս եւ հասնիս նախաճաշին
խաղաղութեան, եւ ուրախ լինիս:

Շ

Շուտան էիր ճնորհալի եւ քառամե-
ցար, բայց աղմակ առաւելութեան որ
ունէիր, կրկին նիւղաւորելով համբե-
րու, եամբդ զօրացար, եւ մօտ է ժամա-
նակն յարմար բարեբար ձեռք զօրա-
ցած, առաւել ճնորհազարդ եւ երջանիկ՝
պիտի բարգաւաճիս եւ լինիս փառք եւ

պատիւ անձից եւ գերդաստանից:

Ռ

Որոգայք արտօնի չի գործեց ընկնել
 Բեզ, վասն զի առաքինութեամբդ կա-
 րողացար ոսնակոխել գայն, բայց ցա-
 ւալի է որ յաջողութեամբդ հպարտա-
 ցար, բաւական տուեցիր եւ դեռ եւս
 ունիս սակաւ ձախտող օրեր, երբ դեռ
 լինիս հպարտ եւ անճնապատասան: Աւրդ,
 մտաբերելով մեծ խրատն «Թէ մեծնայն
 ժամ արքունի կացէք, զգոյց եղիր, յու-
 սա՛ առ Տէր, որ անհետանաւ ամէն
 չարիք:

2.

Չարիք չի կայ աշխարհի մէջ առանց
 յանցանքի, եւ դու մոռնալով ինչ որ
 գործեցիր, բոլոր կրած չարիքդ բախտիդ
 կը վերագրես, որոնք պարգապէս գոր-
 ծեւուց արդիւնէն եմ: Երբ կ'ուզես ա-
 նոցմէ ազատիլ, փոխէ գործեւուց ըն-
 քացքը դէպի բարին, շուտով պիտի
 գտնես յաջողութիւն եւ պիտի սկսիս վա-
 ռել երջանիկ կեանք:

Պ.

Պատեաւ պատերազմի նկատուած
 են յանախ կանայք եւ շահամոլութիւն:
 Սնեարկի է մեզ բննել գայտ խնդիր,
 բայց պիտոյ է բսել քէ դու առաջնոր-
 դուելով այս երկուսէն եւս՝ կրեցիր բա-
 ւական չարիք, եւ այժմ քեպէ՝ զգա-
 տացեալ երեւես, բայց եւ այնպէս լիս-

1. Դժ. Խզ. օր յինանց, պահճ: Հր. Սի-
 վան 30:

2 Եժ. Խէ. օր յինանց: (Երկնային վիճակ
 Ե յիշատակ վիճակաւորութեան Մատաթ-
 եայ առաքելոյն): Ա. Եբաթ 30:

3 Ուրբ. Խը. օր յինանց, պահճ:

4 Եբ. Խթ. օր յինանց, Հր. Սիվիթ կամ
 Պենտեկոստէ (որ է Կիւլ պայրամը 2 օր):

† 5 Կիր. Ծ. օր յինանց: Հոգեգալուստ
 կամ Պենտեկոստէ, եւս յն. եւ լտ. (Բարե-
 կենդան հղիական պահոց) — Հարսնիք:

6 Բժ. Բ. օր Հոգեգալուստեան, պահճ:
 Յն. ուտիք յայսմ եօթնեկի (եւաստեղ):

7. Դժ. Դ. օր Հոգեգալուստեան, պահճ:

8 Դժ. Դ. օր Հոգեգալուստեան, պահճ:

9 Եժ. Ե. օր Հոգեգալուստեան, պահճ:
 Իսլամայ Գուրպան Պայրամը 4 օր:

10 Ուրբ. Զ. օր Հոգեգալուստեան, պահճ:

11 Եբ. Է. օր Հոգեգալուստեան, Յն. Բար-
 թուղիսէոսի առաքելոյն: Լտ. Բառնաբայ ա-
 ռաքելոյն:

† 12 Կիր. Ա. զկնի Հոգեգալուստեան, Սկիզբն
 Յարութեան կիւրակէից, եւ յիշատակ եղեայի
 մարդարէին: Տօ՛ւ. Մարդաց 30: Յն. Բարե-
 կենդան առաքելոյ: Լատ. Ամենասուրբ Եր-
 րորդութիւն: — Ա. պսակ, Հարսնիք:

13 Բժ. Սրբոց կուսանացն Հաիփսիմեանց,
 Յն. Պահճ առաքելոյ 16 օր: Լատ. Անտոնի
 Պատուացւոյն:

14 Դժ. Սրբոց կուսանացն Գայիանեանց:

15 Դժ. պահճ:

16 Եժ. Սրբոցն Յովհաննու կարագետիւն

վին ոչ հեռացար հին նանապարհէդ-
Ուստի եթէ կամիս բարի վախճան ունե-
նայ, հրաժարէ նախկին գործերէդ եւ
բարի եղիւ:

Զ.

Ջահի նման ջանքերդ վառեցան լոյս
աւելով ուրիշներուն. չափազանց անձ-
նագոհ եղար. առանց մտածելու անձ-
նական շահդ, եւ սոսկալի ապերախ-
աութիւն պաշարեց զհեզ, սակայն մի/
յուստ հասիր, բաժակ մը ջուրն իսկ իր
վարձքը ունի, եւ շուտով պիտի գտնես
միսիքարիչ ձեռք մը, որ ամէն կերպով
պիտի հառուցանէ քեզ բարեկործութեանդ
փոխարէնը եւ գոհ կեանք մը պիտի ու-
նենան:

Ռ.

Ռազմ ու պատերազմ եղաւ ամբողջ
կեանքդ մանուկ հասակէդ ի վեր, բայց
դեռ յաղթական դուրս չելար այդ պատե-
րազմէն, որովհետեւ շատ անգամ յուսա-
հառութիւն փրկեց վրայդ, սակայն վրա-
ստի եղիր. քէ շատ մօտ է քեզ՝ յաղթա-
կան ապագայդ, որուն պտուղը պիտի
վայելես, միայն հաստատման քերամը
յառաջ վարելով ներկայ անվերջ ըն-
թացքդ: Վիճակդ լաւ է:

Ս.

Սուրբ սիրտ եւ գործ բարի ընտելցի-
ր քեզ սկզբունք, բայց նայր չի գտնելով
վաճաքար, սակայն սխալ է դատաստանը:

եւ Աթանազիոսեայ եպիսկոպոսին: Լատ. Տօն
Ս. Հաղորդութեան:

17 Ուրբ. պահք:

† 18 Շբ. Ս. Հօրն մերոյ Գրիգորի Լու-
սաւորչին, յիշատակ ելանելոյն ի Վի-
րապէն:

† 19 Կիր. Բ. զկնի Հոգեգալստեան. Տօն
Կարուղիկէ Սկեղեցւոյ Էջմիածնի (Կա-
տարի հանդէս ամենայն եկեղեցիս Հայոց, —
Հարսնիք):

20 Բշ. Սրբոց մանկանցն Բեթլէհեմի եւ
Աղակիոսի վկային, Մովկիմայ քահանային եւ
Կողբատիոսի վրձնորին: Յիմ. Մարգար 30:
21 Գշ. Սրբոց կուսանացն Նուենայ եւ
Մանեայ:

22 Դշ. պահք. — ամառնամուտ եւ ա-
րեւադարձ խեցդեռնի. յերեկն սկսի կարճա-
նալ եւ քիշերն երկարել: Իսլամաց Ֆաւի սա-
յիֆի, որ է սկիզբն առաոթեան ջուրցն
Նեղոսի (նիւ մուսարէք):

23 Եշ. Սրբոցն իշխանացն Սահակայ եւ
Յովսեփայ եւ վկայիկն Սարգսի եւ Բազոսի:

24 Ուրբ. պահք, Յն. Ծնունդ Յովհաննու
Կարապետին, Լատ. եւս ծնունդ Յովհ. Կա-
րապետին եւ տօն Սրտին Յիսուսի:

25 Շբ. Սրբոցն՝ Մեծին Ներսէսի հայրա-
պետին մերոյ եւ խաղայ եպիսկոպոսին:

† 26 Կիր. Գ. զկնի Հոգեգալստեան — Տրսնք:

27 Բշ. Սրբոցն Եպիփանու Կիպրացւոյն,
Բաբելայ հայրապետին եւ երկոյ աշակերտաց
նորին:

28 Գշ. Սրբոցն կոստանդնուսի Թագա-
ւորին եւ Դօրն նորա Հեղինեայ:

29 Դշ. պահք: Բն. եւ Լատ. առաքելոցն
Պետրոսի եւ Պօղոսի իսլ. Մովհարէմ 30:

30 Եշ. Սրբոցն Թէոդոտոսի Գաղատաց-
ւոյն, Դաւիթայ բժշկին եւ Եօթն կուսանացն
Յն. եւ Լտ. Երկոտասան առաքելոց:

- 1 Ուրբ. պահք: Հր. Թաժուղ 29:
† 2 Շբ. Պիտ Եփեսաց Ս. Հորն մերոյ
Փրիկորի Լուսաուրչին: Ս. Նախայ 30:
Յն. Գիւտ Տփոյ Ս. ած.ածնի: Լատ. ալցեւո-
թիւն Ս. ած.ածնի:
† 3 Կիր. Դ. զկնի Հոգեղալստեան,—Հրոնք:
4 Բշ. Սրբոց վկայիցն Անտոնինոսի, Թէո-
փիլոսի, Անիկտոսի եւ Փոտինոսի:
5 Դշ. Սրբոցն Դանիէլի մարգարէին եւ
երկոց մանկանցն Սեղարակայ, Միսակայ եւ Ա-
բեղնադովի:
6 Դշ. պահք:
† 7 Եշ. Սրբոց Թարգմանչաց վարդա-
պետացն մերոց Սահակայ եւ Մեսրոպայ:
Յն. Սրբուհւոյն Կիրակեայ:
8 Ուրբաթ պահք:
9 Շբ. Սրբոցն Տրդատայ եւ Աշխէն տիկ-
նոջն եւ Խոսրովիւխոյն:
† 10 Կիր. Ե. զկնի Հոգեղալստեան: Գիւտ
Տփոյ Ս. ած.ածնի:—Հարոնի ք:
11 Բշ. Սրբոցն Կալիստոստոսի եւ քա-
ռասուռն վկայիցն եւ Ղուենկիանոսի քահանա-
յին: Յն. Եւփիմեայ կուսին:
12 Դշ. Զաքարիա մարգարէին: Տօմ. Հրո-
տից 30:
13 Դշ. պահք:
14 Եշ. Ս. Եղիսէի մալգարէին:
15 Ուրբաթ պահք:
16 Շբ. Սրբոց Երկոտասան առաքելոցն
Քրիստոսի եւ Ս. Պողոսի 13րդ առաքելոյն,
Լատ. տօն հանդերձից Ս. ած.ածնի:
† 17 Կիր. Զ. զկնի Հոգեղալստեան: Բարեւ-

պարսիս բարի զործել եւ ոչ խոռվիլ,
վասն զի պիտի յսես աւետեաց ձայնը՝
հեռաւոր տեղէ, եւ բիշ ժամանակէն
պիտի համոզուիս տոյն նեմարտութեան,
վայելիլով որսից մամուրեան եւ բարի
զործեռուղ պատգը. երանելի վիճակ մը:

Կ

Վեր. միտ վեր կը նային աչերդ,
վերեր կը սաւառնի եւ միտքդ, մոռ-
ցար երբեմնի խոնարհամտութիւնդ, եւ
խաղաղ կեանքդ, յափճակուեցար փայ-
լուն պատանաւէ մը որ տառալի նման
անցաւ, պիտի զան դեռ նոր օրեր, օրոնք
երկար պիտի տեսնես, որչափ խելիդ ու
միտքդ բարձրեւելն բոցկոտին: Ուրեմն,
բու ձեռքէդ է վիճակիդ փափոխութիւնը:
Մտածումներդ չափաւորէ եւ կը յաջո-
ղիս:

Տ.

Տերք տաւձ էր բեզ միջոց երջանիկ
ապրելու համար, բայց դու այդ երկ-
նային տուրք չի գնահատեցիր, եւ միտ
ստորին կրկեռու ետեւ եղար եւ զանոնք
գահացուցիր: Ուրեմն, բնական էր որ
յիշող զղջայիր, եւ զղջացիր բայց կո-
րուսեցեր չի կարողացար վերստանալ:
Մեղ, հա՛ւի տուր դուն բու անձիդ, ըզ-
գասացիր, հե՛ռի կաց վաս կրկեւէ, ե-
թէ կ'ուզես կորստեալ բախտդ կրկին
ստանալ:

Ը.

Բապէ մի՛ կորսնցներ, վասն զի ա՛յլ

կենդան վարդավառի պահոց: Յն. Մարիա-
նեայ կուսին: ՀՏ. Ծով վասն առժանն երու-
սաղէսի:

18 Բշ. Ա. օր պահոց վարդավառի:

19 Գշ. Բ. օր պահոց վարդավառի:

20 Դշ. Գ. օր պահոց վարդավառի: Յյուս.
Հրոտից 30: Յն. Եղիա մարգարէին: Լտ.
Մարգարիտայ կուսին:

21 Եշ. Դ. օր պահոց վարդավառի:

22 Ուրբ. Ե. օր պահոց վարդավառի:
Յն. Էւ Լտ. Մարիամու Մարթաղինացուն:

23 Շբ. Յիշատակ Տապանակին հնոյ եւ
Տօն նորոյս Ս. Եկեղեցւոյ: Նաւակատիք:

† 24 Կիր. Վարդավառ՝ Տօն Այլակեր-
պութեան Տեառն յերոյ Յիսուսի Բս.:

† 25 Բշ. Բ. օր վարդավառի: Յիշատակ
ժեռեցոյ: Յն. Աննայի մօրն Ս. Ած. ածնի: Լտ.
Յակոբայ առաքելոյն: — Հարօնիք:

26 Գշ. Գ. օր վարդավառի: Յն. Սրբուհի-
ւոյն Պարպուհեայ, Լատ. Աննայի մօրն Ս.
ած. ածնի:

27 Դշ. պահք, Յն. Պանդալէոնի բժիշ-
կին:

28 Եշ. Ս. Եսայեայ մարգարէին:

29 Ուրբ. պահք: Լատ. Մարթայի քեռն.
Ղազարու Իսլ. Սէֆէր 30:

† 30 Շբ. Սրբոյն Թաղէոսի առաքելոյն
մերոյ եւ Սանդիսոյ կուսին: Յն. Շիղայի
առաքելոյն: Իսլամաց Էլվէլը Էյեամ Իւլ պա-
հուր (սամ Էէլի): Հր. Աբ. 30:

† 31 Կիր. Բ. զկնի վարդավառի: Յուսաց
Բարեկենդան Ս. ած. ածնի:

չափազանց եղաւ ծուլութեամբը կորու-
սած ժամանակը ու դրամը: Ճիշդ բա-
պէն է գործելու, ինչ որ միտքը դրած
ես, իսկոյն սկսէ գործադրել զայն, վրա-
ստի ըլլալով որ կատարելապէս պիտի
յաջողիս: Փութա քանի դեռ ուր չէ, գոր-
ծէ եւ պիտի յաջողի քեզ ամէն բան եւ
շատ քոն պիտի մնաս. վիճակը անմի-
ջական է:

3.

Յանկացար եւ ստացար զայն՝ որուն
կը փափաքէիր, եւ յանկարծ սերդ սա-
ռեցաւ, քեզ երջանկութիւն համարածը
այժմ քեզ ցաւ կը պատճառէ, քո ըն-
տերանը մէջ չարաչար սխալեցար,
քեզ պատճառ մը կար զքեզ այս ըն-
տերան մղող, բայց դու ազատ էիր,
կրնայիր ընդդիմանալ, սակայն բոլր
գտնուեցար: Արդ, փրկութեան ուրիշ մի-
ջոց չի կայ, եթէ ոչ ամէն բան բողոք
եւ ազատ ըլլալ:

Խ.

Իւժեցար հիւանդութեամբ մարմնոյ,
եւ հոգւով ինկար, քանզի անհաւատա-
րիմ եղար հանդէպ պարտականութեանը.
ո՛չ խղճի ձայնը յսցիր եւ ո՛չ օրինաց
ազդարարութիւնը, քեզի զբաղում ըն-
րեցիր չար խօսքն ու չար գործը, որոնք
հասուցին զքեզ դժբախտութեան այս
անձուկ դուռը, յորմէ ազատելու համար
պարտիս լեզուդ եւ գործդ փոխել ի բա-
րին, որով միայն կարելի լինի սպասել

1. Բշ. Սրբոցն Կիպրիանոսի եպիսկ.ին եւ 45 վկայիցն եւ Սրբոց Կոլոսանացն Յուստիանեայ, Եւփիմայ եւ Քրիստինեայ: Ա. Ղամար 30, Յն. սգիզքն պահոց Ս. Աստուածածնի:

2 Դշ. Սրբոցն Աթանազիեայ եպիսկ.ին եւ տասն աշակերտաց եւ հինգ վկայիցն:

3 Դշ. Պահք:

4 Եշ. Սրբոց նախահարցն՝ Ադամայ, Աբելի, Սեթայ, Ենոխայ, Ենոքայ, Նոյի, Մեղիսեդեկի, Աբրահամու, Իսահակայ, Զաքարայ, Յովոնփայ, Մովսէսի, Ահարոնի, Եզրազարու, Յեսուայ, Սամուէլի, Սամիսոնի, Յեփթայեայ, Բարակայ, Դեղէոնի եւ այլոց սրբոց նախահարց, Լատ. Ս. Դոմենիկոսի:

5 Ուրբ. պահք:

6 Շք. Եփեսոսի Ս. Ժողովոյն 200 հայապետացն: Լտ. եւ Յն. վարդավառ: Իսլմ. ախրը Էյեսա Իւլ պահուր, որ է վերջ Շնիկ աստեղ:

† 7. Կիր. Գ. զկնի վարդավառի Բարեկենդան Ս. Աստուածածնի: Հր. Եթմ վասն դերութեան եւ աւերմանն Երուսաղէմի որ է Գարա Պայրառ:

8 Բշ. Ա. որ պահոց Ս. Աստուածածնի:

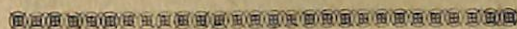
9 Դշ. Բ. որ պահոց Ս. Աստուածածնի:

10 Դշ. Գ. որ պահոց Ս. աստուածածնի: Լատ. Լաւրենտիոսի վկային:

11 Եշ. Դ. որ պահոց Ս. աստուածածնի. Տօմ. աւերեաց Տ: Լատ. Ֆիլոսենայ Կոլոսին:

12 Ուրբ. Ե. որ պահոց Ս. աստուածածնի:

13 Շք. Տօն Շողակարի Ա. Էջմիածնի՝ ըստ տիպեան Ս. Գրիգորի Լուսաւորչին մերոյ. Նաւակառիք:

բարի օրերու եւ մխիթարական վիճակի:

Փ.

Փառք տուր արարչին որ ծնաւ փառաւոր առաքի բազի, եղաւ առողջ եւ քաջառողջ. որպէս եւ խելանի, եւ ուշիմ կրքութեամբ: Քայց աւաղ, որ դու անփոփոխ կարծելով վիճակն մարդկային, չի խորհեցաւ ապագայիդ մասին, շահեցաւ ու շուայեցիր. վասակեցաւ զվասնեցիք: Աւելմն փութա սխալներդ սրբագրել, եւ շուտով պիտի վերստանաս կարուստայ քախաւորութիւնդ: Վիճակդ յաւաղից է:

Ք.

Քեզ վիճակեցաւ վերջին Գ. տար, իբր նշան քաւորեան քոյր զործերուդ, որոնց պահառաւ կրեցիր շահարի՛, սակայն ուրախ եղիր, որ սխալներդ հանչնալու կարողութիւն ունեցաւ. որով չի պիտի դժուարանա քանոնք սուղիկ, ինչ որ անհրաժեշտ է: Քաւածդ Քեզ քաւական եղաւ. քաւորիւնդ կատարեալ է, եւ շահ վերահա մեծ ուրախութիւն եւ քախաւորութիւն, զոր պիտի վայելես մինչեւ կեանքիդ վերջը:

Վ Ե Ր Ձ

ԵՐՈՊԱԿԱՆ ԵՒ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ
ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ
ԼԱԻԱԳՈՅՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐԸ
ԿՐՆԱՔ ԳՆԵԼ ՄԻԱՅՆ
Պոլիս, Պապը Ալի Գասեթ քի 80

ԽՐԻՍԹԻՏԻՍ

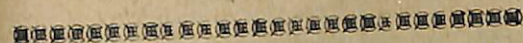
ՆՒ

ՌՈՒՔԵՆԵԱՆ

Վաճառատունը

ուր դիւլամատչելի գի-
նելով ձեր տրամադրու-
թեան տակ պիտի գըտ-
նէք նաեւ ՃԱԶՊԱՆՏԻ
յատուկ գործիքներ սշ-
րարհի նշանաւոր վա-
ճառանիշելովը:

Սերուպական եւ արե-
ւելեան երգերու բո-
լոր ձայնագրութիւն-
ներու մեծ հաւաքա-
ծոցներ:

† 14 Կիր. Վերափոխումն Ս. Ստուա-
ծածնի:

† 15 Բշ. Բ. օր Վերափոխման, Յիշատակ մե-
ռելոց: Յն. եւ Լատ. Վերափոխումն Ս. աստ-
ուածածնի:

16 Դշ. Դ. օր Վերափոխման, Տօմարեա-
սարդ եւ Տարեմուտ 442 քուն եւ շարժա-
կան թուականին Հայոց: Լտ. Ռոքոսի խոստո-
վանողին:

17 Դշ. Դ. օր Վերափոխման, պահք:

18 Եշ. Ե. օր Վերափոխման:

19 Ուրբ. Զ. օր Վերափոխման, պահք:

Յայտ. աւելեաց Ծ:

20 Շք. Է. օր Վերափոխման:

† 21 Կիր. Ը. օր Վերափոխման: Յն. Թա-
դէոսի առաքելոյն:

22 Բշ. Թ. օր Վերափոխման — Հարսնիք:

23 Դշ. Սրբոցն Յովակիմայ եւ անայի
ճնողաց Ս. աստուածածնի եւ կանանցն իւ-
ղաբերից: Յն. Թ. օր Վերափոխման:

24 Դշ. պահք: Յայտ. Նաւասարդ (30)
եւ տարեմուտ 1377 հաստատուն եւ սովորա-
կան թուականին Հայոց: Լտ. Բարթողիմէոսի
առաքելոյն:

25 Եշ. Ս. Երեմեայ մարգարէին:

26 Ուրբ. պահք:

27 Շք. Սրբոց առաքելոցն Թովմայի,

Յակոբայ եւ Շմաւոնի:

† 28 Կիր. Գ. զկնի Վերափոխման Գիւտ
Գօտույ Ս. աստուածածնի Լտ. Օգոստինոսի
եպիսկոպի, Իսլմ. Ռէպիլ Էվլէլ 29: — Հրսնիք:

29 Բշ. Սրբոցն Ստեփաննոսի Ունեցւոյն
եւ վկայիցն Գոհարինեայ: Լտ. Գլխատում
Յովհաննու Գարապետին: Հր. Իլուլ 29:

30 Դշ. Սրբոցն մարգարէիցն Եպիֆանի,
Ջաքարիայի հօրն Յովհաննու Մկրտչի: Լտ.
Սրբուհւոյն Ռոզայի:

31 Դշ. պահք: ա. Նաթար 30: Յն. Գիւտ
Գօտույ Ս. աստուածածնի:

ԳՄԻՆԳԻՆ Զ. ՆՈՐԱՏՈՒՆԿԵԱՆ
հտի գուլէ, Գուլէ գաբուսը, թիւ 23

Թերթերու ժողովան գործակալ որ ար-
տաստէ՛անէն գ'ընդունի ա'էն տեսակ
ինդրանք թերթերու եւ գր. երու համար:

1 ԵՂ. Սրբոցն Յովհաննու Կարապետին եւ
Յօբայ տրդարոյն: Յն. Սիմէոնի Սիւնակեցին.
(Եկեղեցական տարեւու տ է նոցա):

2 Ուրբ. պահք:

3 Շբ. Նիկիոյ Ս. Ժողովոյն 318 հայրա-
պետաց:

† 4 Կիր. Դ. զկնի վերափախանէ Բարեկեն-
դան Ս. Խաչի պահոց:

5 ԲՂ. ա. օր պահոց Խաչի:

6 ԳՂ. Բ. օր պահոց Խաչի: Յն. Միքայէ-
լի հրեշտակապետին եւ ի գիւղօրէս տօն
վասն արտօրէից:

7 ԴՂ. Գ. օր պահոց Խաչի:

† 8 ԵՂ. Մնուկ. Ո. Աստուածածնի յԱն-
նայէ, եւս Յն. եւ Լտ. Իսլամաց Մէվլուտ:

9 Ուրբ. ե. օր պահոց Խաչի: Յն. Յովա-
կիմայ եւ Աննայի:

10 Շբ. Տօն Եկեղեցւոյ ի նուականիս
Ս. Խաչին: Նաւահատիք:

† 11 Կիր. Խաչվերաց:

† 12 ԲՂ. Տօն Խաչի: Յիշատակ Մեռելոց:

13 ԳՂ. Տօն Եկեղեցւոյ:

14 ԴՂ. Տօն Եկեղեցւոյ, պահք, Յն. եւ Լտ.
Խաչվերաց:

15 ԵՂ. Տօն Եկեղեցւոյ: Տօժ. Հոռի 30:

16 Ուրբ. Տօն Խաչի պահք: Լտ. Եօթ-
նացւոց Ս. Կուսին.

17 Շբ. Տօն Խաչի:

† 18 Կիր. Բ. զկնի Խաչի, Բարեկենդան
պահոց վարագայ Ս. Խաչի:

19 ԲՂ. պահք, Սրբոցն Մամասայ, Փիլիկ-
տիմոնի եւ Սիմէոնի Սիւնակեցին:

20 ԳՂ. պահք: Ս. Կուսանացն Փեփրոնեայ

եւ Մարիանեայ եւ Շուշանայ: Յն. Եւստա-
փէոսի մարտիրոսին:

21 ԴՁ. պահք: Լտ. Մատթէոսի Աւետա-
րանիչին:

22 Ե2. պահք, Սրբոց Հայրապետացն
Բարադամու. Անթիմոսի եւ Երանոսի:

23 Ուրբ. պահք: Յն. Յղութիւն Յովհ.
Կարապետին:

24 Շք. Սրբոցն Գէորգայ զօրավարին, Ա-
ղոկտոսի եւ Թոմանոսի երդեցողին: Յն. Գիւտ
պատկերի Ս. Աստուածածնի: Աշնանմուտ եւ
հասարակաց, լինի տիւ եւ գիշեր հաւասար:
Իսլ. Իթիտալը հարիֆի որ է աշնային ամիսք
եւ սկիզբն նուազութեան ջուրոցն Նեղոսի (Նիւ
մուպարէք) Կիւղ փասլը:

† 25 Կիր. Դ. զկնի խաչի: Տօն Վարդապ
Ս. Խաչի. Ա. Կիւրակէ եօթն շաբաթուց:
Հարսնիք:

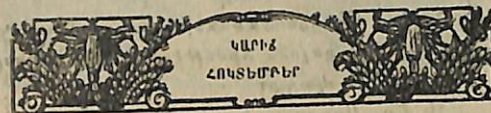
26 Բ2. Սրբոց Դաւթի Դմեցեւոյն եւ վը-
կայիցն Ղաթբէղսի եւ Ղաթբէղհէոյն: Յն.
Ննջումն Յովհաննու աւետարանչին: Իսլամաց
Րէպիւլ ախըր 30

27 Դ2. Սրբոցն Եւստափէոսի, Կնոջն Թէո-
փիստեայ եւ Երկուց որդւոցն, Կուսանացն
Երոնեայ եւ Նեկտարինեայ: Հրէից Թշրի 30
եւ տարեմուտ 5688. Թուականին:

28 ԴՁ. Պահք:

29 Ե2. Սրբոց Իշխանացն Սահակայ եւ
Համազազայ: Լատ. Միքայէլի հրեշտակա-
պետին:

30 Ուրբ. պահք: Ա. Թիւրայ (30). Յն. եւ
Լտ. Տօն Ս. Գրիգորի Լուսաւորչին մերոյ ի
սահման Հոռմայ եւ Նէոպոլսոյ եւ Հերոնի-
մոսի վարդապետին, Հր. Ծով վասն սպանման
Գոթոդիայ որդւոյ Աբիկամայ:

1 Շք. Սրբոցն 72 աշակերտացն Բրիստո-
սի: Յն. Անանիայ առաքելոյն:

† 2 Կիր. Գ. զկնի խաչի: Լտ. տօն Վարդա-
րանին եւ տօն պահապան հրեշտակաց, — Բ.
Կիւրակէ եօթն շաբաթուց: Հարսնիք:

3 Բ2. Սրբոցն Փոկասու Հայրապետին եւ
Երանոսի հետեւողին առաքելոյ:

4 Դ2. Սրբոցն Կուսանացն Թեկղեայ,
Վառվառեայ եւ Պեղագեայ:

5 ԴՁ. պահք:

6 Ե2. Սրբոցն Պանդալէոսի բժշկին, Եր-
մոդեայ բնին եւ Եւպրաքսեայ կուսին: Յն.
Թովմայի առաքելոյն: Հր. Քիփուռ, տօն քա-
ւութեան որ է Զօրապ պայրամը եւ է նոցա
ծով մեծ:

7 Ուրբ. պահք:

8 Շք. Սրբոց Թարվմանչաց վարդապե-
տացն մերոց: Մեսրոպայ, Եղիշէի, Մովսէսի
Քերթողին, Դաւթի անյաղթ փելիսոփային,
Գրիգորի Նարեկագւոյն եւ Ներսէսի Կլայեց-
ւոյն: Լատ. Պրիմիթայ կուսին:

† 9 Կիր. Ե. զկնի խաչի: Յն. Տօն. Եղբայր
Յակոբայ առաքելոյն: — Դ. Կիւրակէ եօթն
շաբաթուց:

10 Բ2. Գիւտ Նշխարաց Ս. Գրիգորի Աղ-
ուանից կաթողի տօնին, եւ սրբոց հարցն Թաթ-
լոյ, Վարոսի, Թովմասու, Անտոնի, Կրօնիդ-
եայ եւ եօթն խոտաճարակայն:

11 Դ2. Սրբոց առաքելոցն անանիայ, Մա-
տթիայ, Բառնաբայ, Փիլիպպոսի, Յովհան-
հանու: Հր. Դարբշ պայրամը 9 օր:

12 ԴՁ. պահք:

13 Եշ. Սրբոցն Դեռնեսիոսի արիսպագեց-
ւոյն եւ առաքելուն Տիմոթէոսի եւ Տիմոսի:

14 Ուրբ. պահք:

15 Եբ. Սրբոց աւետարանչացն Մատթէո-
սի, Մարկոսի, Դուկասու. եւ Յովհաննու:

† 16 Կիր. 2. զկնի խաչի: Դ. կիւրակէ
եօթն շաբաթուց:—Հարսնիք:

17 Բշ. Սրբոցն Դուկիանոսի Հարիւրապե-
տին, Յովսեփայ աստուածահօրն, Յովսեփայ
արեմաթացւոյն եւ բարեկամին Բրիստոսի
Ղազարու եւ քերցն նորա Մարթայի եւ
Մարիամու:

18 Դշ. Սրբոցն Դէոդիտոսի քհն. Զենոնի
զինուորին եւ Մակարայ, Եւդոքսեայ եւ
Ռամրլայ: Յն. եւ Լտ. Դուկասու աւետրնչին

19 Դշ. պահք: Յն. Յովելեայ մարգրէին:

20 Եշ. Սրբոց խորիթեանց եւ վկայիցն
արտեմեայ եւ Բիստափորի, եւ երկուց կա-
նանցն Կալիսիկեայ եւ ակիւլինեայ:

21 Ուրբ. պահք: Լտ. Ուրսուլայ կուսին:

22 Եբ. Սրբոց 12 վարդապետացն:

† 23 Կիր. Է. զկնի խաչի: Գիւս Խաչ:

24 Բշ. Սրբոցն աղաստաայ քհն. Լտ.
Ռափայելի հրեշտակապետին:

25 Դշ. Սրբոցն Հիպիլիթեանց որք ի Օա-
մուսատ կատարեցան:

26 Դշ. պահք: Իսլ. ձէմազիւլ էվվէլ 29:

27 Եշ. Սրբոցն Սեւեբանոցի Սեբաստաց-
ւոյն: Հր. Խէսուան 29:

28 Ուրբ. պահք:

29 Եբ. Ս. Յովհաննու Ոսկերերանին:

† 30 Կիր. Բ. զկնի խաչի: 2. կիւրակէ եօթն
շաբաթուց: Հարսնիք:

31 Բշ. Սրբոցն Ստեփանոսի Հառմայ
հայրապետին եւ քհն. ից եւ սարկաւագացն:

1 Դշ. Սրբոցն Ակիփոյեայ եպսկ.ին, Յով-
սեփայ քհն. Այիթալայ սարկաւագին եւ
Պլատոնի վկային: Յն. Կոզմայի եւ Դամիա-
նոսի: Լատ. Տօն ամենայն սրբոց:

2 Դշ. պահք, Լտ. Դամօ, Էն ննջեցելոց:

3 Եշ. Սրբոց հայրապետացն Մետրոփա-
նոսի, Աղեքսանդրոսի եւ Պողոսի խոստովանո-
ղին եւ նոտարացն Մարկիանոսի:

4 Ուրբ. պահք:

5 Եբ. Սրբոց հրեշտակապետացն Դաբ-
րիէլի եւ Միքայէլի եւ ամենայն երկնային
զօրացն:

† 6 Կիր. Թ. զկնի խաչի, — Է. կիւրակէ
եօթն շաբաթուց: Հարսնիք:

7 Բշ. Սրբոցն Միլիտոսի Անտիոքայ հայ-
րապետին եւ Մինասայ եգիպտացւոյն եւ
միւս Միլիտոսի եպսկ.ին, Բուրայ քհն.ին
եւ Շինու սարկաւագին:

8 Դշ. Սրբոցն Դեմետրեայ վկային եւ
Բասիլիսկոսի քհն.ին: Յն. Միքայէլի հրեշ-
տակապետին եւ ամենայն երկնային զօրաց:

9 Դշ. պահք:

10 Եշ. Սրբոցն Գուրիասայ, Սամուէլասայ
եւ Աբիբայ սարկաւագին, Ռոմանոսի Միայ-
նակերին, Մանկան խոստովանողի եւ Հիւսի-
քոսի զինուորին:

11 Ուրբ. պահք:

12 Եբ. Սրբոցն առաքելոցն Անդրէի եւ
Փիլիպպոսի: Յն. Յովհաննու ողորմածին: Տօն
է մուշտակադորեաց:

† 13 Կիր. 2. զկնի խաչի: Յն. Յովհ. Ոսկե-
րերանին, — Հարսնիք:

14 ԲԶ. Սրբոցն Անդրէի, Կալիսիէոսի եւ Դեմետրեայ: Տօ՛ժ. Տրէ՛ 30: Յն. Փիլիպպոսի առաքելոյն եւ բարեկէրդան քառասորեայ պահոց ծննդեան:

15 ԴԶ. Սրբոն Ադրիանոսի եւ Կնոջն Անատոլեայ, Թէոդորոսի եւ Ելեւթիւրոսի: Յն սկիզբն պահոց ծննդեան:

16 ԴԶ. պահքի Յն. Մատթէոսի աւետարանիչին:

17 ԵԶ. Սրբոցն Աբրահամու եւ Խորենայ, եւ անարձաթ բժշկացն Կողմայի եւ Դամիանոսի եւ Աստուածատրոյ վկային:

18 Ուրբ. պահք:

19 Շք. ամենայն Սրբոց Հոգի եւ նորոց յայտից եւ անյայտից:

† 20 Կիր. Ժա. զկնի Խաչի: Բարեկենդան. Յիսնակաց պահոց:

21 ԲԶ. ա. օր պահոց Յիսնակաց: Ընծալումն Ս. Աստուածածնի ի տաճարն, եւս Յն. եւ Լատ:

22 ԴԶ. Բ. օր պահոց Յիսնակաց: Յայտ. Տրէ 30:

23 ԴԶ. Դ. օր պահոց Յիսնակաց:

24 ԵԶ. Դ. օր պահոց Յիսնակաց: Խաւմաց ձէմագիււ ախըր 30:

25 Ուրբ. Ե. օր պահոց Յիսնակաց: Յն. եւ Լատ. նեկտարինեայ կուսին: Հր. Քառուել:

26 Շք. Սրբոցն Նիկողայոսի եւ Գրիգորի Աջանչեւագոյ ծհայրպոցն. եւ Միւռնայեպ:

† 27 Կիր. ա. Յիսնակաց: — Հարսնիք
28 ԲԶ. Սրբոցն Կուսանացն Յուլիանեայ եւ Վասիլուհոյ:

29 ԴԶ. Սրբոցն Ղուկիանոսի քհնի, Տաբազրոսի, Պրորոսի վկայիցն:

30 ԴԶ. պահքի Յն. եւ Լատ. անդրէի առաքելոյն:

1 ԵԶ. Սրբոցն Կղեմայ հայրապետին եւ Բագարատայ Տոռոմենոյ եպիսկոպին:

2. Ուրբ. պահքի Յն. Աբաղուժ մարգարէ:

† 3. Շք. Սրբոց առաքելոց եւ առաջին Լուսաւորչացն մերոց Թագէտոսի եւ Բարթոլոմէոսի: Յն. Սոփոնիայ մարգարէին:

† 4 Կիր. Բ. Յիսնակաց: — Հարսնիք:

5 ԲԶ. Սրբոցն Դենարիոսի եպիսկոպին:

6 ԳԶ. Նախավկայ եւ Քսէի հաւատացեալ անդրանիկ սրբոյն մերոյ Աբգարու: Յն. Ս. Նիկողայոսի հայրապետին՝ պաշտպանին նաւավարաց (Բմբանագ), եպիրադ տէօքիւժի:

7 ԴԶ. պահք: Լատ. Ս. ամփոսիոսի:

8 ԵԶ. Սրբոց հարցն եգիպտացւոց՝ Պողոսի Պողայ, Մակարայ, Եւագրի, Յովհաննու Գբ. բեցւոյն, Յովհաննու Կարճահասակին, Արսէնի, Դանիէլի, Պրոքսի, Սրապիոնի եւ այլոց:

† 9 Ուրբ. պահքի Յղութիւն Ս. Աստուածածնի ի յԱննայէ. եւս Յն. եւ Լատ:

10 Շք. Ս. Նիկողայոսի Զմիւռնիոյ սքանչեւագործ հայրապետին:

† 11 Կիր. Գ. Յիսնակաց: Բարեկենդան Ս. Յակոբայ պահոց: — Հարսնիք:

12 ԲԶ. պահքի Սրբոցն Մինասայ, Երմոգինեայ եւ Գրաբոսի: Յն. Սպիրիտիոնի եպիսկոպին:

13 ԳԶ. Սրբոցն Կուսնիկոսի հարիւրապետին, Շմաւոնի աղաւկանին Քսէի:

14 ԴԶ. պահք Տօ՛ժ. Քաղոց 30:

15 ԵԶ. Սրբոցն Եւստռատիոսի, Օգսենտիոսի, Եւդիմէոսի, Ովրեստեոսի, Մարտարէոսի:

16 Ուրբ. պահք:

17 Շք. Սրբոցն Յակոբայ Մծբնայ հայրապետին, Մարուգէի ձգնաւորին, Մելիտոսի եպիսկոպին: Յն. Դանիէլի մարգարէին:

† 18 Կիր. Դ. Յիսնակաց: — Հարսնիք:

19 ԲԶ. Սրբոց հայրապետացն Իւնատիոսի:

եւ Մարութայի եզս.ին: Հր. Խանուկայ որ է
Գանդիլ պայրամբ:

20 Դշ. Սրբոյ Թեոպոմպայ եպսկ.ին եւ
Քէովնայ վկային:

21 Դշ. պահք: Լտ. Թովմայի առաքելոյն:

22 Եշ. Սրբոյ Կուսանացն ինդոսի եւ
Դոմայի: — Չմեռնամուտ եւ արեւադարձ
այծեղներ, ցերեկն սկսի երկարիլ եւ գիշերն
կարճանալ: Իսլ. Իվիլը արպային որ է ըս-
կիղքն 40 տուր առաջոյ մասին ձմրան, որ
կոչի Գարաքըշ, գէմհէրիր (կիւն տէօնիւմիւ
Փուրթունասը):

23 Ուրբ. պահք:

24 Եր. Սրբոյն Դաւթի մարգարէին եւ
Յակոբայ Տեառնեղբայր առաքելոյն Յն. եւ
Լտ. Ճրագալոյց Ծննդեան Բրիստոսի: Իսլա-
մաց Բէճէպ 29:

+ 25 Կիր. Ե. Յիսնկց. Յն. եւ Լտ. Ծնունդ
Տեառն մերոյ Յօ.ի Բս.ի Յն. ուտիք է մին-
չեւ 4 յունվար: Հր. Թէվէթ 29:

26 Բշ. Սրբոյն Ստեփաննոսի նախասար-
կաւագին եւ առաջին մարտիրոսին: Յն. Բ.
օր Ծննդեան: Լտ. Ստեփաննոսի նախավկային:

27 Դշ. Սրբոյն առաքելոցն Պետրոսի եւ
Պօղոսի: Յն. Գ. օր Ծննդեան, եւ Ստեփան-
նոսի նախավկային: Լտ. Յովհաննու աւետա-
րանիչին:

28 Դշ. պահք: Լտ. Մանկանց Բեթլեհէմի:

29 Եշ. Սրբոյ Որդւոյն Որոտման՝ Յակո-
բայ առաքելոյն եւ Յովհաննու աւետարան-
չին: Բարեկենդան Ս. Ծննդեան պահոց:

30 Ուրբ. պահք: ա. օր պահոց Ծննդեան:
Իսլամաց Լէյլէյի Բեղայիպ:

31 Եր. Բ. օր պահոց Ծննդ. եւ Սրբոյն
Բարսեղի հայրապետին եւ եղբօրն Գրիգորի
Նիւսացւոյն, Սեղբեստրոսի Հռոմայ հայրա-
պետին եւ աբբայ Եփրեմի Խուրին ասորւոյ:
Լտ. Սեղբեստրոսի հայրապետին:

ՄԵԼԳՈՆԵԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

Գրիգոր եւ Կա ապետ Մելգոնեան

Աղեքսանդրիա՝ սիկարէի մեծ վա-
նառական Գ. եւ Կ. Մելգոնեան Կե-
սարացի եղբար՝ ի վաղուց հետէ ու-
նէին փախալ մը ազգին կը-
սակելու իրենց հարսուրիւնը, զուս
կրթանուէր նպասակու, Բանի ու ամու-
րի էին: Գրիգորի մտնուան վաղորդոյ-
նին՝ Կարապետ Է. Համբապետեան
դիմեց, իրազեմելու համար նոյն մը-
սաղրուրիւնը, բայց պատախան չստա-
ցաւ: 27 Յուլիս 1921ին ներկայացու
Աղեքսանդրիոյ Խառն Գաստրանին
յայտարարելով թէ իր եւ եղբօր Եփ-
ման եւ անեաւթ ստացումքն ամբողջ
յօժարեալով կը կտակէ Հայ ազգին՝
ձեռամբ Պապոյ Պատրիարքաւորին:

Սղբօրոցին Ս րբաբի, իր ժառան-

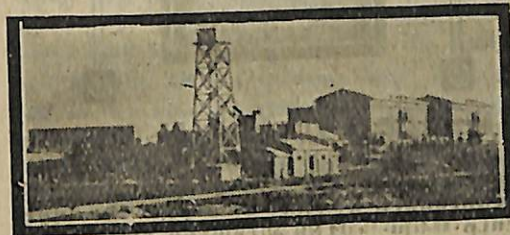
գորդ դաս բացաւ. հանգուցեալ եղբորը
հարստութենէն իր բաժինը պահանջելով.
գործը յանգեցաւ իրաւախօսութեան,
65,000 անգլիական ոսկիով: Նորապէս
միագլուխ սեւ մնաց աւելի քան 6000000
անգլ. ոսկի արժողութեամբ գործին եւ
ընչից: Ապա յաճախ դառնեցաւ այս
նուիրասութիւնը Պ. Երիտօրէնէն փո-
խանցել Հ. Ռ. Մ. Ս. ի իր ապահովա-
գոյն եւ ամուր կառուան եւ բարեօր-
պացոտնապէս երիտօրէնց իր պարզեա-
րութիւնը, յաւաս հաւանեղարարու-

Ուսանող զ յւր հիվանդութեան
ի թախան հաստատութեան մէջ

բեան իր գործառնութեանց՝ գոյացող
ընդի. գումարը դրամաս մեկ մէջ ի պահ
դրուելով, ամուր սոկոսը միայն յատկաց-
ուելու համար քրեական սրբ ու չհաւոր
հոգը կրօնութեան, ինչ որ զնտահա՛ց Ա.
մենայն Հայոց Հայրապետը, շնորհելով
իւրեն Ս. Գր. Լուսաւորչի աշխատակառ.
ոսկեայ շնանան եւ օրհնամիր կոնդակ:

Վանիւրէ կազմութեամբ խնամակալու-
թիւն մը՝ Զաւէն Ս. Գալապահ, օհրամ
ներ՝ Տ. Հանքեկեան, Ս. Զայրապետ, Հ.
Բնայեկեան, Ս. Զարգ. Տէր. Ներ Սերոբ-
եան եւ Վէլեկեան: Նիկոսիոյ հարա-
դին՝ Բաղէն կէս ժամ հետի «Ծաղկա-
բլուր» կոչուած 32 մէտան զեքիւր
զնուելով 15 փետ. 1924ին Տեղի ունե-
ցաւ կիմնարկէր Եւրոպայի Բարաւէն
գոյգ կրթարաններուն, որոնք յարակից
շէնքերով եւ դարմանաստանով արժեքին
60,000 անգլ. ոսկի: Մուրաշէն, Պա-
ղեսիկէն, Նուրաստանէն եւ Նգիլաստէն
մեծ մասամբ երկսեռ սրբիւ հաւաքուե-
ցան, եւ Գալա մանչերու բաժնին դաս-
խօսութեանց սկիզբ դրուեցաւ հետ
սարեգլխէն վերջ, ճիւղէն՝ սանուց եւ
ուսուցչաց ուղղեալ ուղեւորով եւ Զաւէն
Ս. ի օրհնութեամբ, աղջկանցն ալ Մա-
միսին, Գալա կրթարանի ծրագրով՝ որ

Մեկուսեան կրթական հաստատութիւն

յորանիս շէնքերով

եւ ջրաբաշխական շէնքնայով

պիսի բարձրօրէն աւելաւ: Ներկայիս՝
հաստատութեան վարիչ-ճեշկայացուցիչն
է Զաւէն Ս.: Տարեկան ծախս 10-12
հազար անգլ. ոսկի. երբ երկսեռ ուս-
նողութեան առաջադրեալ քիւր լինայ
500ի: Ս. ալ ծախս կան 150 մանչ եւ 100
աղջիկ:

* ԹՈՒԹ-ԱՆԻ-ԱՄԷՆ *

Սգիպսոսի հնախուզական աշխատութիւնները վարող Հաուրս Կարդր Թուր-Անի-Ամէնի արտաքին նաղը բաճալէ վերջ՝ ներհնագո ն դազաղ մըն ալ նեմարեց, համակ կարծեակուն ոսկիէ, որ, իբր միտադի զին, 250 հազար տար զնահասուեցաւ, բայց հաշիւէ դուրս արժէք կը ներկայացնէ հնախուզական տնտեսութեամբ: Նրկայնէն է 6 ոսկ անգլիական, ներս դուրս բանդակազարդ ոսկի ազոյցներով եւ զանազան զոհար ներով: Զակտին վրայ կը ցցուին անգլիի գլուխ եւ նուիրական օձ, խորհրդանիւշ ամենակարողութեան: Թուր-Անի-Ամէն գղակ մը դրամ է որ ժողովրդական-

նացած է Սփանսի դիմակներովը, բեւերը կուրծքին ծալլում՝ աղօթողի դիրք մը առած է, մէկ ձեռքով կը բռնէ ոսկի մական, միւսով խորագան, լանջէին վրայ կայ բեռասարած անգղ մը հսկայ՝ ոսկեխորհրդով եւ փաշիացեալ պերագակի խմորով յօրհնում: Մանեկաւոր է վիզն ալ: Մէջի մոմիան ծածկում է ամբողջ զանկը պատող կրանակուն ոսկիէ կաղապար դիմակով մը որ մինչեւ ուտերը կ'իջնէ: Մոմիային դէմքին՝ քաղաւորին արձաններուն հետ նմանութիւնը կատարեալ է: Եւս դրծուար եղաւ այս միակտուր դիմակը հաճել, ան՝ ձեւիւմով բլլալով ուտիմի բանձը խաւով մը:

Մեծ մասամբ անեղծ մնացած մարմինը երբ բժշկ. խնամքան ենթարկուեցաւ, յայտնի եղաւ որ Թուր-Անի-Ամէն ոսկրային տար կազմուածք մը ունէր, ինք հագիւ 18 տարու կտր երբ մեռաւ, ինչ որ կը համաձայնի քաղաւորին վերաբերեալ մեհեհադրում տուեալներուն: Դէմքի ներքեւմէք կը յիշեցնէ խեղանդուն անուն իր անեւ հայրը: Ենեղ գոտի մը ունի մէջքին՝ համակ ոսկի գոյց մը դառնցներով: Թեւերն ամբողջ ծածկում են հրաւարուեստ ապարանջաններով եւ մասնիկներով: Կապերուն մէջեղ երեսան հանուեցան բժժաններ, այլի տախտակներ եւ ակնային բղէղ. տու այս մեծափարքամ գիւթը ցոյց կուրտեայն բարգաւան վիճակը տուն հարծ էր Սգիպսոս ժ. արքայաշահմբ ոտաւոջանին՝ որ անհունապէս հարստացած էր, Պաղեստին եւ Սուրիա մղուած յաջորդական յաջող պատերազմներու շնորհիւ:

ԽԵՆԴ ԵՂԻԱՔ
ՊՈՒՅՆՈՒԶԼԸ ԵՂԻԱ
ՈՐ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ
ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ
Կ'ԱՐՏԱՅԱՅՏՈՒՄ

— Պայմուզը պէյ, մէտէլէն չարա-
լանմիւ եղաւ, ինձո՞ր պիտի բնենք:

— Ո՞ր մէտէլէն, խոնդ է՞մէնք:

— Շախտն մէկդի, անցեալ օր մեր
խօսակցութիւնը, կէնէ մէկը իմացեր,
Կալուստ օլանախ չէլէնգլինին իմա-
ցուցեր, ան ալ աչնէն գիրի է առեր:

— Ո՞ր խօսակցութեաննիս համար էս:

— Սա Պատրիարքայ Սրբազաննե-
րուն վրայ մէտքերէր չըլինէ մէկ եւ կու
տարաք առաջ:

— Է՛յ ինչ է եղեր, իրենց վրայ գէ-
րան մը խօսեր, ամօրնին օրանն ենք
հաներ:

— Իրենց մէջը խառն մը տուեր են
որ ասիլ ետէր, ով որ կարգաւորներուն
վրայ ծուր շիտակ բան մը խօսին, գրեն
նէ, խօսողին ա, գրողին ա կարգը պիտի
կատարեն եղեր: Ես պատգամը ինձի ա-
նանկ ազդեց որ հիմա ակոյալի բերե-
ցաւ մը, փութի պզտիկ սաննի մը ունե-
նալուս, վախէս կը դողամ կ'օր:

ԱՆՈՒՅԻ ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ

ԲԻԻԶԱՆԴ ՏԱՄԼԱՄԵԱՆ

Ղալաթիա, Գարաբէջ ձէնի
հաւատնին վրայի յարկը
Ա.Յ.Չ տեսակ բերնի եւ ակոյա-
լի հիւանդութիւններ կը դար-

ման ու ի ն
ւին վերջին
գրութեան
համաձայն
Առանց ցա-
ւի կը քաշէ
ակոյաներ:
Ամէն տե-
սակ ոսկի,
բոլոր ինչ
գործունէր

եւ պրիճներ կը շինուին ու միա-
շարք ակոյաներ կը պատրաս-
տուին մեծ ճարտարութեամբ:

Գիները խիստ չափաւոր են:
Դարմանումի եւ կամ ակոյալ
շինելու համար ամիսներով
երթալ գալու պէտք չկայ:

Բնդունելութեան ժամերն
են առաւուր ժամը 9—12 եւ կէս
օրէ ետք ժամը 1—8:

ՀԻԱՆՂԵՐՈՒՆ ԱԶՔԸ ԼՈՅՍ

ՄԱՍՆԱԿԷՏ ՅՐԱՆԳԱԿՏԻ, ՀԻՆ

ԵՒ ՀՈՐ ՑԵՐՄԱՄԻԿՈՒԹՅԱՆ

Մոթային, միզանյութի ներդրումը
(Prostate) անկարողությունը եւ ներքին
հիւանդությունները մեծ նախնական
գործնական աշխատանք (էլեքթրոթերա-
պիայով) եւ նորաճար գեղարվեստ, ա-
րագ եւ վերջնականապես կը բուժեն
Քիմիաբանություն, մանրագիտա-
կան եւ (Bacteriologique), Միջանյութե-
սի (Uretroscopiques) քիմիայի նորաճար գոր-
ծիքներով ախտաճանաչումը կը կա-
տարելի դի-րամադրելի պայմաններով:

ՏՔ. ՊՕՂՈՍ ՄԱՐԼԵԱՆ

Հիւանդ կ'ըլլաւ ինչպէս որ ա-
ռաւ ինչ միջին, ի. Եկոյ Վալա-
րիա կամուրջին գոյիս, ձենի
նաւարակին վայ ի մասնա-
ւոր դարմանասանի:

— Հայտնի ձո, կէնէ խնդրաբան չի
բռնէ, մենք բանի սա փրկիչին
մայր ենք ցէ տալա ամենք կառնեալ
եղանին կը դնենք: Դուն բո՛ւ հայիմ,
նոր հովանիս օլարագ, Պոլիս ինչե՛ր
ունիս:

— Է՞ճէնիմ, վերջերս պազը օրհորդ-
ներ ինքնաւոր քննելու քէլակալիս էն ք-
րեր:

— Ո՛րո՞ւ ինքնաւոր կ'ընեն կոր:

— Սերիզար չէ, ինքնաւոր:

— Եւ աղաւթի ժամի չեմ հասկնար,
սրտը հայեղէնը չը գործե՛ս:

— Ե յոյնէն, անհնազանդութեան կը
դիմեն կոր. ամենք վարձով երաւնի-
քէն, հայտնի... ներմուծ... ձով: Կարծես
քէ ինչիկ համարի մէջի չափարն աղ-
ջիկներն են ի վերէն վար աղաւթի ք-
ննելով երկուս պալլիսի պէս մէկ բարա-
ճէն մ'անալով մէկալէն դուրս պիտի
կլլան:

— Հիմա նուի նստէ սը, անհնազա-
նութիւնը ուսկից կուգայ եւ ուր կ'ուր-
բայ քննի քարիճ ընեն: Վախիքն կէն-
նութեան ինչի ալ պառակտեմ է, կնիկս
անանկ մալ եղած է ինչի Անհնազանդ,
անհնազանդութեան, աստե՛ք իրարու խնամի
բառեր են, որոնց անալիզը պապա Հո-
րոյին, պարոն Նէմցիին, վարպետ Փա-
լաւաքին քողելով, եւ բուն նպատակը
բանի քննի:

— Ապրիս, պոյնուզը, ամս խելաց
մարդ էս: Ըսէ տեսնամ, ինչե՛ն ինչգիտե-
նիս խելիքի կ'ընեն:

— Միտի կ'ըրէ, անձնասպանութիւնը՝
յուսահասութիւնն, յուսահասութիւնը՝
անկարողութեանն առաջ եկող ապուշ
հիւանդութիւն մըն է: Պէտք հիւանդու-
թեան վարակումը առջիկ մը կը կարծէ
որ զինքը մեծոք տկարացած լինէ՝
յառաքին քով չալիսի կ'ընայ գտնել այն
աչիւրը, արեւանդանները, ան երեսը,
ան բիթը, ան բերանը, նիսը, կուրծքը,
փորը... եւն. այն բոլոր առնական բա-
ները՝ զոր ունի իր սիրած երեսասարը:
— Միայն ապուշներ վայ, օրան չըսե՛ս
մենք պէտքը խնայելու այնչափ եղեր:

—Յեզի խենդ, ինձի պաշտուղը քսողները խաղը են կերեր, իրենց զործերուն մէջ ի՞նչ խենդեր, տուներէն ներս ի՞նչ պաշտուղներ կան որ մեզ վրայ շաւի կ'ընեն, ժախար, այդ անձնապահներուն մէջ խելացի... խենդեր ալ կան...

—Այդ ի՞նչ քանի է, Պ. Եղիա:

— Խեղացի խնդրեր միշտ օր ցրե-
կով լեցուն վաթորով, կո՛ւս վառով, Ե-
գբր՛ի մօտ կը վարանն նետուի:

— 1. Sign. 1:

—Այն յայտով քէ, քիբեւ պահեօեով
մը կրնայ խալըսիկ, եւ միւս կողմին՝
խղճին ազդելով... մուրաշին կը հասնի:

—Ապօղատն, ընկեր Նզիրս ինչ ու-
ճիմութեամբ կը մեկնաբանես: Եւ հաս-
կըցայ: Հիմա մեկ, երկու հարցում ալ
ազգային գործերու մասին կ'ուզէի ընկ-
նիւր...

—Հրամանեցէ՛ք, բնկեր Սոխակ:

—Ազգային մը իր գործը շարունակելու համար քաղի մը մասսկարաւ անդամին 5000 դրոս կը շահնէն, այդ մասկարաւը 3500 դրոս կը խաւնէ նպասակին, մնացած 1500ն ալ իր բովը... եթէ պահելու ըլլայ, ինչ քան կ'ըլլայ:

— Դասակարգություն ... կասկարգություն:

— Կայց երբ դ տոգուրիւն ըլլաւ ու
ինքն ալ «իմ մէջեիս նգեցէք, բան մը կ'ը-
նեմ», քոէ մէ

— Կատարարութեան, կատարա-
րի կեանքով և անձ կ'ըլլայ:

— Դա՛հ, ուս ալ հասկցա՛յ: Հարցում մըն ալ, տխուր պոչնուզը: Մեր վարչական մեծն ազաները, նորակազմ՝ երեսմասարեւոյնիս ի բնշան անդամները, ճերայի խցիկներ տալանսն ընկոյժ ռուսկաբու... սարազել ի՞նչուն եղբ, ահագա ի՛նչ է սեպկըր:

Հոս Գ. Եղիա պահ մը մ'ամենով,
հետեւեալ կերպով արեւոյայտուեցաւ.

—Ի՞նչե՞նք, ասո՞ր սեպհար արհու՞մ է, մէյ մը մեր հին գովելի... սովորու-
թիւնն է որ անձնութեամբ աշխատող
ներուն համբաւն վրայ խոչընդոտելն քա-
նելով գործը սալլաւեցնելը: ... մէյ մըն
այլ մեր խելով ու բռն շնորհաւորն էջ շա՛ս
ձեռնառնութիւն քնով ձեռքերուն քույ-
րալէն գոհաւորսղնար... գոհացնել է:

—Խմանալս զո՞նք մէջ խնայողութեան մէտելէ ալ կայ տղեր:

—Ենդ զրադէն քունտ շարան (սիւղ-կիւն) է, յանքի ալլ մէկ-երկու պոսիկ օտաները բերայի պիտի քան, քսին, ինչ քիւր պիտի բերէ: Կարող ընեն, քանի քանակներ պիտի քանին: Օղբւմ, պանա պաւ, անանկով խնայողութիւն չըլար, քոյ ծածանակին քո քանակի, Կալու-

ծոցի պէս հազարներով սակիներուն խա-
րաճութեան ընթացքներն... Եւ ընեն:

—Մեզմե, պուշնուզը, հախ ունիս,
ճէ-ամէրինէ շուրպան օր յոմ:

—Ա. անկներուն համար, մեր փրկի-
չին «փիկի»-ը բաւ է. «Մուճղուկ» գա-
մէք, զուգս զանէք: Հայս՝ soupoud,
երթանք ի գոժերնիս նայինք:

Մէն, եւ

Արեւիկայի Հայոց առաջնորդ
Տ. ՏԻՐԱՅՐ ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ԼԵՒՈՆ ԱԻԱԳԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԶԱԻԵՇՏՆԵՐ

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԻՒՆ...

Սպիտակափառ երկայն մօրուքով
Թաղին աւազերէցը՝ տակաւի մը նման
Կուսառկելու իր մարմինը թիկնաթու-
ռի մը վրայ հանդէսդուցած, սատար-
եայ համբիշը կը քաշէ անդադար, և
յաճախ անհամբեր չարժաններով
յայտնի սրտնեղութեան նշաններ ցոյց
կուտայ, ինչ որ գիւրաւ կարելի է

նշմարել իր արտաքին երևույթէն։
Նոյն պահաւն գուռը արագօրէն իր
ծխնիններուն վրայ դառնալով կը ճը-
որնչէ յանկարծ և ժամակոյճը ներս կը
մտնէ յարգալից դիրք մը բռնելով։

— Ի՞նչ կայ նորէն, Գէորգ աղա,
խերով բան մը ունիս կարծեմ, հէլէ,
հէլէ...

— Ի՞նչ կ'ուզես որ ըլլայ, Տէր պա-
պա, կարծեմ նորէն «անկարիա» ի կը
կանչեն կոր...

— Ախպար, առ ատանկ ինտո՞ր
պիտի ըլլայ, ատուօտէն ի վեր արդէն
սոքերս ջուր իջաւ հոս ու հոն երթալ
գալէն, կամաց կամաց ա՛յ համը կը
փախի կոր չխտակը բռնելով, քիչ մը
հանգի՞ստ ալ չպիտի կրնանք ընել...

— Քահանայութի՛ն և հանգստու-
թիւն արդէն համիմաստ բաներ են մեր
մէջ, կը միջամտէ Թաղ. Խորհուրդին
մէկ անգամը, որ տէքերը տեսարակի
մը էջերուն վրայ յատած՝ արագօրէն
կը քննէ անոնց պարունակութիւնը։

— Դուք մի՛ միջամտէք իմ գործե-
րուս կը փոխադարձէ աւազերէցը,
իր երկայն մօրուքը ասիւրուն մէջ
առած՝ խոստ ալնարկի մը սեւեռելով
ընդդիմախօսին երեսն ի վեր, հէմ
ինծի «տալամէրս» ըրիք՝ փայլուն
խոստումներով, հէմ ալ ժողովուրդին

քիթին խնդացիք «քէյֆ» երնիդ ու-
ղածին պէս պաշտօնի անցնելով...

— Լեզուդ քիչ մը քեզի քաչես նէ
ինտո՞ր կ'ըլլայ...

— Դուն ալ քիչ մը կարճ կապես
նէ աւելի աղէկ չը՞լլար...

— Ի՞նչ համարձակութիւնով աչդ-
չափ յառաջ կ'երթաս, Տէր պապա...

— Դուն ալ ի՞նչ երեսով ինծի պէս
քահանայի մը դէմ «պոյ» կը բռնես,
հապա եթէ վարագոյրին ծայրը վե՛ր
առնեմ...

— Այն ատեն ևս ալ թեւէդ կը ըրու-
նեմ և դուքս կը նետեմ եկեղեցիէն...

— Տահա չեղաւ ես, ատիկա ընելու
համար քեզի պէս քանի մը հառներն
անգամ վը՛ց կուզան ինծի, ես այս
եկեղեցիին տէմիրալա՛յ քահանան եմ
այսչափ տարիներէ ի վեր, դուն տա-
հա երէկ բուսար և վազն ալ կ'երթաս
թերեւս...

— Ո՞ւր պիտի երթամ որ...

— Նախորդ Թաղական Խորհուր-
դին քովը...

— Պոյէդ վեր կ'ելլես կոր, Տէր
պապա։

— Էօղիւրի դապահաթընտան պէօ-
յիւք, կ'րտէ թրքական առածը, դուն
ալ էնայի՞ կը կարծես կոր ինծի, աչ-
քիս մէջը աղէկ նայէ, ես գոնէ ամէն
բան գիտեմ ես...

— Ի՞նչ է արդեօք քու դիտցածդ...

—Սա քու էարկութեան տակ խաղացուած կտտակերպութիւնը, կ'ուզե՞ս որ ձայնս քիչ մըն ալ բարձրացնեմ, թաղեցիներուն առջև այս բնորական գաղտնիքին ծաղիկերը միառմի բանալու համար:

—Ասանկով ի՞նչ պիտի կրնաս չափիլ սակայն...

—Եթէ բան մը չշահիմ, կորսընցնելիք մեծ բան մըն ալ չունիմ կարծեմ. թերեւս ձեր տեղը նոր մը կուգայ և իմ յետնեայ ամսականներս ալ կարելի է ամբողջովին կրնամ ստանալ այն ատեն...

—Սակայն մենք քեզի պիտի վճարենք ըսինք ես...

—Մէկ ամսականով աչքիս մոխիր չէք կրնար փչել, այսչափ տարուան կրօնական եմ ես, մօրուքս ջաղացքի մէջ ձերմկցուցած եմ կը կարծէք...

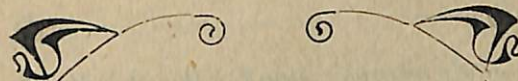
—Քաւ լիցի, Տէր հայր, թող ուզածդ դրամ ըլլայ, Աստուած ողորմած է, բան մը կը կարգադրենք հարկաւս մօտերս...

—Ես խօսքէն աւելի գործին կարեւորութիւն կուտամ... այս շարժութեան մը պիտի կրնա՞ք վճարել ինծի:

—Կը յուսամ, ինչալլահ այդ ալ կ'ըլլայ...

—Ես ալ կ'աղօթեմ ուրեմն ձեզի համար, յիշեալ լիջիք...

ԼԵՒՈՆ ԱՒԱԳԵԱՆ

Յ. ԱՄԻՐԵՆՅ

Ս Կ Ի Ի Տ Ա Ր Ց Ի
ՀԱՅ ՏՈՒՏՈՒՆԵՐՈՒՆ ՊԱՅՔԱՐԸ
ԱՐԴԻԱԿԱՆ ՕՐԻՈՐԴՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ

Սկիւտար, Զինիլի թաղը հինաւուրց ամիրայի մը բնդարձակ բայց խելիւրկած տան սրահներէն միոյն մէջ հաւաքուած են մասնաւոր հրաւէրով Պաղլար Պաշիկն, Վանքին պաղէն, Արապ զատէկն, Աճի պատէմէն, Փօսթա Էօլիէն, Աւլամարգէն, Զիֆթէ պաղալէն ու Քիւչիւք Իճատիէն յի-

սունէ աւելի, յիսունընդէն վեր և
ութսունընդէն վար հայազգի պա-
ռասներ, որոնք մեծ մասով հազած են
գետինները սուղ երկար սև փշեր,
կուրծքերնին մինչև ծնօտը կոճկուած
պլուզներ, ճերմակ կամ սոնուազն
գառաղար եղող մազերնին իրենց
գազաթին վրայ հանգրիճուած :

Տան տիրոջ կողմէ հրամայուած ա-
ւանդական սուրճը ֆրոթ ֆրոթելով
հանգերձ, օրուան հաւաքոյթին նա-
խադահող Բրար տոտուն կը բանայ
իր օրհնած բերանը՝ աշտպէս :

— Հանրմներ, մարեր ու քուրեր,
տակից սողամ խիպր, արր, նամու-
ար կէտնին սակր փնտսելու էնք,
հիմաճուկուան ախճիկները չիպ չի-
տակ դրժոխկին օրթան երթան պիտի՝
էյէր քի սո պիչիմներէն վաղ հանց-
նին նէ. նէ ար մնաց նէ ալ խիպ.
մեր աղջիկնութեանը հառա ունէինք
քի չօրապարզ տուր ելլայինք, հի-
մակ կը նայիմ կոր քի խօչխօճաման
աղճիկներ տիյօր ծունկուրներնին
կարճը փշերով, սուրներնին չըլը-
չըլալա, կէօքսերնին տիյօր չըսուած
տեղերը պաց կելլան տուր տէ սա-
հաթով թախթապէզին ծառքերը պա-
սամախները կը չըրչըրեն կը կենան :

անցնողը տարժողը հիչ ումուրնին պի-
լէ չէ. ամա սաթըճինները զարգալաթ-
ճին իլէն եւմիչճին առիկակս տեսնե-
լէն «չէքէր կիպի պալ խապախարը,
եաֆանըն փօրթուգալլարը նէ թաթլը»
ըսէ նէ հիչ վրանին պիլէ չեն առ-
ներ :

ՈՒՍՏԻԿ ՏՈՒՏՈՒ (85 նոց մը). —
Իմ աղջիկնութեան հարբս, երկու
ամուճաներս, աղբարներս, ամենքն
ալ սինսիլէով Սօկին խաւարեալնե-
րուն փարթիէն էին, անխրտար սը-
խըի գրած էին քի, նէ ես նէ քու-
րերս հառա ունէինք քի մահալլէին
տղոցը երեսին նայէինք. հաթթա
դրացիներուն աղջիկներուն հետ պիլէ
չէինք կրնար կոր խօրաթեր, մեր
վախիթը մեր մենծերուն աճը կը քա-
չէինք. ամա մերին երեսները մեռն
կար. հիմաճուկուաններուն մեռն
երեսներս կացեր է. էյէր քի ծրքես
նէ տիյօր ֆրոէնկին լեռը, տիյօր
Չամլըճաները մինակնին կը պտըտկին :

ՀՈՌՈՓ ՏՈՒՏՈՒ. — Հիմաճուկուան
նէ մանչը պէլլի է նէ ալ աղջիկը.
կիւղէլիմ խուլաճ խուլաճ մազերնին
կըտրեցին տէ մայմուններու խըլըխ
մառն. տահա աղէկ չէ՞ր քի կարգուած
վախիթներնին էրիկնուն հէմ եաթախ
կ'ըլլար հէմ եողան :

ԿԱՐԵՆԷ ՏՈՒՏՈՒ.—Սէպէպը ան է քի, պէլքիմ մէնխալէ խաղաճաթ մը րնեն նէ կրխաւորնին ալուճին մէջը առնելէն մաղերը՝ լալըխովը չի տրօշմէ տէյի մաղերնին կտրեցին. մաղ չունենայ նէ էրկանը ծառքէն փէք խօլալարի սրվըմիչ կ'ըլլայ, նասը քի թութ քէլին փէրչէմինտէն չըրին. ասիկա ա կիտնալըս պէլլի պաշլը խուռնաղութին մըն է՝ երվօրաներուն ու Ամելիղաղիներուն ախճիկներէն քի մերիններուն ա հիսապին եկաւ ատ պիչիմ տէրսը:

ԲՐԼԱՆԹԻ ՏՈՒՏՈՒ.—Բլլալի՞ք պան է ասիկակա քուրուկ, էրիկմարդ պէրպէրին առջին կը նստին տէ, մաղերնէն կը կտրեն, սաճաթով պիչիմի դնել կուտան. ինծի կուղայ քի ետքի աշխարքին պան մը ֆնացած չէ:

ՈՒԼՈՒՄՊԻԿ ՏՈՒՏՈՒ.—Հիմա՝ ճուկուան վախիթս, նասը քի ձերին աշքերովը կը տեսնէք, մանչու խըթլըխ կայ աս արա ըստըմպօլին մէջը. մերին աղջիկները ըսես նէ ան խտար պօլ են քի պէլքիմ մէկ մանչուն տասը հատ մը կ'իյնայ. պէտքը չէ՞ քիմ քչիկ մը հատտօմբուն կենան քի պէլքիմ խըսմէթ մը զայ տուռերնին. մերին աղջիկներուն պոնած աս թութուչին պիր թիւղի խելքս չի հասնիր:

ԹՈՒՐՅԱՆՏՍ ՏՈՒՏՈՒ.—Թէփէին թէվաթոնին մէջ տանծ է մանծ է՝ ինչ խառնախտի է. մերին ախճիկներէն ա պազըսին Խուզղուն՝ ճուտին շըրթտիներուն ույմիչ կ'ըլլան տէ կ'երթան տիյօրլուս կը ցաթկեն ու կը դառնան. մէկ հատին հարցուցի նէ —էյէր օր մենք տանծի չերթանք նէ նչանած մը չենք կրնար կոր ծառք անցըներ, բաւ. խենթիս խօրաթան, մենք տէյօր հիմակ տանծ խաղացած չենք նէ մէյէր մէյմէկ էրկան տէր չենք եղած. աստարճուկ մը պանը չեն կրնար կոր հառկնար քի հոն տեղուանքը եկող տղաքները աղջիկներուն հետ էյլէնմիչ ըլլալու կուգան, սալօղներու պէս կը խաբուին կոր մերին աղջիկները, խաղար չունին:

ՄԱՐԻԱՄ ՏՈՒՏՈՒ.—Նունիկ հանրմին աղջիկը խարասէվտաներու պըռնուեցաւ. նէ սէպէպը ան էր քի, անցած տարի Պէյլէրի պաղչան պալօի կացած էր. ատ եուժուրճախ ելլալիք պալօին մէջ տէլիխանլըի մը հետ տիյօր քի լուսցած է նէ կէօյիւս կէօյիւսի խաղացած տէ իրարու առնենք տանք, րնենք ըլլանք զուրցած են. ատ օրէն ասդին տահա ութ օր մը չանցած նուռերու պէս աղջիկը սօղուճանի րոշնկ տառցաւ. տնկից սօղում ալ վրայէն ամիս չանցած մէյ մըն ալ նայիս կլօխը կէտինը զարկաւ, ճահիլն է եաթախ ինկաւ, արեւուն խուրպան ըլլամ, տեսնայիք:

ի՛նչ ճիշտներու պէս աղջիկ մըն էր, ի՛նչո՞ւ մըն էր ինկաւ հաթախ, հէքիմը հէքիմին, իրաճը իրաճին հիշ պան մըն ալ ֆայտա չըրաւ. հասրը չօճօխը ստքերը փռեց, սեւերը պլլեց տունն ու դուռը:

ՅՈՒՆԻԿ ՏՈՒՏՈՒ, — Տուն ատիկակ կ'ըսես, հազմաճի Թումիկին անձիկը, վարդերու պէս ճահիլ մը, տաքիքը տաճա քսան չկար. անցած Բարկենտանքին բարով խերով չերթար. մօրաքրոջը կացած էր Պէյօղլու. կ'ուզե՞ս քիմ ասոնք իրիկուն մը անձիկը աշարթմիշ բնեն տէ պայօ տանին. հոն մօրաքրոջը տալօջը տրդուն հետ սահաթներով կը խաղան, տիյօր լուս վախիթ կ'անցընեն. անձիկը սէր մըն է կը կապէ տղուն. մէյէր տղան գէմը ելլողին «դուն խմս ես, ես քուկգ եմ» կ'ըսէ եղեր. մէյէր ատ տէսիսէյով հարուրներով հոգիներ վառած է եղեր. չի հասնին հէմէն ըլլալու. չերկնցունեմ զաւայլը չօճօխը հալէն ճուրէն կըրերուեցաւ, տէրսէվէ եղած է ըսին, թիւրլիւ թիւրլիւ իրաճներ բրին, մէյէր պօշ. խելքը միտքը ատ սըյըրլի տէլիխանլըին տրւած է եղեր. հասըլը խելքին եկաւ տէ սօլուխը Փըրկիչին խենթանոցը առաւ. տաճա ամիս մը չեղաւ կիտնալս քի զաւայլը ճահիլը հոզը տրին ըսին:

Ժողովին նախագահունին եղող Բրար տուտու կրկին խօսք անենլով.

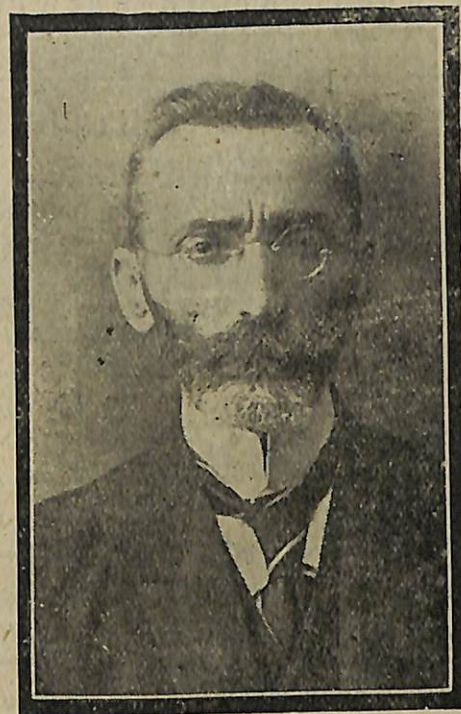
— Հանրմներ, մարեր ու քուրեր, մեղք կ'ըլլայ կոր մեր աղջիկ զաւակներուն. սօնը փէք կէշ ըլլայ պիտի. ատ պալօներուն, տանձի սալօններուն մէջ մեր աղջիկները ըսպածմաչէթ մոմերու պէս հալին պիտի. անոր անտեղը հիշ օլմազ քի սէվտաի պրոնունին պիտի տէլիխանլըներուն հետ. ատոր ալ սօնը աղէկ չըլլայ պիտի. մէկը վէրէմներու պոնուի պիտի, մէկը սէվտաէն խենթենայ ի՛նչո՞ւ պիտի, որ մէկն ալ ես ծովը նետէ պիտի ինքըզինքը, հախօթ տունին խոյուն ծըզէ պիտի, որ մէկը ճիտին չուանով մը կախուի պիտի, քի մէկն ալ փէնձիթէն ինքըզինքը սօխալս նետէ պիտի: Մեր ճիտին պարտքն է ճար մը մամտալ, աս պանիս չարէ մը կըտնալ. ես կ'ըսեմ կոր քի մեր մէջէն երեք հոգի թեւերնիս սօթաճ չարժտըկունք երթանք կիւմխարուի Պատուիրարքարանը, ատաղմըղ օլտուխճա պոտանք կանչենք, տիյօր քի խօսքերնիս քալեցնենք նէ. Տէրխալփախ սուրբաղանին մէրամնիս հասկցունենք զուրցենք քի աս պանիս իճապը նայի. կոնդակներ խաւթ Պօլիոին պիւթիւն ժամերը քի հալսին կարդան. էյէր քի տանձի սալօնները աղջիկ մը օքքը տընէ նէ անոր նզովք կարդացուի. տաճա չեղաւ նէ անուններնին զաղէթաներուն մէջը անցուի քի Սակին մէջը ըռէզիլ ըլլան տէ ուրիշներուն խարէթ ըլլայ:

Տ. Ստեփաննոս Տ. Ստեփաննոս

Պատանոց ժողովը կ'ընտրէ իր մէջէն երեք հոգինոց պատգամաւորութիւն մը, հետեւեալ օրը զիմելու համար Ազգ. Պատրիարքարան՝ վստահ ըլլալով թէ Ազգ. հոգեւորական իշխանութիւնը պիտի կրնայ կասեցնել արդիական ազջիկներու պարսիրական խանդը: Զ. ԱՄԻՐԵՆՅ

ՍԻՐՈՒՆ ԷՖ. ՏԻՕՆԵԱՆ

Աստեղաղետ Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգարարձութեան և Գուգիւնձուգ-Իճատէի Թագ. Խնայողին: Գանձաղետ Սկիւտարի Ազգ. որբանոցի Խնամակալութեան և անգամ Իճատէի ձերոց ժողովին

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻՆ ՅԵՂԱՇՐՋՈՒՄՆԵՐԸ

Ընկերային պատմութիւնը մարդկային կեանքին աշխարհային գրուագիսներուն տողանցումն է, չղթալու մը փոխին ի փոխ շրջաններուն, օղակումը՝ յաջորդական փուլերուն: Թափանցող ակնարկ մը ընկերային պատմութեան էջերուն վրայ յստակօրէն կը տեսնէ թէ մարդկութիւնը քանի քանի շրջաններ կտրած անցած է դարերու ձիգ հոլովումներուն մէջ: Եւ անշուշտ որ, ան տակաւին քանի քանի շրջաններ պիտի կտրէ անցնի իր ապագայ կեանքին անծայրածիր գնացքին մէջ: Եւ բոլոր այս շրջանները իրենց մասնաշաղկապները կը կրեն, իրենց հոգեբանական բնորոշ երեւոյթը կ'ընծայեն, որ կը կոչուի յեղաշրջում:

Պատմական ամէն շրջան ընկերային յեղաշրջում մը կը ցուցադրէ աւելի կամ նուազ կարկառուն ձեւերու

ՕՐ. ԱՂԱԻՆԻ ՊԵՏԻԿԵԱՆ

ՕՐ. ՍԻՐԱՆՈՅՇ ԱՍԼԱՆԵԱՆ

Հայ փոքրիկ երգչուհիներ որոնց երգեցողութիւնները զմայանքով կը լսուին Գուգկունճուքի

Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցիին մէջ

տակ, աւելի կամ նուազ ընդարձակ սահմաններու մէջ:

Ընկերային մեծ իրողութիւններ մեծ յեղաշրջումներ ծնած, պատմական մեծ շրջաններու մեկնակէտը կազմած են: Բոլոր այն գէպերը մեծ թէ փոքր, որոնք կրօնքի, իմաստասիրութեան, գիտութեան չեւ քաղաքագիտութեան կալուածներուն մէջ շոյացած են և պիտի գոյանան, ի-

րենց ազգեցութիւնը զրոյժմած են և պիտի գրոյժնն մարդոց գաղափարներուն վրայ, յեղաշրջած են զանոնք և պիտի յեղաշրջեն աւելի կամ նուազ խորապէս:

Կրօնքի մարդին վրայ կոապաշտութիւն, մովսիսականութիւն, պուտտայականութիւն, Քրիստոնէութիւն և Մահմետականութիւն իրենց շրջանին և շրջանակներուն մէջ գաղափարի ի՛նչ մեծ յեղաշրջումներ ծնած են: Իմաստասիրութեան կալուածին մէջ, Աստուածարանական, բնազանցական և դրասպաշտական շրջանները գաղափարի ի՛նչ խոր աշխարհութիւններ բացուցած են: Գիտութեան ոլորտին մէջ գիւտերու և հնարքներու աշխարհի շրջաններ ի՛նչ հզօր ազդեցութիւններ գործած են մարդոց բարքերուն, սովորութիւններուն վրայ: Եւ քաղաքագիտութեան գետնին վերայ պատերազմներ, յեղափոխութիւններ ի՛նչ բուռն գանգիւններով արնազանգած են մարդոց մտքին մէջ:

Ընկերային պատմութեան էջերէ կը կազմեն չղթաչաշար շարժանկամը, ուր կը պատկերանան բոլոր մեծ ու փոքր յեղաշրջումները իրենց աշխարհի երեւոյթներուն, աշխարհի ձեւերուն, աշխարհի հանգամանքներուն տակ:

Մարդկութիւնը իր նախապատմական շրջաններէն մինչեւ արդի շրջանը իր յաջորդական յեղաշրջումներու փուլերուն մէջ մերթ բարձրացումի, մերթ անկումի, մերթ յառաջդիմութեան, մերթ յետադիմութեան երեւոյթներ ընծայած է: Բայց միշտ ակնարկը սեւեռուն դէպի բարձրը, դէպի յառաջ քալած է յամբ ու պիտի քալէ մերթ աննկուն, մերթ սայթաքուն:

Ընկերային աշխարհի մարդերուն մէջ մեծ շարժումները մեծ յեղաշրջումներ ծնած են և պիտի ծնին: Եւ այն մեծ ընկերային յեղաշրջումը, որ սարսեց, զղրցեց ամբողջ արդի քաղաքակրթութիւնը, չէ՞ արդեօք ծընունդ այն մեծ շարժումին որ ընդհանուր պատերազմ կը կոչուի:

Ի՛նչ ահաւոր, ի՛նչ քստմնելի եղելութիւն, զոր ընկերային պատմութիւնը երբեք արձանագրած ըլլայ իր ամենէն արիւնոտ էջերուն մէջ: Սրբազան Զինակցութեան պատերազմը, որ դար մը առաջ ցնցեց, մարկեց եւրոպական աշխարհը կրնա՞յ բազատութեան եզր կազմել ընդհանուր պատերազմին հետ որ ամբողջ աշխարհը ալեկոծեց, քանդեց, փշրեց: Թաթա՞ր պակուցի՞ որ ամբողջ ընկերա-

յին կառուցուածքները հիմնայաժողով
կործանեց: Չէ՞ այն գաճաճը հսկային
քով...:

Ընդհանուր պատերազմը բնկերա-
յին յեղաշրջումի գարադիուս մը կը
կազմէ: Ընկերային պատմութիւն-
ը նոր էջ մը կը բանայ, ուր կու-
ղան ու պիտի գան արձանագործիլ
նորանոր իրողութիւններ համակ ան-
սովոր, համակ եզական իրենց արտա-
քին երեւոյթներուն տակ, բայց ո-
րոնք, որոշակի կը տեսնուի թէ, ան-
միջական հետեւութիւնը, հարկաւոր
արգասիքը կը կազմեն նախընթաց ի-
րողութիւններու, երբ գիտականօրէն
տարրալուծուին, ուսումնասիրուին:

Յեղաշրջում մեծ, յեղաշրջում խո-
րախոր որ բնկերային կարգութար-
քը տապալեց, սովորութիւնները
քանդեց, բարքերը նորոգեց, գաղա-
փարները սրբագրեց: Եւ քաղաքա-
կիրթ մարդկութիւնը սկսաւ նոր շըր-
ջան մը նորանոր բարքերով, նորա-
նոր գաղափարներով առլցուն: Եւ
հիմա, մեծ ազդեցին թախծալի աւե-
րակներուն վրայ նորակերտ կառոյց-
ներ կը բարձրանան աւելի գեղեցիկ,
աւելի պերճ, աւելի հոյակապ:

Ինչ հմայիչ, չքեղ պատկեր բնկե-
րային նոր կեանքի, որ կը խայտաճ

ընդհանուր: Համակ ճիգ, համակ աշ-
խատութիւն կ'ընձիւղէ ամենուրեք
յորդարոյս: Ամենի ոյժ մը՝ ծնունդ
բուսն ջղաձգումներու, պրկումներու,
կը մղէ մարդկութիւնը գէպի յառաջ,
և անիկա իր ջլապինդ քայլերուն
տակ կը փչրէ, կը ջախջախէ բնկերա-
յին կեանքի դարաւոր սովորութիւն-
ները, հնամենի բարքերը, ոստայնա-
պատ գաղափարները:

Կրօնամտը կը ցնցուի, կը թօթա-
փէ իր կանխակալ կարծիքները, իր
անապաշտ գաղափարները, իմաստա-
սէրը կը մերկանայ վերացական, ցը-
նորային մտածումներէ, և օգտապաշտ
ու սկեպտիկ խոհերու մէջ կ'որոճայ,
և քաղաքագէտը մեծ ազդեցին աւեր-
ներէն, նախճիրներէն ահաբեկ՝ իր
ակնարկը կը յառէ պիշ գէպի տիեզե-
րական հաշտութիւն, մարդկային եղ-
բայութիւն...:

Երկուստ մարդկութիւնը ցաւի չըր-
ջանին քստմնելի տառապանքներու
մէջ պոզովատուած ձեռք ձեռքի կ'ո-
գորի, կը պայքարի գօտեպինդ ու կը
ձգտի սպիացնել այն խորունկ վէրքե-
րը, զոր ահաւոր մեծ ազդեցութեամբ
ցուց բնկերութեան սրտին վրայ ան-
գրթօրէն...:

Կինն ալ եւս չէ գեղօր մը կամ

պուպրիկ մը սրտնիւն : Աշխատութեան
իր լաշն բաժինը կ'ընծայէ ընկերու-
թեան, գլխակից իր ճշմարիտ նսե-
հին, որ անգլխուած էր գարեբու եր-
կարածից ընթացքին մէջ :

Ֆէմինիզմի յաղթանակը չէ՞ այս
արդեօք, գործնական պահանջումը ի-
գական իրաւունքներու, որ կ'եր-
թայ, կը յանգի մինչև նմանութիւն
այրերուն, իր աշխատանքին
ձեւերու տակ :

Ի՞նչ յեղաշրջում ընկերային կեան-
քի, որ իր անդուլ գնացքին, իր ան-
սահման հոլովոյթին մէջ, ո՛վ գիտէ
ի՞նչ նորանոր երեւոյթներ պիտի ըն-
ծայէ դեռ զանազան պարագաներու,
աշխատանքի պայմաններու ազդեցու-
թեանը տակ, որոնց նախատեսումը
անհնար է մարդկային փանաքի իմա-
ցումին . . . :

ԳԱՌՆԻԿ ՍԻՆԱՆԵԱՆ

ՆԵՎՐԻԿ Մ. ՍԵՊՈՒՀԵԱՆ

Կ Ե Ա Ն Ք Ի Ն
ԱՆԺՊԻՏ ԾԱԼՔԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Միտքս իր կշռական հասունու-
թիւնը դեռ չունէր նժարին մէջ գնե-
լու անոր ծանրակշիռ ազդը որ իբր
իմաստասէր անգոսնելով հասարակ
ճամբաները վարին՝ իր իմացական
բարձունքէն խոր հայեացքներ կ'ուղ-
ղէր կեանքին : Մտքով Սոկրատ մը՝
բարոյական լոյսին կողմը միշտ դար-
ձած, Պլատոնի չափ իտէալիստ մը և

Արիստոս մը որ կը դռէ՝ «Կը սիրեմ Պղատոնը, բայց աւելի կը սիրեմ ճշմարտութիւնը»։ Իսկ կեանքովը, ինչպէս ճանչցայ զայն, եղաւ կատարեալ Դիոգենէս մը որ արեւին անկաշառ լոյսին տակ իր տակաւին մէջ ապրեցաւ երջանիկ թէ ապերջանիկ, ո՛վ գիտէ։ Այդ տարիներուս ուր՝ մտքիս հորիզոնը և գրիչը դպրոցական շաբաղրութիւններէ անդին չէր անցած, օրեր առաջ ազդարարուած Կազանդի մէկ բացառիկ թիւին մէջ «Մանգու-մէ» օրաթերթին, հանդիպեցայ իր անունին և յօդուածին՝ օրուան պատկեալ Պառնասեաններու շարքին, աշխարհիկ կեանքին կոնակ դարձուցած և աչքերով անհունը գրկած, կրօնաւորի մը փառաշուք մօրուքով իր պատկերին տակ գետեղուած էր յօդուածին սա բարձրիմաստ խորագիրը «Հունը հանդէպ անհունին»։

Հասկցայ և լուծեցի՞ այդ տխուհի մտքին հալոցէն չթած գաղափարին բիւրեղները, կը կասկածիմ, բայց հունը և անհունը դաճաճի և հսկայի մարդը մղեցին մտքիս մէջ և հունը պարտուած՝ անցաւ գնաց իմ առջեւէս շուքի մը թեթև փախուստին պէս, մինչ զայն ստորագրող անունը՝ Մըր-մըրեան, գրոշմուած մնաց ուղեղիս

մէջ։ Կեանքը գեռատի աղջիկէն մեղ իրր տիկին դուրս բերաւ, համաշխարհիկ ցնցող գէպքեր թնդանթին շառաչովը թնդուն հորիզոններու, տակ՝ սանձեցին մեր մտքին ճախրանքները և մոռցուցին մեզ հունն ալ անհունն ալ, բայց հաղիւ խաղաղութեան արեւին չողերուն տակ տակաւ սթափ՝ օր մը կրկին կը հանդիպիմ այդ անունին, ի պատիւ իրեն տրուելիք Յորելինական հանդէսի մը առիթով որ պատկառելի յանձնախումբի մը հոգարարածութեան տակ, պիտի յաջողէր ապահով ի՞նչ կը պատահի սակայն, առնուած առաջին քայլերէն վերջ չողին յանկարծ կը կասի և գեղեցիկ ծրագիրը ամբողջովին կը թաղուի։ Եւ տակաւ չփոթ լո բեր անոր քաշկոտուն կեանքէն կը հասնէին մեր ախանջին Սկիւտարի բարձունքէն, իր հոգւոյն մէջ յս՛յս մը վառած ու մարած էին յանկարծ, որո՞ւն փոյթը ալ թէ ի՞նչ կ'ընէր, իր մենաստանին մէջ ի՞նչպէս կ'ապրէր, իր մտաւորական մարդու համբաւին միայն ծանօթ՝ անծանօթ մըն էր ան իմ աշքիս, բայց անոր թշուառութեան լուրերէն խոր զգածուած մորմօք մը անհանգիստ կ'ընէր հոգիս, վասն զի կ'զգայի թէ այդ գաղափարապաշտ ու-

ղեղին զուգուած հոգին կը տառապէր անհնարին անժպիտ ծալքերուն մէջը կեանքին :

Կաղանդ-Սնունդի տօնական օրերը կը հասնէին, կէսը կը սահէր Դեկտեմբերին, առիթ մըն էր ա՛յս խիստ յարմար՝ տաքցնելու գէթ մեծ խորհողին գրպանը. վարանոտ ու երկչոտ քայլեւէս յանկարծ զժպտն ապրտաւ տամբ հոգիով մը ոտքի կ'ելլեմ, քանի մը տուն ու խանութներ կ'այցելեմ, Կաղանդին գէթ նոր ու մաքուր թղթադրամներու առթած ժպիտը կ'ուզեմ սահեցնել անոր ցուրտ կեանքին անժպիտ ծալքերուն մէջ, ու կը շարունակեմ քայլել. յուզում մը կ'սպասէր ինձ ազգ. վարժարանը, ուր կ'երթամ տեսնել տնօրէն Պր. Մ. Շամտանճեանը՝ մէկ երկու բառ բացատրած էր նպատակս, գլխահակ ու անխօս ոտքի կ'ելլէ անօրէնը և զրամարկղին մօտենալով երեք թղթոսկի դուրս կը հանէ ու կը ներկայացնէ ինծի. կը կենամ. օ՛հ, տնօրէն էֆէնտի, կ'ըսեմ, շունչի պաշտօն ունեցող ուսուցչի մը համար շատ կը գտնեմ այս նուէրը, չեմ բնդունիր, կէսը միայն կը բաւէ, միւս կէսը կը գրտնեմ ես, ու կը գիտեմ քովիս Օրիոր-

դը՝ չըջանաւարտ մը վարժարանէն որ արցունք մը կը սրբէր աչքէն.

— Ո՛հ, առէք, կ'ըսէ տնօրէնը յուզումով. դուք չէք գիտեր զրէի եղբայրութեան եւ հոգիի ի՞նչ կապեր կը զօգեն մեզ իրարու :

Եւ այդ բարի հոգին որուն տալու ժէսթը մոռցած չեմ ամենեւին, ճակատագրային ի՞նչ նոյնութեամբ միաժամանակ կը մահանար Սուրբոյ մէկ հեռաւոր անկիւնը՝ իմաստասէրին մահէն քիչ վերջը :

Աշնան տերեւները ա՛յլ կը թափէին, բնութեան մահով տխրած էր հոգիս, անասող երկինքի չափ մութ խոհերով իրը թէ կը գիտէի դուրսը, երբ ճիշդ քովերնիս՝ Տէրոյէնց պատուելիին ծերունի որդւոյն տունը հարցնել կուգար այցելու մը. պարթեւահասակ ու ալիփառ, տպաւորիչ գլուխով անձ մըն էր ան, կրելով աչքի զարնող չին տափառ մը և աշնան տերեւներուն պէս գունաթափ վրանոց մը, իսկ ոտքերը, օ՛հ, ոտքերը մի՛ հարցնէք, փոխան կոշիկի, փայլը շատո՞նց գացած, հինցած ձմրան լասթիկներ էր հագած : Տարտամ նայուածքս ցնցում մը կրեց յանկարծ. ո՞վ էր այդ պատկանելի

խելակը... «Մամբրեանն է» կ'ըսէին:

Աստուած իմ, Մամբրեանը մտքին զանձերովը ազգատացած մտաւորականը և «Ալեկուիա»-ի անմոռաց հեղինակը... օրերով կը մտածեմ իր անխնամ երեւոյթին պատկերը մտքէս թէ աչքէս չի հեռանար ամենեւին: Ալեկոծ սրտիս թելադրանքով թերթի մը մէջ, տկար գրչիս ձօննչով «Մեր մտաւորականներուն վերջին օրերը» հնչեցուցինք վերջապէս, ու ազգային իշխանութեան հովանիին տակ, Հայ մամուլին մէկ մասին համակրալից ողջոյններով և մանաւանդ ժողովուրդին նուէրներով, 1924 տարւոյն Ծրնունդին արդէն իսկ ծնած էր կամօս Մտաւորականներու Ֆօնտը և զայն վարող Յանձնախումբը:

Նպատակնիս էր մեր գրչի մարդոց հուսկ օրերուն սփոփանքի ժպիտը սահեցնել՝ բնդհանրապէս անոնց վերապահուած մտայն կեանքին անժրպիտ ծալքերուն մէջ: Ժպտեցուցինք արդեօք, չեմ գիտեր...:

ՆԵՎՐԻԿ Մ. ՍԵՊՈՒՀԵԱՆ

ՍԷՖԱ ՍԱՓՐԻՉ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ

Տիվան Եօլը, «Զիւալ» պարսորս-
հին ճիշդ գէմը թիւ 49

Սոյն խնայողական սափրիչը կը
ծանուցանէ յարգույ հատարակու-

թեան թէ այս
անգամիւր ա-
մենավերջին
մէթոտներով
ըլլայ յարկերու
թէտիկիննե-
րու ու օրիորդ
ներու մազերը
արգիական
նորածեւու-
թեամբ և ճա-
շակաւորկեր-

պով կը կտրէ գոհացում տալով
նոյնիսկ ամենազուարհածներու
անգամ: Առաջին այցելութիւն մը
արդէն բաւական պիտի ըլլայ հա-
մողում գոյացնելու: Միևնոյն ա-
տեն կ'ստանանք տուններուն մէջ
հրաւերներ բնդունիլ մասնաւոր
ժամերու: Գիտերը խիստ յուրա-
մատչելի:

Կանանց համար մասնաւոր տեղ
յատկացուած է:

Օ. ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԽՈՒՐՏԱՎԱԹԻ, ՇՈՒԵՆՍԻԻ,
ՖԱՊՐԻՔԱՅԻ

ԵՒ ՇԻՆՈՒԱԾԱՆԻԹԵՐՈՒ
Ղալաթիա, Մանժուտիյէ ճատ-
տէսի, Եէնի ճամբի փողոց թիւ 10

Յանձնարարութիւնք կը կա-
տարուին խիստ ճշգրտապահու-
թեամբ եւ գիւրամատչելի պայ-
մաններով:

ԳԻՆԵՐԸ ԱՆՄՐՑԵԼԻ

ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ

ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

ԿԸ ԲԱԻԷ ԱՆԳԱՄ ՄԸ

Ա Յ Ց Ե Լ Ե Լ

ՍՈՅՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

★ ՕՐ. ՌՕՋԻԿ ԺՕՐԺ ★

«Ասիա»ի դերով (բեմ մալ տղան)

Քաջ զաչնակահարուհի Ռոզիկ Ժօր-
ժը Պարսկահայ գեղատի օրիորդ մըն
է, որ այժմ Լոնտոն կը բնակի, հոն
զարգացնելով ատենօք թեհրան սկսած
երաժշտական ուսումը: Բացի մայրե-
նի լեզուէն՝ հմուտ է պարսկերէնի
անգլիերէնի ու ֆրանսերէնի: Օր.
Ռոզիկ երկու ամիս առաջ բեմ ելաւ
«Ասիա»ի դերով ու արեւելեան զմայ-
լելի տարազով, Լոնտոնի Ֆրիհարմո-
նիզ Հօլ թատրոնը: Շնորհալի հայու-
հին ծափեր բնդունեց հանդիսական-
ներէն, ինչպէս և գովեստ անդլ. մա-
մուլէն:

* 161 *

Ե Ր Գ Ի Ծ Ա Կ Ա Ն ...

ԹԵՊԷՐ ՀԱՆՈՄԸ
ԻՆՉՊԷՍ Կ'ԱՐՏԱՅԱՅՏՈՒԻ
ՔԱՂԱՔ. ՊՍԱԿԻ ՄԱՍԻՆ

— Հայկանո՞յշ... Վարդանո՞յշ...
քա չբանա՞ք, սահաթ մըն է դուռը
կը զարնեն կոր:

— Է՛յ աման, տեսանք, Թէպէրն
է, գիշերը քունը չէ տարեր, առտուն
կանուխ դուրս է ինկեր, հէ՛մ մտիկ
ընելու, հէ՛մ ա «խախլէ եփէ, չայ
բեր... սիկար տուր»-ի պէս թախըմ
մը հրամանները զործադրելու է, ցըն-
դած ճատըն...:

— Մեղք ունի զաւակներս, մեծ
մօրերնուդ տեղն է, անոնց օրհնէնքը
առնելու է:

Պահ մը յետոյ դուռը բացուելով,
ակնոցը քիթին, սեւեր հագած վաթ-
սուննոց կիւն մը ներս մտաւ:

— Պարի լուս կայ վրանիդ, Փիւ-

տոս հանրմ, է՛յ բնառ՞րէք, աղէ՞կ էք,
նայինք:

— Փառք Աստուծոյ, հրամայեցէք,
Թէպէր հանրմ, ելլալէս պէրի սօլ
աչքս կը խաղայ կոր, աղջիկներուս
ըսի քի «անպատճառ հիւր պիտի ու-
նենանք» բսելուս չմնաց դուռը զար-
կիր:

— Աղջիկներուդ պոչիկը սիրեմ, ու
խօսքը օրիորդներուն ուղղելով. «Ե-
կէք նայիմ, սա ծառքս պաղէք, աս
օրուան հոս դալս մախտուս ձեզի բա-
րի լուր մը պերելու համար է»:

— Խեղճ է իշալլահ, միջամանց Փիւ-
տոս հանրմ, զաթիկն երկուքն ալ ու-
զոյներ անպակաս են ամմա, իրենք
ամէն մարդու էյվալլահ չեն ըներ:

— Բէք ալ աղէկ կ'ընեն, խելքեր-
նին, ֆէրասէթնին սիրեմ, իշթէ պե-
րած բարի լուրս ա, ասըլ աս մէսէ-
լէյին համար է:

— Ի՞նչ արհեստի մարդ են. թօ-
հաֆճի՞ թէ խուլումճի են:

— Չէ՛, անանկ խուլումճիի, խու-
լումճիի պան չէ... պամ պաշխա խա-
պէր մըն է:

— Թիւճճա՞ր, Տոքթո՞ր, էճղաճի...

— Չէ քուրըս, չէ, անոնց շատե-
րուն տակի հաւկիթը ճըլլի կ'ելլայ

կոր. բարա ունիս նէ, հէմէն ալուճ-
նին լեցուր:

— Բէք աղէկ, Թէպէր հանրմս, բե-
րած լուրդ ի՞նչ տեսակ բան է նէ ք-
սէ, սրտիկնիս մի՛ հատցունէր:

— Աչքերնիդ լուս, պերածս՝ աղ-
ջիկները, կիները, հաթտա մեղի պէս
պառաւները պիլէ պաշտպանող քաղա-
քական պսակի նոր քանոնն է:

— Համմէ՞, հհասկցայ:

— Կեցիք որ խմացածս էթրաֆօքը
թարիֆ բնեմ. առաջ մէյ մը սիկառ
մը տուէք, կլոզս տեղը կայ, խախ-
իէին չաքարը քիչ, չաջն ալ իլիմօն-
լու կը խմեմ:

— Հայտեցէք, աղջիկներ, ճէզովէն
քշեցէք, չաջնիկն ալ սամավէրին վրան
դրէք:

Օրիորդները քիթերնուն տակէն:
«Կրողնիս խմեր հէմէն. նայինք բե-
րած լուրը գտաթ մը ջուր կ'տրծէ»:

Թէպէր հանրմը երկու անգամ սի-
կառը քաշելով ու մուխերը քիթէն
դուրս հանելով:

— Հիմաճուկ պերած խապէրս կնիկ-
ներուն որչափ ճերմակ, էրիկ մարդոց
համար ա ստ խըտար սե օր է: Ալ աս-
կէ ետքը էրիկներուն առջի ճախանին,
խորոզութիւննին չպիտի մնայ, լե-
զունին քաշուի պիտոր:

— Քա վո՛ւյ, մ'ըսէր քուրուկ, բե-
րանդ խեր պաղ...:

— Կնիկնին ինչ եփէ նէ, աս աղի
է, աս անլի է չպիտոր բոնն, խուզիի
պէս խանաթ պիտոր բոնն:

— Քա չէ՛, մերինը անանկ թիթի-
շէ լիւններ չունի:

— Գիշերները կաղինո, մէյխանէ
չպիտոր երթան:

— Հէլէ իմս, ան ալ չունի. սեղա-
նին կլոխը քէֆին զայ նէ, երկու
գաւաթիկ Կը խմէ:

— Իրենց կնիկներէն պաշխասին
հետ հիյօի պիյօի չպիտոր էլլան:

— Ատ ալ չունի, պօյիկը սիրեմ
Ակօբիկ աղայիս, ան թարաֆէն ան-
լման պան է:

— Վայ խելքիդ, Պիտոոս, կը նա-
յիմ քի բէք թէվէքէլի կնիկ էս. չը-
սեմ քսի ամմա ալ սապը չեմ կրնար
բնել: Տահա անցեալ օր մեր զէմի
դրացիին կնկանը հետ պատուհանն ի
վեր ռահաթ մը կոտորոտելով խնդալով
խօսք խորագանին հաչան չտեսա՞յ,
բէք կէշ եղայ, երթամ պիչիմով մը
առակեմ քսի ամմա...:

— Սխալ չըլլա՞յ, քա քուրուս, ի-
մինս ան պիչիմ մարդ չէ:

— Քա, էրիկ մարդ չե՞ն մի, կա-

տուին կլոխը լաթ մը կապես նէ, ա-
նոր պիլէ պոչ կը խաղցնեն:

—Չէ՛, Թէպէր հանրմս, գուն ա-
նոնց խօսելնին մի նայիր, սիրտը
բէք թէմիդ է:

—Հիմաճուկ իս մտիկ ըրէք. մեր
աղջիկներուն բախտը թախ ան վա-
խիթէն պացուեցաւ, որ կնիկներ-
բանթօյօն հագնելով ու չէօփծիութե-
նէ պաշլալելով, խանութի թէզկեհա-
տար, մաղաղայի հաղըճի, տիշճի,

հէքիմ, ապուգաթ, մինչև դատարանը
հաքիմ ըլլալու տէրէճէլին էկան: Ասկէ
ետքը կէշ խուլեր ունեցող էրիկներ
խելքերնին կլոխնին թօփնն, առջուան
պէս օրերով Գատտաունին. խորհու-
ղին էրթալ դալ չպիտոր ըլլայ, էրկոի
տող կիրով պիտոր կրնան ձգել:

—Շատ աղէկ, ատ օրէնքը չինողին
ձառքերը պագնեմ, ֆախաթ Թէպէր
հանրմս, հապա պսակին վախիթը
տէրտէրին կարգացած «Զոր Աստուած
գուգեաց, մարդ մի մեկնեացէ» խրատը
ինտս՞ր պիտի ըլլայ:

—Հիմա, տէրտէր, վարդապետ
չգանուելուն, ատ գիրը չպիտի կար-
դան: «Ես քեզի կ'ուզեմ, դուն ալ իս
կ'ուզե՞ս» չիֆթ մը բառով պիտոր
լմնայ: Էս թոսիկս՝ Թագուկս կար-
գելու վախիթս, տեսէք ինչ շարթեր
պիտի զնեն:

Պրինճի. — Տունիս հէքիմէս,
աղուն վիճաթը խուսուր մը չունե-
նալը թաստիք ընել:

Իքինճի. — Շարթուան երկու օրը
Մեծ պահքին օխտը շարաթը, մէյ մըն
ա հինգ տաղաւարներուն «Թամամ
պահք» պիտոր բռնեն:

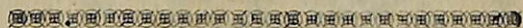
Իւչիւնճի. — Մէկ չօճու իս ունենան

ՊԵՏՐՈՍ ԷՖ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ

Հեղինակ թուրքերէն բազմաթիւ
դասագիրքերու եւ բառարաններու

նէ, գիշեր մը մայրը, գիշեր մը հայրը
պիտոր նայի:

—Ատ ինչո՞ւ:

—Օրէնքով յանցտնքի սէպէպ ըլ՞
ողին ճէղան երկու խաթ կը գնեն:

—Էյ, սողրա՞մ:

—Տէօրտիւնճի.—Ամէն չօճուխ ու
նենալուն մէյմէկ խըզմէթճի պիտոր
պունէ. եթէ բիւնօի, տանսի դաս առ-
նելու ըլլայ նէ, պղտիկը պապա մըն
ա կ'ուզէ:

Պէշինճի.—Չմեռը պէյօղլու, ամա-
ռը Մենճ առա պիտոր նստին:

Ալթընճի.—Շարաթը անգամ մը
թէյաթրօ, տասնընչիւն օրը անգամ մը

պալօ, ամիսը անգամ մը սուառէ,
տարին անգամ մըն ալ Արվսպա եր-
թալ:

—Կեցցես թէպէր հանրմ, էյ պաշ-
խա՞:

—Կախէ նայիմ, քանինճի՞ մատ-
տէն էի:

—Ալթընճին թէմամցուցիր:

—Եէտինճի.—Օթօմայիլ դոնուած
տեղը արապտ չի նստիլ: Պաքօրին
մէվքիովը, շիմնտիֆէրին պիւրինճիո-
վը ճամբորդել:

Սէքիզինճի.—Տարին չորս եղա-
նակին կէօրէ հագուստ, չապխանե-
րովը, կօշիկներովը, գուլպաներովը...

—Բաւական է, թէպէր հանրմ,
կէցիր որ քեզի պան մը բոսմ. առ
քու շարդդ չուրուզդ չես կրնար յա-
ջողցնել:

—Քա ինչո՞ւ, ի՞նչ տէյի չպիտի
յաջողի:

—Անոր համար որ տահա աշխարհ-
քին սօնը չէղարձած. առ ըսածներդնէ
խելքը կլսիս տէլիխանլը մը խապուլ
կ'ընէ, նէ ալ խապուլ բնողը կրնայ
գործադրել: Ինչ խըտար ըլլայ նէ,
քուրուկս, կէնէ էրիկ մարդուն չուքը,
զօրութիւնը պաշխա է: Մեզիկիներու
սէրպէսթուլիւն տան, էրիկ մարդու
նմանելու աշխատինք, մազերնիս կրտ-
րենք, բարտըսիւ հագնինք, բէշերնիս
կարճըցնենք, բերաննիս սիկարնիք,
ձեռքերնիս պաստօն, կէնէ անոնց
չենք կրնար հաւասարիլ, դարձեալ

ՄԻՍԱՔ ԷՖ. ԳՈՉՈՒՆԵԱՆ (Քասիմ)
Հիմնադիր «Ժամանակ» օրաթերթի

գլուխնիս անոնց կապուած է: Վերջին վճիռը անոնք պիտի տան, հառկըցա՛ր:

— Հասկցայ, հասկցայ, մնաս պարով, հասկցայ որ զուն ըսել կ'ուզես թէ «մեր գլուխը բարակ վուսմունքի էլ վէրիչի չէ, էլի տունիկդ գնա»:

Իշթէ կ'երթամ կոր, վաղը ձեզի մամիկէս մնացած մէյմէկ Նարեկ, Գործք առաքելոց, Սաղմոս զրկեմ տէ աղջիկներովդ պարապար տէ՛յ իրիկուն Սաղմոս քաղեցէք:

ՄԻՀՐԱՆ ԽԱՅՏԵԱՆ

ՆՈՒՊԱՐ ԽԱՉՍՏՈՒՐԵԱՆ

Թ Ա Տ Ե Ր Ա Խ Տ

Ուսանողութեան չըջանին առնուած արտասանութեան դասերը և կամ քիչ չափ տղուն ունեցած արտասանելու կարողութիւնը իր մէջ հանդէպ թատրոնին սէր մը կ'արթնցնէ:

Ահա այս ձեւով է որ կ'ուսնենանք «հիւանդներ» որոնք գիտակցօրէն սէր կուտան գործին և կը հասկնան անոր բարձրութիւնը:

Այսպէս ունեցած ենք սիրողներու խումբեր որոնք նոյնիսկ կրցած են ընթանալ ժամանակի բարձր խումբերու հետ:

ինչպէս ամէն մարդ իր բարեկամները և թշնամիները ունի, նոյնպէս ալ թատրոնը սիրողներ իրենց թշնամիները ունին և անա՛նկ թըշնամիներ ունին, որոնք իրենց նախաքայլերուն մէջ օժանդակած են:

Յայտնի է ամէնուն թէ՛ ծնողքներ կ'ուզեն որ իրենց զաւակները, հանդէսներու և կամ հիւրի մը ներկայութեան բան մը արտասանեն, բայց երբ կը տեսնեն որ հետզհետէ տղան կը հասնի և իր ըսածէն համ կ'առնէ, այսինքն թու թակու թեմէ կ'ելլէ, այն ժամանակ բոցավառ կը բաղկանալու վրայ գորգ մը ծածկելու պէս կը յարձակին տղուն վրայ որպէս զի ետ կենայ իր գաղափարներէն:

Թերեւս այս դիտողութիւնները պատճառ եղած են որ շատ մը վարժարաններու մէջ արտասանութիւնը չը տրուի իբր գառ, ինչպէս միւս գեղարուեստի ճիւղերը՝ երաժշտութիւն և կամ նկարչութիւն:

Հետեւաբար հանդէսներու առթիւ կատարուած արտասանութիւնները բարձրագոյն կարգին կողմէ ինքնին կ'ունենան կա՛մ «մանկական» եւ կամ «վարդապետական» գոյն:

Մանկական՝ անո՛ր համար որ արտասանողը ինքնին վերջիչում մը կ'ընէ մանկապարտէզի մէջ իր ըրած արտասանութիւններուն և դասական կտոր մը կ'արտասանէ աջնպէս, ինչպէս պիտի արտասանէր «Քիթիկս է մինիսիկ» ևն. ևն.:

Իսկ վարդապետական պիտի ըլլար արտասանութիւնը, ինչպէս վարդապետ մը գիտակից կամ անգիտակից կերպով պիտի պոռար որպէս զի հաւատացեալը չքնանար:

Բայց երբ տղուն տրուէր ինչպէս միւս գեղարուեստի ճիւղերը նոյնպէս ալ մասնաւոր կերպով արտասանութիւնը, այն ժամանակ տղան անշուշտ իրեն տրուած դասերով ի՛նչ չուտ պիտի հասկնար թէ այսինչ կամ այսինչ մէկ կտորը ինչպէս պիտի արտասանէր և հանգիստական ալ ինչենց լսած կտորը պէտք եղածին պէս արտասանուած պիտի գտնէին:

Ուզեցի վարժարաններու մէջ՝ արտասանութեան դասին պակասը չեռտելով, ցոյց տալ թէ թատերախոր, այսինքն թատրոնին հանդէպ սէրը արդէն իսկ անկից կախում ունի:

Շատ յայտնի է որ այսօր մեզի կը պակսին թատերական խումբեր, հոգ

չէ, թող ըլլան անոնք սիրողներու խումբեր, և ես բուն իսկ պատճառը կը գտնեմ այդ դասերուն գոյութիւն չունենալուն մէջ:

Անշուշտ կարելի է գիտել տալ որ մինակ վարժարանին մէջ դաս առնողը խումբերու կը մասնակցի, անշուշտ ո՛չ:

Բայց չի կարծուիր որ այդ լսող տղան պատճառ կրնայ ըլլալ որպէս զի կազմուած սիրողներու խումբը պէտք եղած բարձրութեան հասնի:

Իրաւ է, «օյինճի» ըլլալը, ինչպէս շատ մը ծնողքներ գիտել պիտի տային թէ լաւ բան չէ՛, բայց ես ալ պիտի ըսեի թէ թատրոնով հիւանդ ըլլալ, թատրոնը սիրել գէշ բան չէ՛:

Թերեւս սիրողներու խումբեր կազմուին բայց պիտի ուզէի որ անոնք կամ գիտող հասկցողի մը հսկողութեան տակ գտնուէին ու կամ յանձնուէին բեմադրողի մը խնամքին:

Այս տարուան մէջ հանդիպեցանք սիրողներու խումբի մը Բըթի Շանի թատրոնին մէջ, բայց զլիսաւորաբար կը շեշտուէր գերասանի մը պակասը ինչ որ յայտնի կ'ըլլար հոն արտասանուած օտար բացազանչութիւններուն լաւ և ճիշդ չարտասանուելէն: Հետեւաբար թատրոնը սիրելը որ-

քան որ ես «թատերախոս կը կոչեմ, անիկա ախտ մը չէ՛ ինչպէս միւս ախտերը իրենց աւերիչ գործունէութիւնը կ'ունենան անհատին վրայ, այլ այս ախտը, այս հիւանդութիւնը խկապէս շինարար գեր մը կ'ունենայ:

Կը ցաւիմ ըսելու որ հանդիպող խումբեր անոր սրբութեանը պղծուելուն պատճառ կ'ըլլան իրենց միօրինակ խաղացանկով:

Երբ իրենց տրուին այն թատերախաղերը, որոնց վրայ հիմնուելով անշուշտ այսքան յատուկ կ'երթամ, վստահ եմ որ երկրորդ տեսակ թատերախառնորները, որոնք թատրոնը ո՛չ թէ բեմ ելլելով այլ գիտելով կը սիրեն, պիտի ըլլան ամենէն մեծ բրտբականաւ ընողները, որպէս զի թատրոնը ամէն մարդ սիրէ:

Ո՛րքան ուրախ պիտի ըլլայի երբ սիրողներու գիտակից խումբ մը, պէտք եղած թատերական կտորները ընտրելով, թատերասէր շրջանակ մը ստեղծէր և նոյնիսկ կարենար թատերասէրները այնքան ճշմարիտ սիրողներ դարձնել զորս առանց վարանելու կարենայինք թատերախառնորներ կոչել:

ՆՈՒՊԱՐ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ

Ողբացեալ վաղամեռիկ
ՊՐՆ. ԱՅԻԿ ԿԻՐՍԿՈՍԵԱՆ

Սկիւտար-ի ճատիկի երիտաժարդու-
թեան օգնող հէգ Արիկը գիշեր ու ցե-
րեկ աշխատեցաւ թաղին մէջ, խեղճ
աչրիին հաց, որդեկորոյս հիւանդ մօր
տաքուկ կաթ, վշտահար հօր՝ սփռ-
վանք հայթայթելով:

ՏԻՄԻԹՐԻ ՍԹԷՖԱՆԻՏԻՍ

ՄՍԵՂԷՆԻ

ԵՒ ԲԱՆՋԱՐԵՂԷՆԻ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Բերա, Ս. Երրորդութիւն եւ
կեղեցիին զիմաց այս ճոխ
վաճառատան մէջ կը գտնուին
ամէն տեսակ մանղէն, հաւե-
ղէն ու բանջարեղէններ,
թարմ եւ ընտիր ու աժան:
Բոլոր փափկաճաշակներուն
կը յանձնարարենք գիմել այս
վաճառատունը:

Հեռաձայն թիւ 2971:

ՆԱԶԱՐԷԹ ԱՅՃԵԱՆ

Պոլսոյ միջազգային լրագրութեան գործակալներու 35 տարուան վերերանը:

Այճեան էֆ. ամէն կերպով ստատարած է թէ՛ Հայ և թէ՛ օտար թերթերու Պոլսոյ մէջ ծաւալման, օգնած է անոնց ամէն ատեն նիւթական և բարոյական լայն աջակցութեամբ: Օժանդակած է Հայ դրագէտներու երկերու հրատարակութեան՝ որոնք բազմաթիւ են:

ԹԻՔ-ԹԱՔ

ԿՕՇԻԿԻ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ԶԱՓՈՒ

Վ Ր Ա Յ

Յ Ո Վ Ս Է Փ

Յ. ՍԱՊՈՒՆՃԵԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ, 7 ՂԱԼԱԹԻԱ

ԵՒԻՔՍԷՔ ԳՍԼՏԸՐԸՄ

ԹԻԻ 703

Կ'արժէ անդամ մը
աչցելի սոյն վաճառատունը
համագուելու համար թէ
միակ նպատակն է ծախել
սոյն կօշիկները

ԱԺԱՆ, ԱԺԱՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

ՏՔ. ԵՐ. ԳԱՎԱՖԵԱՆ

Ե Ի

ԳՐԻԳՈՐ ԳԱՔՐԻԷԼԵԱՆ

Կը փութան ծանուցանել յար-

գոյ հասարակութեան թէ

միանալով հաստատած են

ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ

Մ Ե Ծ

ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆԸ

Գ. Գաբրիէլեանի նախկին
տեղը՝ ուր պիտի ընդունին
ժամադրութեամբ բացի ուր-
բաթ եւ կէրակիէ, տմէն օր
ժամը 9—12 և 2—7, Բերա,
շխտակ ճամբայ Թօքաթլեան
պանդոկին քով Գանթար ա-
բարթըման թիւ 1: Հետա-
ձայն՝ Բերա 1886

ԱՇՈՏ ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆ

ՄԻՍԿ ՆԵՐԿԱՅԱՅՈՒՅԻԶ

Անգլիական հանրաժանօր

ԹՐԱԵԸՖ (TRIUMPH)

օրօմպիկի, մօրօսիկերի
եւ հեծելանքի գործարանին

Ֆրանսական առաջնակարգ

ԱՄԻԼՔԱՐ AMILKAR)

օրօմպիկներ

Ֆրանսական տպուկ

ՐԱՎԱ - ՎՕՆՏԷՐ

(RAVAT-WONDER)

ինքնաշարժեր

որոնք թուրքիոյ մէջ գնահատ-
ուեցան Սպայակոյտի, Ընդհ.
Ապահովութեան և Ոստիկա-
նական տնօրէնութիւն-
ներու կողմէ

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

ԿԸ ԾԱԽՈՒԻՆ

Ղալաթիա, Մահմուտիէ հասկաի

— քիւ 19 —

ԱՇՈՏ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

Թիէֆօն Բերա 1010

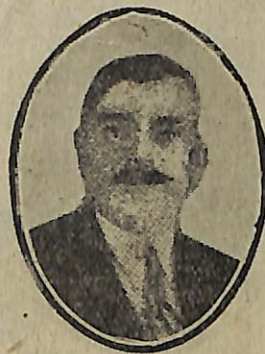

ՀԱՃԻ ԳԵՈՐԳ ՊԱՏԱՆԵԱՆ

ՊՈԼԻՍ ՊԱՂՁԷ ԳԱԲՈՒ ԹԻՒ 22

Ամէն անոնք որ Պաղէ գարունէն
կ'անցնին, թող անդամ մը աչքելեն
վերոյիշեալ խանութը և համոզուին
թէ Գալսէրիի ապուխտին և երչիկին
ամենատաաջնակարգ տնտեսները կը
գտնուին միմիայն ՀԱՃԻ ԳԵՈՐԳ
ՊԱՏԱՆԵԱՆԻ խանութը: Անդամ մ,
հաշակողը մեր բաժը պիտի հաստա-
տէ: Կը ծախսուին նաև զանազան նը-
պարեղէններ:

ՅԱՅՏՆԻ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

ՏՕԲԹ.

ԽԱՂԻԿ ԺԱՄԿՈՂԵԱՆ

Մասնաւոր աւամնաբոյժ Ս.
Փրկչի Ազգ. Հիւանդանոցի

Փոխադրուած է Սիրէենի,
բրամվալի համբան,
Հէլալ հաշարանին դեմ,
իւր մասնաւոր դարմանասունը:

ՏՕՔԹ. ԶՐԱԳԵԱՆ

Մասնագէտ կանանց եւ վեհերական հիւանդութեանց
Բերա, Մեծ փողոց, Սմբատեան
եան արարքըման քիւ 113
Բարձրագ զարուի մօտ

Դարմանատունս օժտուած ըլ-
լալով նորահնար գործիքներով
արմատապէս կը բուժէ ներքին,
կանանց հիւանդութիւնները,
ինչպէս նաեւ ջերմամիզու-
թիւնը և ֆրանկախոր:

Առաջին այցելութիւնը ձեռն
հիւանդ կ'ընդունի ամէն օրը-
ցի ուրբաթէ առաւօտեան ժամը
9էն երեկոյեան մինչեւ ժամը 21

ՏՕՔԹ. ՄՈԳԻՆ

Մասնագէտ

ներքին հիւանդութեանց
Բերա, Մեծ փողոց, Սմբատեան
արարքըման քիւ 113, Բար-
ձրագ զարուի մօտ.

Դարմանատունս օժտուած ըլ-
լալով նորահնար գործիքներով
արմատապէս կը բուժէ ներքին
կանանց հիւանդութիւնները,
ինչպէս նաեւ ջերմամիզու-
թիւնը և ֆրանկախոր:

Առաջին այցելութիւնը ձեռն
հիւանդ կ'ընդունի ամէն օրը-
ցի ուրբաթէ առաւօտեան ժամը
9էն երեկոյեան մինչեւ ժամը 21

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ
ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ
ՃԱՇԱՐԱՆ
ԱՊՏՈՒԼԼԱՅ
ԷՖԵՆՏԻ

Պ Ղ Ա Լ Ա Թ Ի Ա Պ

Ռաբաբեոյի հրապարակ

թիւ 31.

ԹիւիՖօն Բերա 1144

ԲԵՐԱ, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ

Թիւ 86 ԹիւիՖօն Բերա 1369

ՏՔ. ԿՈՊԵՌՆԻԿ ԺԱՄԿՈՉԵՍՆ
Վ. ԻՐԱԲՈՅԺ-ԱՏԱՄԱԲՈՅԺ

Ամէն օր ժամը 9.30-12 և 1-9.30
իր մասնաւոր դարմանատան մէջ
կը դարմանէ բերնի և ակօսանե-
րու ամէն տեսակ հիւանդութիւն-
ներ: Կեղծ ակօսանքը բնականին
յար և նման կը պատրաստէ, զու-
րօններու, պրիճներու տոկունու-
թիւնը բացարձակ չկերպով չկ'ա-
պահովէ: Ամէն աշխատութիւն կը
կատարուի արագ և ժամը ժամին:
Հասցէ՝ Բերա, Ֆերիֆեոյ, Համամի
Շիսակին վրայ, սինեմային կառ-
դը, թիւ 79:

ԲԱՆԿԱԼԹԻՅԻՆԵՐՆ

ՈՒ ՖԵՐԻԳԻԻՂՅԻՆԵՐԸ

լաւագոյն հացեր ու ֆրանճէ-

լաներ կրնան դանել

դիմելով՝

ՅԱՐ. ԱՃԵՄԵԱՆԻ

ՓՈՒՌԵՐԸ

ԲԱՆԿԱԼԹԻ

ՊԵՐՏԻԲՏԵՐԷ ՃԱՏՏԷՍԻ

Աճէմեանի հացերն ու

ֆրանճէլաներն անմը-

ցելի են իրենց եփ-

ուածքով ու ա-

ռաջնակարգ

խմորովը

«Ժամանակ»ի գրուիչներէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՐՈՒԹՃԵԱՆ

որ 15 տարիէ ի վեր անընդհատ կը
շարունակէ իր արհեստը Սամաթիոյ
մէջ սիրուելով իր յաճախորդներէն:

«Ժամանակ»ի գրուիչներէն
ԱՐՏԱԻԱԶԴ ՄԱՐՏԻԿԵԱՆ

Լ Է Օ Ն

Գ Լ Խ Ա Ր Կ Ա Վ Ա Ճ Ա Ռ

Ղալաթիա, հին Պորսայի ետին,
Տեմիր խան քիւ 13

Մ Թ Ե Ր Ա Ն Ո Յ Ա Ր Ա Ն Յ Ե Ի Տ Ղ Ո Յ
Գ Լ Խ Ա Ր Կ Ի

Մասնագէտ
Ներկի, ՄԱՔՐԵԼՈՒ ԵՒ ՁԵ-
ԻԱՓՈԽԵԼՈՒ

ՁՐԻ Հաստատութիւնս 500
դահեկանէ վեր գնում
կատարող բոլոր յաճախորդնե-
րուն հին մէկ գլխարկոր մաքրել
ու արդուկել յանձն կ'առնէ՝

ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ՁՐԻՕՐԷՆ

Մ Ի Ն Ձ Ե Ի
Ն Ե Ր Կ Ս Յ Դ Ե Կ Տ Ե Մ Բ Ե Ր Ա Մ Ս Ո Յ
Վ Ե Ր Ձ Ը

Տ Բ Բ. Դ. Ճ Է Զ Ա Յ Ի Ր Լ Ե Ա Ն

Բ Ա Ր Ի Զ Է Վ Կ Ա Յ Ե Ա Լ Մ Ա Ս Ն Ա Գ Է Տ

Ա Ջ Գ. Հ Ի Ի Ա Ն Դ Ա Ն Ո Յ Ի

Զ Ղ Ա Յ Ն Ա Բ Ո Յ Ժ Պ Ե Տ Բ Ժ Ի Շ Կ

Կը դարձանէ ամենավերջին դը-
րութեամբ ներքին և ջղային հի-
ւանդութիւնները ինչպէս՝ գլխու-
ցաւերը, գլխու պտոյտը, գէմքի
ծոռութիւնը, մարմնոյ զանազան
մասերու թմրութիւնները sciaticqueի
ջղային ցաւերը, տղոց անդամա-
լուծութիւնը, լուսնոտութիւնը ջը-
ղային նուազումը, մէջքի թուլու-
թիւնը, անկարողութիւնը, սերմ-
նահոսութիւնը, տղոց գիշկային
միզագնացութիւնը, նոյնպէս «ար-
դըրդիզմ», կուղ, պնդերակութեան
նման կազմային հիւանդութիւն-
ները:

Ունի իր տրամադրութեանը
տակ ջրաբուժութեան ինչպէս նաեւ
մասած վիպրադուարի և ելեքտրա-
բուժութեան բաժին մը, Բերա,
Պէօյիւք Փարմաքգափու, Եէնի
եօլ թիւ 17:

Հիւանդ կ'ընդունի Բշ. Դշ. Եշ.
Կիր. ժամը 10—14 Պահէ Գարու-
Միսքճեանի գեղարանը: Իսկ 14էն
ետք թարլա Պաշի Ալթուն Պաքալ
փողոց թիւ 27:

“ԱՄԵՐԻԿԱ,,

❁ Ճ Ա Շ Ա Ր Ա Ն ❁

■ ■ ■
Պ Ո Լ Ս Ո Յ

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԲԷՊԱՊՃԻՆ

ԱՏՈՍ ԺԱՄԿՈՉԵԱՆ

❁ ❁ ❁

Առաջնակարգ եւ խնայողական

— հաշարան —

Մաքրութիւն եւ համեղ կերա-

կուրներ :

ԱՄԷՆ ՔՍԱԿԻ ՅԱՐՄԱՐ

Սպասարկութիւն՝ Խօսները

Բերա, Մեծ փողոց, Աղա հա-
միի նիւղ դեմը:

«Փամփոնակ»ի մասնաւոր ցըր-
ուիչ եւ Պոլսոյ մեջ հրատարակ-
ւող միջալոյզային բերքերու

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼ
ՎԱՀԱՆՄԻՐԱՆՇԱՀԵԱՆ

Արտասահմանէ կ'ընդունի ա-
մէն տեսակ գիրքերու եւ թեր-
թերու յանձնարարութիւններ.
առաքումները կը կատարուին
փութով եւ ճշգրտաճութեամբ :
Ապրտարանքները պէտք է կա-
տարուին կանխիկ դրամով փոս-
թի ծախքը միասին :

ՅԱՆՉՆԱՐԱՐԵԼԻ

ՆԻԶԱՐԱԿԱԶՄ,

ՏԿԱՐԱԿԱԶՄ,

ԱՆԱԿՈՐԺԱԿ,

ԶԳԱՅԻՆ ՏԺԳՈՒ-

ՆՈՒԹԵԱՆ ԵՒ

ԱՆՔՆՈՒԹԵԱՆ

ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆ

SIROP

MAXUD PHYTINÉ

cccccccc

ԿՈԿՈՐԴԻ ՑԱՒԵՐՈՒ

ՀԱԶԻ, ԿՐԻՔԻ ԴԷՄ

PASTILLES VALDA

ԴԷՄՔԵՐՈՒ ՎՐԱՅԻ ՊԱՒԱՐ-

ՆԵՐՈՒ ԵՒ ՑԱՆԵՐՈՒ ԴԷՄ

LOTION DERMINE

ՏՔ. Թ. ՊԱԼԵԳԵԱՆ

Կը ծանուցանե յագոյ հասարակութեան թէ՛ այս անգամ իր նախկին Գլխիֆէն զոս բարձր գառու եւ ամենայն համար բացած է Պոլսոյ միակ հոյակապ եւ ինքուր Գլխիֆէն՝ օժտած բոլոր սիրահար զործիքներով՝ ուրջմասնաւոր մեքոսներով կը դարձանաին բոլոր զայցնի եւ կանացի հիւանդութիւններ, յուսանաս անկարողութիւն եւ ամլութիւն մարային հիւանդութիւններ: Արեան եւ մեզի քննութիւն: Կեդրան — Բերա, Թօֆաթեանի փո: Սալ փոլոց, թիւ 17: Թէլ. Բերա 3626: Մասնա-

ՄԱՐԱԻԳԷ ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ

> ԴԵՐՁԱԿԱՏՈՒՆ <

Կանանց եւ արանց յատկ
Ղալաթիա. Եիւսէէ գալսքում, Իգմիրլի
օղլու խան քիւ 9:

Պատիւ ունի ծանուցանելու յարգոյ
հառաքակութեան ինչպէս նաեւ իր
բազմաթիւ յաճա-
խորդներուն թէ
ուրիշ տեղ գիմելէ
առաջ՝ քարեհաճին
ալլիկի անդամ մը
իր նորարաց դեր-
ձակատունը՝ ուր
չափի վրայ մեծ
խնամքով կը պատ-
րաստէ, անգլիա-
կան եւ ֆրանսա-

կան բնորի եւ ճաշակաւոր կերպա-
ներէ, խիստ գլխամատչելի պայման-
ներով, չիք գօսթիւ մներ, բարտըսի-
ներ եւ բալթօներ: Իր նշանարանն է՝

Էն նաւակաւոր կաբուլներ
անմեղելի գիմեռով:

Փորձեցէք անդամ մը եւ համոզուեցէք:

Յ. Գ.—Քիչ ժամանակուան մէջ,
սորվեցնելու պայմանաւ, փափաքող-
ներուն ԿԱՐՈՒՉԵԻԻ գասեր կը տըր-
ուին գլխամատչելի պայմաններով:

ՀԱՆՐԱՍԱՆՈՅ ԵԼԵԲՏՐԱԳԷՏ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐՍԼԱՆԵԱՆ

Պոլիս, Մեծ Շուկայ Թերզի պաշի փո-
ղոց քիւ 45-47.

Ի վիճակի եմ ելեկտրական բնորի
դետեկտիւ մներու (էնթալասիոն) ելեկ-
տրական մօթէօններու, ինչպէս նաեւ
նոգազելու ամենայն խղճմտօրէն Յանձ-
նարարութիւնք կը կատարուին փու-
թով, խիստ ժողովրդական գիներով:
Վաճառատանո մէջ կը գտնուին նաեւ
ելեկտրական ամենափերջին նորաձե-
ւութեամբ ջահեր, ապամուսներ, ամ-
բույներու ճօխ մթերք ինչպէս նաեւ
ամենափերջին մեթոտով եւրոպայէն
նոր ժամանած ելեկտրական չողիով
արդուկներ եւն. եւն.:

Կը բաւէ անդամ մը ալլիկի:

ԱՐԴԻԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ

և մէկ տասնի վեցերորդին
հիւանդութեանց

Տէր. Մելիքով Երանեան
Մանուկէ կանանց, եւրօն
եւ մանկանց հիւանդութեանց
ժրանկախտ, չին եւ նոր ջեր-
մամիդութիւն, անկարողու-
թիւն, կուլ միլիթէս, զրո-
տակեղ (չանքում) եւն. : Ներ-
քին եւ կանանց չիւանդու-
թեանց մասնաւոր ինամք
նոյնամիտ բնութիւն եւ արագ
դարմանում:
Բերա, Թօփալեանի ետին Մէլ-
քեղ փողոց թիւ 18
Թէլեֆօն՝ Բերա 624

Կ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

Պոլիս. Էմին Էօնի Մէլիքով
խան: Հեռ. 319-182-183

Արտածում ներածում, ներ-
կայացուցչութիւն, մաքսա-
յին գործառնութիւն
անթրքոզամ եւ զամիօնով
փոխադրութիւն:

ՄԱՍՆԱԻՈՐ

Վ Ա Ճ Ա Ռ Ա Տ Ո Ւ Ն

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱԿԱՆ

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ

Գ Ո Ր Ծ Ի Ք Ն Ե Ր Ո Ւ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ ՏԲԹ, ՏԻԳՐԱՆ ԵՂԻԿԵԱՆ

Գիտական խնամքով և ամենա-
նուրբ ճաշակով կը պատրաստե-
լ «քուրօն»ներ, «պրիճ»ներ «բի-
վո»ներ արթիսթիք և անաթո-
միք ձեւերով իր հեղինակած
մասնաւոր գրութեամբ: Ակոս-
ներուն ոսկիով, բլաթինով,
բօրսրէնով լեցուիլը, բերանի
ամէն տեսակ հիւանդութեանց
և ակոսներու առանց ցաւի քաշ-
ուիլը կ'ապահովուի: Հիւանդ
կ'ընդունի առաւօտէն մինչեւ
երեկոյ Պապը Ալի Թէֆէյլիզ
գրատան վրայ: Կիրակի օրերը
իրիկուան մինչեւ ժամը 7:

ՇՈԳԵՆԱԻԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼ ՄՈՒՐԱՏ ԱԲՕԵԱՆ

Ղալաթիոյ Բարափ, Մարիքիմ
խան, գեհնայարկ քիւ 8
Հեռագրայն Բերա 3061

Տոմսակ կը տրուի աշխարհի
բոլոր նաւահանգիստներուն
վրայ: Արտակարգ գիւրու-
թիւներ փոխադրութեանց
համար: Եղած 'ո և է ապրու-
պրանք իսկոյն կը կատար-
ուի: Հեռաւոր տեղերէ եղած
խնդրանքներու փութով ըն-
թացք կը տրուի: Հիւսիս. Ա.
մերիկայի ճամբորդներուն մեծ
գիւրութիւններ կը տրուին:
Տեղեկութիւնք՝ սիշա ձրի:

3 ԱՄԻՍԷՆ

ԿԱՐ ՈՒ ԶԵԻ

Բոլորովին նոր և գիւրու-
սոյց մեթոտով. հաստատու-
թիւնս կար բնաւ չգիտցող-
ներուն՝ 3 ամիսէն, գիտցող-
ներուն 1 ամիսէն կատարե-
լապէս կը սորվեցնէ կարու-
ծելիրոյսը ճիւղերը թայեւօր,
թուալէթ, ճերմակեղէն ևն.:

Նըջանը աւարտողները կը սաա-
նան կառավարութեան կողմէ վա-
ւերացուած վկայական, եւ ի-
րենց արուեստին շնորհիւ յարգ-
ու պատուաւոր դերք կը շահին:

Կարուծելի արհեստաց

Կէսիկ փառայի

ՀԱՍՅԷ.— Կէտիկ փաշա,
Պալի փաշա եօզուչու վան-
րամ Ասատուրեան ղեկարա-
րանի վրայի տունը՝ թիւ 1.

ՏԻԿ. ՆՈՅԵՄԻ ԱՍԱՏՈՒՐԵԱՆ

Հիմնադիր-Տնօրէնուի

արհեստացի

ԿՕՇԻԿ ԵՒ ԼԱՍԹԻԿ

ՆԵՐՍԷՍ ՓԵՐՎԱԶԵԱՆ

Ղալաթիա, Էօմէր Սպիտ խան 13

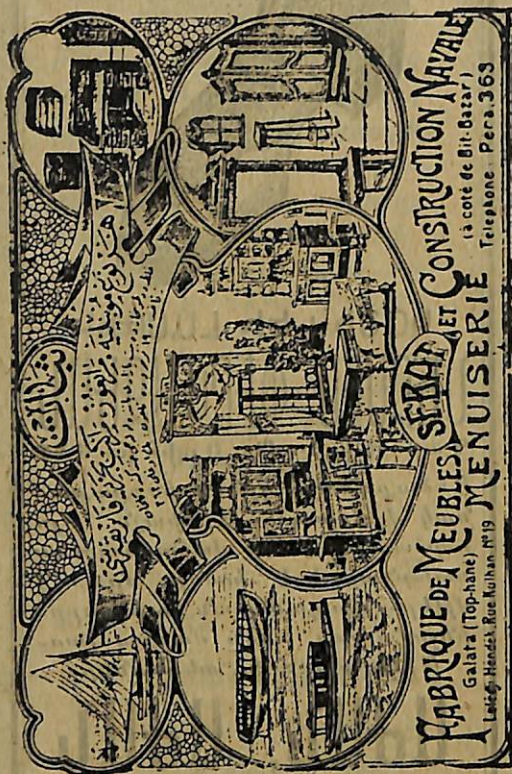
Մեծաքանակի գինով փոքրաքա-
նակ վաճառում: Միմիայն այս
նպատակով է որ վաճառատունս
նախընտրած է խանի մը մէջ
մթերել իր զանաւան կօշիկները,
ինչպէս նաեւ ամէն մարքա լաս-
թիկներու ճոխ տեսակներ:

ԱԺԱՆ, ԱԺԱՆ

ԶԵԻ ԵՒ ԴԻՄԱՑԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ

ԳՐԻԳՈՐ Ա. ԶՐԱՃԵԱՆ
ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԵՒ ՎՆՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԱՄԷՆ ՏԵՄԱԿ ՃՈՒ ԷԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ
պատասխան և ապագրանքի փայլ, հասկա-
լային շինություն և հոգևորական
Պոլսոյ միակ գործարար

Ղաախալի, Թօփհան 7 Լիւլիճի Հէնտէք
Քիւլան փողոց թիւ 19:

4. ԿԻԻԼՊՈԼԵԱՆ

Ե Ի

3. ՔԷՉԷՃԵԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՄԻԱԿ ԿԵՐՊԱՍԻ
ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

Ղալաթիա, Հառանք փողոց,
թիւ 14 (նախկին Տօմոզխանէ
սօֆադը):

Թէլ. Բերա 986

Սոյն կերպով վաճառատունը
ներեալ տարեան պայմաններուն
միակ դարձան է. թէ ինչու է.

1) Որովհետեւ սոյն վաճառա-
տան ապրանքներն ուղղակի Քաղ-
քիանէն են բերուած ըզալով, ի-
րենց տես ին համեմատ դերա-
մասնի գիներով կը ծախուին:

2) Ն. պատահեալ դամ՝ Եսեկէ
առաջ մահուր եւ տկուր ապրանք
ծախելով յաճախող Եսեկէ:

Արեւմէ իրենց կաշիք եւ Եսեկ
գիւցող յարգելի յաճախողներուն
կը մնայ այն առիթէն՝ օգտուելու
համար աւելի տեղ դիմ թէ առաջ
մեր վաճառատունը այցելէ:

13 օրը անգամ մը անգլիական
եւ Գերմանական կերպասներ կը
բերուին:

Զմեռուան Էրանակին ի մօ-
տը վերջանալուն վրայ կերպաս-
ները պարզապէս Քաղքիայի ան-
մրցելի գիներով կը ծախուին:

ԱՐԴԻԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ

մէն տեղակ վեցերորդին
հիւանդանոցեանց

Տֆր. Յ. Վեկիչեան
հանրաժողովրդային
և վեցերորդ

Ֆրանկալատ, հին և նոր ջեր-
մամիդութիւն, անկարողու-
թիւն, կուխ միլիթէո, զրա-
տակեղ (շանքրմու) և ն. : Ներ-
քին և կանանց հիւանդու-
թեանց մասնաւոր խնամք :

Խղճամիտ քննութիւն և արագ
դաւաճում :

Բերա, Թօթարկանի Եփեմ Մէք-

րէպ փողոց թիւ 18

Թէլեֆօն՝ Բերա 634

“ԻԹԻՄԱՏ,,

ՆՊԱՐԵՂԻՆԱՑ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՄԻԻՐԹԷՋԱ ԵՒ ԸՆԿ.

Պոլիս, Էմին Էօնիւ, Իզմիր փողոց
թիւ 1

Հեռագրային Պոլիս 3512

Վաճառատունս ուղղակի Հա-
լէպէն բերել կուտայ Հատիտի
իւղեր, Ալվարքէն՝ Երկու ան-
գամ զտուած ձէթ :

Մասնաւորաբար կը յանձնա-
րարուի զործածութիւնը մաս-
նաւոր կերպով և մեծ ուշադրու-
թեամբ վաճառատունս կողմէ
պատրաստել տրուած կարագ իւ-
ղերուն :

ԱժԱՆ ԵՒ ԸՆՏԻՐ

ՆՊԱՐԵՂԻՆԱՑ ԳՆՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՊԵՏԻ Ի ԴԻՄԵԼ ՄԻԱՅՆ

“ԻԹԻՄԱՏ,, ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
ՏԳԹ. ԵՐ. ԳԱՍԱՊԵԱՆ

Մասնագետ տէրայի եւ բերնի
ամէն տեսակ հիւանդութիւններու

Կը շինուին բնականին յար եւ նը-
ման կեղծ ակտաներ: Բացարձակ կեր-
պով կ'երաշխտարուի դուրսներու եւ
պրիճներու տոկունութիւնը: Առանց
ցաւի առամնահանութիւն:

Ընդունելութեան ժամ րացի ուրբաթէ
և կիրակիէ ամէն օր ժամը 10էն 7
Սիրքէճի Համիաիէ ճառողսի, իր
դարմանատունը: Թէլ. Սթ. 942
Իսկ ուրբաթ եւ կիր. հիւանդ կ'ըն-
դունի եւշիլքէօյ (Սան Սթէֆանօ),
Սթասիօն ճառալ 17, իր բնակարանը:
Թէլ. եւշիլքէօյ 18:

ԾԱՆՈԹ.—Աշխատութիւնները կը
կատարուին արագ եւ ժամը ժամին:

Հայաստանի Ազգային գրադարան

NL0424997

13806

ELELEM

Նրբութիւնով եւ շիփութեամբ՝ անգղ. գաղան ձեղապանութեամբ վստահելի Գիներու սեսակէտով՝ շատ նպաստ. որ

Զուիցերիական **ELEM** մառախայ ու լի ժամացոյցները բոլոր սեսակէտներով կը գոհացնեն էն դժուարահամ յանախորդները: Սոյն մառախան Զուիցերիայ էն առաջնա- նակարգ եւ բովանդակ աշխարհին ծանօթ

մառախ մըն է: Սոյն Զուիցերիական տուրք ունի, ժընէվ, Լոնտոն, Քարիզ, Նիւ Եորք մասնաճիւղեր եւ աշխարհիս բոլոր մայրաքաղաքներուն մէջ ներկայացուցիչներ:

ELEM ժամացոյցները կը ծախսուին բոլոր ժամացոյցալոյսնա- ներու մօտ: Իրապէս նշողապան ժամացոյց մը գնել ու- գողներուն սոյն մառախան յանձնարարելով կ'իւրեւարեմք շատ- նրհինգ տարուան համար:

ԹԻՒՐԿԻՅԱՆ, ԵՂԷՍԿԱՆ ԿԳԶԻՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ՍՈՒՐԻՈՅ

ՍԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՑ

❖ ❖ Վ. Ի ԻԹԻԻՃԵԱՆ ❖ ❖

Արտ. Գալի պէմ ձեկալ պէյ Խան 17—58 : Հեռ. Պոլիս 3463

C
O
L
U
M
B
I
A

կրամօճօնի միակ արդի գործիք որ նուագած պա- նուն բնաւ ձայն չի հաներ:

Ժամանած են սոյն մառախայ քորաքիժ եւ սալօնի գործիքներու նոյն սեսակներ: Ժամանած են նաեւ Եւրոպայի նշանաւոր արքիսքներու ամէնէն նշանաւոր կտորներու բլաֆները:

Վ. Ի ԻԹԻԻՃԵԱՆ ՍՈՒԼԹԱՆ ՂԱՄԱՍ ԹԻԻ 16